

UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA

UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav Dálného východu

Bakalářská práce

Hana Kolářová

Obraz USA a Američanů v severokorejské propagandě

Image of the USA and Americans in North Korean Propaganda

Praha 2019

Vedoucí práce: Mgr. Jaromír Chlada

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Jaromíru Chladovi za vedení mé bakalářské práce a nemalé množství času, jež mi věnoval. Také bych ráda poděkovala doc. PhDr. Miriam Löwensteinové, Ph.D. za inspiraci a cenné rady. Mé díky patří i rodině a přátelům.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 28. června 2019

Hana Kolářová

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je analyzovat obraz USA a Američanů v severokorejské propagandě. Tato práce stručně vymezuje pojem propaganda, popisuje její charakteristické rysy a kategorizuje její druhy a účel. Podrobněji se zabývá specifiky severokorejské propagandy, jejími technikami a efektivitou.

Hlavní část práce se věnuje vytváření obrazu USA a Američanů v souvislosti s historickými událostmi, které formují severokorejský antiamerikanismus. Dále podrobně rozebírá některé výtvarné aspekty zobrazování USA a Američanů v severokorejské antiamerické propagandě a snaží se najít obecně platné principy a způsob jejich aplikace.

Klíčová slova

Propaganda, KLDK, USA, antiamerikanismus, Američané, obraz

Abstract

The aim of this bachelor's thesis is to analyze the image of the USA and Americans in North Korean propaganda. The thesis briefly defines the concept of propaganda, describes its characteristics and categorizes its types and purposes. It deals with the specifics of North Korean propaganda and examines its techniques and effectiveness.

The core of the thesis focuses on the image of the USA and Americans in relation to historical events which form North Korean Anti-Americanism. Furthermore, it thoroughly analyzes the visual aspects of the portrayal of the USA and Americans in North Korean propaganda and searches for generally valid principles and the way they are applied.

Keywords

Propaganda, DPRK, USA, Anti-Americanism, Americans, image

Obsah

Úvod	9
1 Teorie propagandy.....	12
1.1 Definice propagandy	12
1.2 Charakteristické rysy	13
1.3 Typologie propagandy.....	14
1.3.1 Bílá, černá a šedá propaganda	14
1.3.2 Oslavná a očerňující propaganda.....	16
1.3.3 Rozdělení na základě tematické oblasti	16
2 Severokorejská propaganda.....	18
2.1 Specifika severokorejské propagandy.....	18
2.1.1 Ideologie a účel propagandy.....	18
2.1.2 Kontext propagandy	20
2.1.3 Organizační struktura propagandy.....	22
2.1.4 Cílové publikum.....	23
2.1.5 Techniky využívání médií.....	24
2.1.6 Kontrapropaganda	26
2.1.7 Efektivita a zhodnocení	27
2.2 Zařazení.....	29
3 Antiamerikanismus v KLDŘ – vznik obrazu USA	31
3.1 Obecná definice antiamerikanismu	31
3.2 První americko-korejské interakce	33
3.2.1 První americká expedice do Koreje	33
3.2.2 První americko-korejská smlouva.....	34
3.2.3 Taft–Kacurovo memorandum	35
3.2.4 Japonská okupace	38
3.2.5 Rozdělení Koreje	40
3.3 Interakce USA a KLDŘ.....	42
3.3.1 Korejská válka	42
3.3.2 Období po korejské válce	48
3.3.3 Incident s americkou lodí Pueblo	49
3.3.4 „Sekerkový incident“	49

3.3.5	Hladomor	50
3.3.6	Nová vlna antiamerikanismu	51
3.3.7	Singapurský summit	52
4	Vizuální specifika obrazu USA v propagandě KLDK	53
4.1	Dělení vizuálního materiálu	53
4.1.1	Oslavná a očerňující vizuální propaganda	54
4.2	Styl	56
4.3	Kompozice	57
4.4	Symbolika barev	61
4.4.1	Červená barva	61
4.4.2	Modrá barva	64
4.4.3	Bílá barva	66
4.4.4	Šedá	68
4.5	Symboly USA	69
4.6	Američané	71
4.6.1	Fyzické rysy	72
4.6.2	Uniformy a označení	77
4.6.3	Zbraně	82
4.7	Severokorejci	83
4.8	Motiv „boje proti imperialismu“	86
4.9	Motiv krutosti	87
4.10	Motiv „drcení“	90
4.11	Motiv raket	91
4.12	Motiv porážky	92
4.13	Motiv ohně	94
5	Závěr	96
6	Seznam zdrojů	98
	Primární zdroje	98
	Knižní publikace	98
	Odborné články	99
	Internetové zdroje	101
7	Seznam obrázků	105

Úvod

V této bakalářské práci se zabývám obrazem Spojených států amerických a Američanů v propagandě Korejské lidově demokratické republiky. Popisuji proces vzniku tohoto obrazu a faktory formující severokorejský antiamerikanismus. Především se zaměřuji na zobrazení USA a Američanů ve vizuální propagandě KLTR. Nesoustředím se pouze na zobrazování amerických symbolů a Američanů samotných, ale i na ostatní vizuální prvky, které tento obraz dotvářejí. Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo na vzorku dostupných autentických děl severokorejské propagandy najít obecné rysy antiamerikanismu.

Moje práce je strukturována následujícím způsobem. V první kapitole se zaměřuji na obecnou teorii propagandy. Soustředím se na její definici, charakteristické rysy a vybrané typologie. V této kapitole primárně vycházím z knihy *Propaganda and persuasion*¹, kterou napsali autoři Jowett a O'Donnell, jejichž terminologický aparát uplatňuji ve své práci. Cílem není rozsáhlé studium termínu *propaganda*. Zaměřuji se pouze na stručné vymezení pojmů, které uplatňuji v následujících kapitolách.

Ve druhé kapitole zkoumám obecné rysy oficiální propagandy KLTR. Vycházím z metodologie z knihy *Propaganda and persuasion*, která byla navržena jako nástroj pro analýzu propagandy. Jde o desetibodový plán, který jsem pro účely této kapitoly upravila s ohledem na specifika propagandy KLTR.² Vycházím z předpokladu, že severokorejský obraz USA je závislý na státní propagandě KLTR. V závěru kapitoly severokorejskou propagandu klasifikuji na základě vybraných typologií představených v první kapitole.

Ve třetí kapitole se zabývám vznikem obrazu USA a Američanů v KLTR a severokorejským antiamerikanismem. Na začátku kapitoly vymezuji pojem

---

¹ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1.

² Metodologie je inspirována desetibodovým plánem, který vytvořili Jowett a O'Donnell. Některé body však byly redukovány vzhledem k tomu, že KLTR neposkytuje dostatečné údaje a další důvěryhodné informace, na jejichž základě by bylo možné provést všechny analytické kroky.

antiamerikanismus z obecného hlediska. Zabývám se americko-korejskými interakcemi od roku 1866 do současnosti a rozděluji je na dvě fáze. V první fázi se zabývám historickými událostmi před vznikem KLCDR a jejich pozdějším významem v severokorejské propagandě. V druhé fázi se soustředím na interakce USA a KLCDR. Vycházím převážně z literatury, akademických článků a článků v médiích referujících o konkrétních událostech.

Ve čtvrté kapitole provádím analýzu vizuálních specifik obrazu USA v severokorejské propagandě. Na úvod kapitoly představuji dvě kategorie vizuálního materiálu a kritérium pro jeho rozřazení. Poté rozebírám účel (sdělení, charakter emočního apelu), následně formu (vizuální styl³, kompozici, volbu barev) a nakonec obsah (jednotlivé prvky a motivy). Veškeré aspekty vizuálního materiálu považuji za záměrné techniky formující žádoucí obraz USA a Američanů.

Pro rozbor jsem zvolila propagandistické plakáty a obrazy.⁴ Následně jsem definovala kritéria pro výběr obrazového materiálu.⁵ První část vizuálního materiálu vychází z kolekce severokorejských plakátů *North Korean Posters: The David Heather Collection*⁶. Pro druhou část vizuálního materiálu jsem vzhledem k relativní nedostupnosti severokorejské antiamerické propagandy využívala především veřejně dostupné zdroje (fotografický materiál zahraničních médií zachycující tento materiál, veřejně dostupné fotogalerie návštěvníků KLCDR či fotografický materiál ze soukromých zdrojů).⁷

Na závěr práce shrnuji specifika severokorejské antiamerické propagandy. Popisují faktory, které zapříčinily vznik konkrétního obrazu USA a Američanů

---

³ Záměrně jsem se rozhodla nevěnovat uměleckému stylu a jeho historickým kořenům příliš velkou pozornost. Detailní popis vizuálního stylu není primárním cílem rozboru.

⁴ Důvodem je, že malby a kresby lze považovat za autorská díla, která byla pro účely propagandy vytvořena od samého základu. Díky tomu formují plakáty a obrazy nový severokorejský obraz USA. Fotografie, které jsou pro antiamerickou propagandu využívány, nejsou pro tento rozbor vhodným podkladem, protože se jedná pouze o reálný obraz, který je prezentován ve vhodném kontextu.

⁵ Aby byl obrazový materiál pro analýzu relevantní, musí zobrazovat alespoň jednu postavu, jejíž příslušnost k USA lze rozpoznat (uniformy, specifické symboly, nápisy...), nebo symboly, které jasně odkazují ke Spojeným státům americkým (Kapitol USA, americká vlajka, nápis „US“, americký dolar...). Materiál, který nesplňuje ani jeden z bodů (obsahuje například pouze nápis, který je namířen proti USA) není pro tento rozbor vizuálního obrazu USA relevantní.

⁶ U této publikace lze předpokládat, že pracuje výhradně s autentickým materiálem z KLCDR. HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2.

⁷ Pro analýzu byl pak následně zvolen jen ten materiál, který bylo možno opakovaně vyhledat z různých zdrojů (například se nacházel v digitální kolekci, ale zároveň byl zachycen na fotografiích návštěvníků KLCDR nebo se například vyskytoval ve fotogaleriích zahraničních médií, ale zároveň i v publikacích o KLCDR), aby byla ověřena jeho autenticita. Materiál, který nebylo možné opakovaně vyhledat, byl pro účely analýzy vynechán.

v KLDŘ, a kořeny severokorejského antiamerikanismu. Následně shrnuji vypořovaně motivy a prvky vytvářející obraz USA a Američanů ve vizuální formě antiamerické propagandy KLDŘ.

Pro přepis korejských termínů využívám v rámci celé bakalářské práce českou vědeckou transkripci korejštiny. Obrazový materiál vkládám do textu na relevantní místa (včetně vlastního popisku a překladu textů v korejském jazyce) a zdroje do poznámek pod čarou. Seznam obrazového materiálu zařazuji na konec práce. Obrazy a plakáty, které k analýze využívám, v rámci čtvrté kapitoly nazývám *obrazové (vizuální) materiály (podklady)*.

1 Teorie propagandy

1.1 Definice propagandy

Slovo *propaganda* vychází z latinského slova *propagare*, které má význam *propagovat* nebo *šířit*, a označuje tedy informaci, která bezprostředně vznikla za účelem propagace nebo šíření.⁸ Původem latinské slovo *propaganda* bylo poprvé použito v názvu katolické kongregace *Sacra Congregatio de propaganda fide*⁹, která byla založena roku 1622, za účelem šíření víry. Toto slovo však nebylo až do konce 19. století obvyklé. Možná díky tomu si ale uchovávalo svůj neutrální (až téměř pozitivní) význam. Stará definice v Oxfordském slovníku slovo *propaganda* totiž popisuje pouze jako systematické schéma propagace určité doktríny.¹⁰

F. C. Bartlett uvádí, že propaganda je snaha o ovlivnění veřejného mínění takovým způsobem, že osoba, která je propagandou ovlivňována, přijímá prezentované názory a chování, aniž by potřebovala hledat nějaký důvod.¹¹ Walter Smrčka ve své práci o propagandě a ideologii uvádí, že propaganda je záměrné šíření myšlenek (například mýtů, ideologií, víry, doktrín či teorií), které má za účel ovlivnit veřejné mínění, a usměrnit tak jednání adresátů propagandy.¹²

Autoři Jowett a O'Donnell poskytují i obecnější definici pojmu *propaganda*. Ve své knize *Propaganda and persuasion* navrhují, že propagandu lze vnímat jako formu komunikace, kterou autor prezentuje, aby získal odezvu u cílového publika a zároveň dosáhl svých specifických cílů.¹³

---

⁸ propaganda | Definition, History, Techniques, Examples, & Facts. *Encyclopedia Britannica* [online]. [vid. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/propaganda>

⁹ Kongregace de Propaganda fide (nyní Kongregace pro evangelizaci národů)

¹⁰ MOORE, Colin. *Propaganda Prints: A History of Art in the Service of Social and Political Change*. London: Herbert Press Ltd, 2010. ISBN 978-1-4081-0591-7., s. 7

JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 2

¹¹ BARTLETT, F. C. *Political Propaganda*. First edition. Hardback. edition. B.m.: Cambridge University Press, 1942., s. 5-6

¹² SMRČKA, Walter. Propaganda a ideologie [online]. 4. červenec 2013 [vid. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/111531>, s. 74

¹³ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 1

1.2 Charakteristické rysy

I přesto, že se jednotlivé definice propagandy liší, shodují se na tom, že je vždy vytvořena za účelem ovlivňování svého publika. Proto je propaganda ve všech svých formách vždy manipulativní. Může mít různé formy, je možné ji nalézt ve všech státech bez ohledu na typ státního zřízení a může být šířena různými prostředky. Shabo však zdůrazňuje, že propaganda musí mít vždy přesvědčovací funkci, musí reprezentovat agendu specifické skupiny, musí mít široké cílové publikum a musí využívat metodu chybného zdůvodňování nebo apelování na emoční stránku cílového publika propagandy.¹⁴

Zmíněná metoda využívání chybné logiky či chybného zdůvodňování je založená na jednoduchém principu. Cílovému publiku je předložena absurdní souvislost, kterou má přijmout na základě nepodložených argumentů. Tato souvislost může být podložena emočním apelem, který je pro propagandu také charakteristický. Lidské city a emoce totiž mohou být jednoduše zmanipulovány. Poselství, které zahrnuje emoční apel, nemusí obsahovat žádný argument ani logiku. Má v cílovém publiku vyvolat instinktivní reakci a tím ho nasměrovat k požadované odezvě. Shabo ale zmiňuje, že aby byla propaganda účinná, neměl by být emoční apel jejím primárním prostředkem.¹⁵

Dalším charakteristickým rysem propagandy je promyšlenost. Propaganda vždy musí být velmi komplexně promyšlená, aby byla schopna reagovat na aktuální naladění cílového publika. Pokud má propaganda efektivně reprezentovat určité zájmy, je nutné, aby korespondovala s aktuální sociálně-kulturní skutečností, a aby byli autoři schopni apelovat na správné emoce a vytvořit tak efektivní propagandistickou strategii.¹⁶ Propaganda musí být mimo jiné systematická. Základní chybou je předpokládat, že každá informace a aktivita, která vznikla za účelem manipulace a prosazení zájmů svého autora,

---

¹⁴ SHABO, Magedah E. *Techniques of Propaganda and Persuasion*. B.m.: Prestwick House, Inc., 2008. ISBN 978-1-58049-874-6., s. 5

¹⁵ *Tamtéž* s. 6

¹⁶ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 7

je propagandou. Autoři propagandy musejí mít svůj metodický systém, který by měli průběžně aktualizovat.¹⁷

Posledním charakteristickým rysem propagandy je snaha o formování lidského vnímání. Lidské vnímání je psychologický proces, který jednotlivci umožňuje extrahování informací z okolního světa a který je postaven na systému osobních hodnot jedince. Jeho ovlivňování je vhodnou cestou pro dosažení cílů propagandisty. Propaganda se proto snaží tvarovat lidské vnímání skrze slova, slogany, symboly a ostatní prostředky. Lidské vjemy jsou snadno ovlivňovány vizuálně, proto mezi oblíbené propagandistické prostředky patří plakáty a obrazy.¹⁸

1.3 Typologie propagandy

1.3.1 Bílá, černá a šedá propaganda

Propagandu je možné rozdělit na základě charakteru informací a jejího zdroje do tří kategorií – *bílá propaganda*, *černá propaganda* a *šedá propaganda*. Tato klasifikace mimo jiné zohledňuje správnost předávaných informací. Je také založena na základě poselství dané propagandy. Jedná se o klasifikaci, která se dnes zcela běžně používá a jejíž historické kořeny lze najít ve Velké Británii v období druhé světové války.¹⁹

1.3.1.1 Bílá propaganda

Bílá propaganda využívá především fakticky správné informace, jejichž zdroj je věrohodný a snadno dohledatelný. Hlavním záměrem je získání důvěry cílového publika, kterou může autor v budoucnu využít. Prezentované informace jsou pravdivé (nebo mají alespoň k pravdivosti velmi blízko), ale jsou prezentovány takovým způsobem, aby v cílovém publiku vzbudily dojem, že autorem je dobrý člověk s těmi nejlepšími úmysly.²⁰

---

¹⁷ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 7

¹⁸ *Tamtéž* s. 8

¹⁹ BENEŠ, Mgr Kamil. Teorie propagandy: vybrané typologie. *e-Polis.cz* [online]. [vid. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz//clanek/teorie-propagandy-vybrane-typologie.html>

²⁰ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 17

Propaganda, kterou lze klasifikovat jako bílou, využívá velmi běžné metody, které je možné vidět v současném marketingu. Typicky se jedná o prezentování autentických informací, které jsou ale vytržené z kontextu. Další velmi frekventovanou metodou může být jakákoli zaujatá prezentace názorů či jednostranného stanoviska. Velmi výrazně se bílá propaganda liší od těžších forem propagandy tím, že si cílové publikum je (nebo alespoň může být) vědomo toho, že je ovlivňováno.²¹

1.3.1.2 Černá propaganda

Na rozdíl od bílé propagandy pracuje černá propaganda především s fakticky nesprávnými informacemi, které často pocházejí z nedohledatelného nebo zavádějícího zdroje. Tato forma propagandy je lživá a kreativně využívá všemožné techniky k oklamání cílového publika. Její úspěch závisí především na ochotě cílového publika akceptovat prezentované informace a důvěryhodnost zdroje. Je proto stěžejní, aby prezentovaný obsah zněl věrohodně. Kladný výsledek této propagandy také závisí na tom, zda autoři byli schopni správně posoudit charakter cílového publika. Pokud bylo zvoleno poselství, které pro cílové publikum není vhodné, je černá propaganda ve většině případů neefektivní, protože je vyhodnocena jako nedůvěryhodná.²²

Častou praktikou, která je typická pro černou propagandu, je maskování zdroje. Taková propaganda se pak může nepravdivě vydávat za vyjádření protivníka. V jiných případech může být zdroj nezveřejněný. Zdroj černé propagandy může však v některých případech být jednoduše dohledatelný a důvěryhodný, pokud je to pro autora výhodné.²³

1.3.1.3 Šedá propaganda

Šedá propaganda je ve své podstatě kombinací bílé a černé propagandy. Její zdroj nemusí být nutně nedohledatelný. Vždy záleží na tom, zda je to pro

---

²¹ BENEŠ, Mgr Kamil. Teorie propagandy: vybrané typologie. *e-Polis.cz* [online]. [vid. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz//clanek/teorie-propagandy-vybrane-typologie.html>

²² JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 18

²³ BENEŠ, Mgr Kamil. Teorie propagandy: vybrané typologie. *e-Polis.cz* [online]. [vid. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz//clanek/teorie-propagandy-vybrane-typologie.html>

autora propagandy přínosné. Co se týče pravdivosti a přesnosti prezentovaných informací, je zpravidla nejistá.²⁴

V minulosti byla šedá propaganda primárně využívána, pokud bylo jejím cílem diskreditovat nepřátelskou ideologii a navrhnout lepší alternativu. Její výhodou je, že je méně agresivní než propaganda černá a má menší tendenci provokovat nepřátelskou stranu, ale zároveň je přímější a údernější než propaganda bílá.²⁵

1.3.2 Oslavná a očerňující propaganda

Další typologie rozlišuje, zda je účelem propagandy posílit přátelskou stranu nebo diskreditovat stranu nepřítele. Tímto způsobem lze rozdělit propagandu na dvě kategorie, které Jozef Ftorek nazývá *propaganda oslavná* a *propaganda očerňující*.

Účelem oslavné propagandy je podpořit propagovanou stranu (vládu, organizaci či jakoukoli jinou skupinu) a vytvořit o ní příznivý dojem. Charakteristickou demonstrací oslavné propagandy byla propaganda komunistického bloku, která oslavovala úspěchy socialismu, a propaganda nacistického Německa, která oslavovala germánský národ a jeho nadřazenost.²⁶

Propaganda očerňující má naopak za účel diskreditovat nepřátelskou stranu. K tomu využívá všemožné taktiky a informace, které mohou, ale zároveň nemusejí být pravdivé. Je obvykle zaujatá a jednostranná. Její využití je vhodné pro válečné konflikty nebo ideologické soupeření dvou stran. Z toho důvodu byla využívána především za druhé světové války či za studené války.²⁷

1.3.3 Rozdělení na základě tematické oblasti

Propagandu lze také rozlišovat na základě toho, na jakou oblast je zaměřena. V rámci této typologie Jozef Ftorek například vyčleňuje propagandu

---

²⁴ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 20

²⁵ BENEŠ, Mgr Kamil. Teorie propagandy: vybrané typologie. *e-Polis.cz* [online]. [vid. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz//clanek/teorie-propagandy-vybrane-typologie.html>

²⁶ FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění - Jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat - 2., rozšířené vydání*. B.m.: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2678-6., s. 49

²⁷ *Tamtéž* s. 49

ekonomickou, která má za účel podpořit ekonomiku státu a přimět veřejnost k obchodním transakcím. Smyslem politické propagandy zase může být získání politického vlivu nebo udržení politické moci. Propaganda ideologická je zaměřena na šíření víry či ideologie. Na sociální výchovu je zaměřena propaganda didaktická. Stejným způsobem lze vyčlenit i propagandu válečnou, která (podobně jako propaganda oslavná) podporuje a motivuje obyvatelstvo či armádu nebo usiluje o diskreditaci protivníka. Obdobně je možno vyčlenit i propagandu mírovou.²⁸

---

²⁸ FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění - Jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat - 2., rozšířené vydání*. B.m.: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2678-6., s. 50

2 Severokorejská propaganda

2.1 Specifika severokorejské propagandy

2.1.1 Ideologie a účel propagandy

2.1.1.1 Ideologie

Ideologie obecně poskytuje cílovému publiku propagandy oporu, která mu zjednodušuje vypořádávání se se společenskou a politickou situací. V podstatě určuje, jak budou jednotlivá tvrzení přijata a interpretována. Mimo jiné vymezuje, jaké skutečnosti jsou žádoucí a jaké ne. Ideologie zpravidla reaguje nejen na současné události a hodnotový systém, ale i na dříve existující konflikty či problémy a historické události.²⁹

Propaganda KLDK je oficiální propagandou, a je tedy v souladu se severokorejskou ideologií. Oficiální státní ideologie KLDK se nazývá *čučche*. Jedná se o ideologii, která hlásá absolutní nezávislost a jejím údajným autorem je Kim Il-sŏng. Koen de Ceuster udává, že ideologie *čučche* je kompozitem tří základních státních hodnot: politické autonomie, ekonomické soběstačnosti a sebeobrany.³⁰ B. R. Myers, doktor severokorejských studií, však *čučche* označuje za „pseudodoktrínu“, která pouze odpoutává pozornost od reálné vládnoucí ideologie.³¹ Horn sice považuje Myersovo označení za poněkud sarkastické, ale zároveň zmiňuje, že většina analytiků se na *čučche* soustředí příliš, což vede k chybné interpretaci sociopolitického kontextu KLDK.³²

Prvkem, který souvisí s ideologií, je signifikance severokorejské armády. V 60. letech vznikla oficiální doktrína *sŏngun*, která kladla armádu na první místo. Tato doktrína vycházela z předpokladu, že veškeré ekonomické, politické i sociální problémy mohou být vyřešeny tím, že bude role armády

---

²⁹ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 291

³⁰ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 10

³¹ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 44

³² HORN, Anna. *Sŏngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda* [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 2

vyzdvihována. Doktrína *sŏngun* byla následně upozaděna, neboť zastíňovala roli Korejské strany práce.³³ I přesto má stále armáda v KLR ideologický význam. Koen de Ceuster k tomu uvádí, že severokorejská armáda symbolizuje národní jednotu, která přesahuje jakékoli třídní rozdíly.³⁴

Dalším ideologickým prvkem je kult osobnosti severokorejských vůdců. Již za vlády Kim Il-sŏnga byla zdůrazňována signifikance hrdinské revolucionářské rodiny Kimů. Po jeho smrti v roce 1994 začal kult osobnosti vzrůstat, což umožnilo jeho nástupci Kim Čŏng-ilovi úspěšné převzetí moci, aniž by bylo jeho postavení kýmkoli zpochybňováno.³⁵ Zároveň byl kult osobnosti klíčovým faktorem pro udržitelnost důvěryhodnosti režimu během ekonomické krize. Inspirací pro severokorejský kult osobnosti se stal Maův silný kult osobnosti v Čínské lidové republice. Propaganda usilovala o to, aby se KLR v tomto ohledu ČLR vyrovnala. Propagandistický aparát například začal prezentovat revoluční divadelní hry, jejichž údajným autorem byl mladý Kim Il-sŏng, ačkoliv do té doby nebyla jejich existence zmíněna. Myers je přesvědčen, že podnětem pro vyzdvihování uměleckého talentu severokorejského vůdce byla čínská prezentace Maa jako nadaného básníka. Další podobností s čínským kultem osobnosti bylo zdůrazňování faktu, že byl vůdce zodpovědný za vyhnání Japonců ze země.³⁶

Severokorejský kult osobnosti i severokorejská ideologie ve velké míře využívají symboliku, která je spojená s důležitostí rodiny a úctou k rodičům. Z toho důvodu jsou severokorejští vůdci označováni za otce, severokorejský lid se považuje za děti a o KLR je referováno jako o matce. Tato symbolika vyplývá z konfucianismu, jenž byl v Koreji prominentním filosofickým směrem po staletí. Toto tvrzení předkládá i Michael E. Robinson, který je přesvědčen, že pojetí Kim Il-sŏnga jako otce přirozeně vyplývá z korejské konfuciánské tradice.³⁷ Myers ale upozorňuje, že metaforické využívání rodinných vztahů je

---

³³ HOARE, James E. *Historical Dictionary of Democratic People's Republic of Korea*. B.m.: Scarecrow Press, 2012. ISBN 978-0-8108-7987-4., s. 352-353

³⁴ HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 10

³⁵ OH, Kongdan a RALPH C. HASSIG. *North Korea through the Looking Glass*. 3rd Printing edition. Washington, D.C.: Brookings Institution Press, 2000. ISBN 978-0-8157-6435-9., s. 24

³⁶ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 41

³⁷ ROBINSON, Michael E. *Korea's Twentieth-Century Odyssey: A Short History*. Honolulu: University of Hawaii Press, 2007. ISBN 978-0-8248-3174-5., s. 155-157

přirozené pro většinu kultur a že některé severokorejské myšlenky jsou s konfucianismem v rozporu.³⁸

Do severokorejské ideologie se také promítá antiimperialismus, jehož vznik na korejském území způsobilo především 40 let japonské okupace. Po rozdělení Koreje, po němž následovala korejská válka, začala v KLRD převládat specifická forma antiimperialismu – antiamerikanismus. Chung Young-chul antiamerikanismus v KLRD definuje jako fenomén, který je kompozitem severokorejského nacionalismu, antiimperialistické ideologie a reflexe rozdělení Koreje a korejské války.³⁹

2.1.1.2 Účel

Účelem severokorejské propagandy je přesvědčit cílové publikum o tom, že KLRD je silný a v zahraniční obávaný stát, který je schopen nezávislého fungování. Je nástrojem pro udržování režimu a šíření severokorejské ideologie.

Myers upozorňuje, že je třeba rozlišovat severokorejskou vnitrostátní propagandu a propagandu, která je prezentována okolnímu světu v anglickém jazyce. Jedná se podle něj o úplně jiný druh propagandy, která má zároveň i jiný účel. Vlastním občanům je KLRD prezentována jako soběstačný stát, který je ve světě obávaný a který může OSN diktovat své podmínky. Jako stát, jenž může beztrestně porušovat mezinárodní dohody, neboť zbytek světa má strach z jeho odplaty. Světu se však KLRD prezentuje jako země, která pouze usiluje o celosvětové pochopení a která touží po vstupu do mezinárodních organizací.⁴⁰

2.1.2 Kontext propagandy

Korejská lidově demokratická republika je optimálním prostředím pro šíření propagandy. Vyznačuje se totiž téměř absolutní informační izolovaností.

---

³⁸ Zatímco konfucianismus motivuje obyvatele, aby se sebezdokonalovali, severokorejský režim usiluje o to, aby zůstali „děťští“. Z tohoto důvodu je také severokorejské obyvatelstvo nazýváno „dětskou rasou“. Konfucianismus také na rozdíl od severokorejského režimu nehlasá rasovou nadřazenost.

MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 96

³⁹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 93

⁴⁰ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 8

Veřejně dostupné informace jsou společně s oficiálními médii kontrolovány, styk s cizinci je omezený, občané KLDR nemají povoleno vycestovat za hranice a zahraniční média nejsou legálně dostupná. Všechny tyto faktory vytvářejí pro propagandu optimální prostředí. Cílové publikum totiž zpravidla nemá tendenci propagandu zpochybňovat, pokud nemá k dispozici informace, které by s ní byly v rozporu.

Nicméně Laňkov (v anglickém jazyce *Lankov*) zmiňuje, že se situace v KLDR postupně mění díky moderním technologiím jako jsou DVD přehrávače, nahrávky, tranzistorová rádia a nyní i počítače. S těmito novými médii, která se v KLDR začala hojně vyskytovat, do země proudí informace z okolního světa.⁴¹ Tento fakt potvrzuje i Felix Abt, který ve své publikaci cituje americkou studii. Udává, že ačkoliv je KLDR oficiálně jedním z nejméně uzavřených mediálních prostředí na světě, do značné míry došlo k jejímu neoficiálnímu otevření od 90. let 20. století. Abt dále informuje, že dnešní Severokorejci mají větší přístup k informacím zvenčí než před dvaceti lety.⁴² Tato nová skutečnost by mohla do budoucna představovat pro režim velkou hrozbu, neboť propagandistická strategie je postavena na absolutní informační izolaci umožňující distribuci pouze těch informací, které jsou pro režim žádoucí.

Jednou z globálně rozšířených technik propagandy je také využívání mýtů, které jsou ve společnosti zakořeněny. Mýty jsou z obecného hlediska příběhy úzce spjaté s kulturním pozadím společnosti. Vzhledem k tomu, že je s nimi společnost obeznámena, může s nimi propaganda pracovat pouze jako se symboly, které v publiku vyvolají emoční reakci bez toho, aby byl převyprávěn celý příběh.⁴³ Ačkoliv KLDR pracuje s novodobými mýty, je s nimi severokorejské cílové publikum dostatečně obeznámeno, a mohou tedy být prostředkem pro severokorejskou propagandu. Mýty se často týkají severokorejských vůdců, jejich původu, pozitivních rysů a jednání. KLDR také využívá mýty spojené s korejskou rasou, její ctností a nevinností. Další mýty se

---

⁴¹ LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8., s. 190

⁴² ABT, Felix. *A Capitalist in North Korea: My Seven Years in the Hermit Kingdom*. 1 edition. Tokyo: Tuttle Publishing, 2014. ISBN 978-0-8048-4439-0.

⁴³ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 292

týkají USA a Korejské republiky, na níž je nahlíženo jako na „americkou kolonii.“⁴⁴

2.1.3 Organizační struktura propagandy

Veškerá propaganda Korejské lidově demokratické republiky je vytvářena agenturou, která se nazývá Oddělení propagandy a agitace⁴⁵. Jde o orgán Korejské strany práce, jehož primárním účelem je tvorba a šíření severokorejské ideologie.⁴⁶

Oddělení propagandy a agitace kontroluje všechna oficiální média v KLR. Veškeré mediální prostředky jsou tudíž zároveň pod kontrolu Korejské strany práce. Konkrétně jsou spravovány agenturou, která se jmenuje Korejská centrální zpravodajská agentura⁴⁷. Tato agentura byla založena roku 1946 a její sídlo leží v Pchjŏngjangu.⁴⁸

Všechna kulturní produkce je řízena a šířena pododděleními Korejské strany práce. Jde například o zmiňované Oddělení propagandy a agitace a umění či Generální svaz korejské literatury a unie umění⁴⁹. Všichni umělci v KLR dostávají měsíční mzdu, a jsou proto povinni vykazovat určité množství práce.⁵⁰

B. R. Myers, který se zaměřuje především na výzkum vnitřní propagandy, mezi nejvýznamnější média propagandy v KLR řadí například televizní přehled zpráv, troje hlavní noviny v KLR (*Rodong sinmun* – oficiální deník Korejské strany práce, *Mindžu Čosŏn* – oficiální státní noviny, *Čosŏn inmundun* – noviny severokorejských ozbrojených sil)⁵¹, kinematografii (animované seriály, televizní dramata či válečné filmy), literaturu (povídky či historické romány),

---

⁴⁴ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 71, 95, 157, 133

⁴⁵ *sŏndžŏnsŏndongbu*

⁴⁶ BAEK, Jieun. *North Korea's Hidden Revolution: How the Information Underground Is Transforming a Closed Society*. B.m.: Yale University Press, 2016. ISBN 978-0-300-22447-4.

⁴⁷ *čosŏnčungangtchongsin*

⁴⁸ HOARE, James E. *Historical Dictionary of Democratic People's Republic of Korea*. B.m.: Scarecrow Press, 2012. ISBN 978-0-8108-7987-4., s. 261

⁴⁹ *čosŏnmunhakjesulčongdongmāng*

⁵⁰ HORN, Anna. *Sŏngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda* [online]. nedatováno

[vid. 2019-06-14]. Dostupné

z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 3-4

⁵¹ HOARE, James E. *Historical Dictionary of Democratic People's Republic of Korea*. B.m.: Scarecrow Press, 2012. ISBN 978-0-8108-7987-4., s. 261

edukační materiály (učebnice, encyklopedie, slovníky), plakáty, malby a karikatury či sochy a pomníky.⁵²

Organizační struktura propagandy je také spojena se zvolenou propagandistickou strategií. Samotná strategie severokorejské propagandy není transparentně zveřejněna, ale je možné ji vypožorovat na základě jejich jednotlivých technik a dlouhodobého fungování. Velmi stručně se ji pokusil definovat například Andrei Laňkov: „V Severní Koreji⁵³ byla mimořádná intenzita propagandy zkombinována s dobrovolnou informační blokádou a desetiletí trvajícím konzistencí ideologického poselství.“⁵⁴

2.1.4 Cílové publikum

Vzhledem k tomu, že KLDK nepřipouští existenci jiné než oficiální státní propagandy, je cílovým publikem celé severokorejské obyvatelstvo. Ačkoliv je propaganda cílena na většinové obyvatelstvo, její prostředky se mohou lišit na základě odlišných sociálních či věkových kategorií.

V rámci školek se děti stávají cílovým publikem propagandy. V dějepisu se například dozvídají, že jejich země má dva úhlavní nepřátele – Japonsko a USA. Ve školách se studenti učí zkreslená fakta, jako například, že Spojené státy americké překročily jako první 38. rovnoběžku, zaútočily a rozpoutaly tím korejskou válku. V severokorejských školkách mají děti neustále na očích plakáty, na kterých jsou američtí vojáci vyobrazeni buďto děsivě, aby naháněli strach, nebo vystrašeně, protože mají evokovat dojem, že se obávají severokorejského lidu. V obou případech mají plakáty nepřetržitě ukazovat, že USA jsou nejhorším nepřítelem.⁵⁵

Propaganda se tedy promítá i do školních osnov. V rámci matematiky se severokorejské děti učí základní počty na příkladech, které obsahují antiamerickou tematiku. Děti se například učí počítat kolik amerických

---

⁵² MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 8-9

⁵³ Poznámka k překladu: *Severní Korea* je nesprávný termín, který jsem v rámci překladu ponechala.

⁵⁴ LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8., s. 59

⁵⁵ How North Korean children are taught to hate the „American b*****“ at kindergarten. *Mail Online* [online]. 24. červen 2012 [vid. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2163817/How-North-Korean-children-taught-hate-American-b----kindergarten.html>

imperialistů bylo v součtu zabito za korejské války. Laňkov, který studoval učebnici matematiky z roku 1991, uvádí, že ačkoliv je většina příkladů depolitizována a obsahuje tedy pouze abstraktní příklady, 20 % příkladů v učebnici stále obsahuje politický podtext.⁵⁶

Cílové publikum je vždy zvoleno na základě jeho potenciálu, zmiňují Jowett a O'Donnell. Potenciál cílového publika se odvíjí od jeho společenských norem a dlouhodobého přesvědčení.⁵⁷ Michael E. Robinson konstatuje, že potenciál severokorejského cílového publika souvisí s konfucianismem, který je v korejské společnosti hluboce zakořeněný. Severokorejské obyvatelstvo symbolicky přijímá roli dětí spojenou s bezpodmínečnou emociální loajalitou a s povinnostmi vůči otci. Korejská konfuciánská tradice také umožňuje vnímání severokorejských vůdců jako otců oddaným svým dětem, jimž dávají „otcovské rady“.⁵⁸ Tato absolutní loajalita, která podle Robinsona přirozeně vyplývá z konfucianismu, zvyšuje potenciál severokorejského cílového publika pro přijetí propagandy.

Dalším faktorem, který se týká severokorejského cílového publika, je korejský etnický nacionalismus. Horn konstatuje, že ačkoli xenofobie není součástí oficiální ideologie, projevuje se v KLR rasový prvek výrazněji než ideologie *čučche*. Korejská rasa je v KLR považována za jedinečně čistou a nezkaženou rasu. Horn zdůrazňuje, že způsob, jakým na sebe Severokorejci nahlízejí, se musí zákonitě projevovat v interakcích s vnějším světem.⁵⁹

2.1.5 Techniky využívání médií

Jowett a O'Donnell zdůrazňují, že důležitým faktorem v rámci studia propagandy je způsob, jakým jsou informace v médiích prezentovány. Stěžejní je, zda je poselství předáváno tak, aby cílové publikum na propagandu

---

⁵⁶ LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8, s. 59-61

⁵⁷ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 295

⁵⁸ ROBINSON, Michael E. *Korea's Twentieth-Century Odyssey: A Short History*. Honolulu: University of Hawaii Press, 2007. ISBN 978-0-8248-3174-5., s. 157

⁵⁹ HORN, Anna. Süngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné

z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 20

reagovalo bez přemýšlení.⁶⁰ Koen de Ceuster uvádí, že deklarace vlády a Korejské strany práce jsou zpravidla redukovány na stručné fráze, které jsou neustále opakovány veškerými médii. Dodává, že se tyto slogany postupně stávají samozřejmostí a vytvářejí novou realitu.⁶¹ De Ceusterův popis koresponduje s propagandistickou technikou, kterou Shabo nazývá *tvrzení*⁶². Tato technika vychází z předpokladu, že lidé přirozeně vnímají každé tvrzení jako fakt, aniž by ho kriticky zhodnotili. Tvrzení nemusí obsahovat žádný argument ani zdroj, a přesto je přijímáno jako validní informace. Větší efektivitu dosahuje speciálně v případě, že jde o tvrzení souznící s přesvědčením cílového publika, a to především, pokud mu publikum nehledě na skutečnosti chce věřit. Premisa je taková, že pokud autor šířeného tvrzení neposkytne žádné vysvětlení ani důkaz, lidé nemají žádný důvod takovou informaci zpochybňovat. Cílové publikum informaci přijme, aniž by si uvědomovalo její intenci nebo fakt, že se ve skutečnosti jedná o techniku propagandy.⁶³

Kromě výroků a proslovů vůdců jsou prominentním médiem severokorejské propagandy propagandistické plakáty (i další vizuální média), které mohou být doplněny stručným nápisem, na němž je výše zmiňovaná technika uplatňována. Kim So-jön konstatuje, že plakáty jsou od osvobození Koreje do současnosti významným nástrojem severokorejské propagandy. Dodává, že obraz doplněný heslem má vyšší efektivitu jako vizuální médium. Podle Kim nejvíce hesel obsahuje slovo *lid* a slovo *produkce*.⁶⁴ Efektivitu vizuálního materiálu pro účely propagandy komentuje například sémiotik Roland Barthes. Je totiž přesvědčen, že obrazy mohou předávat poselství efektivněji než slova. Uvádí, že obraz působí naléhavěji než písmo, protože předává

---

⁶⁰ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 297

⁶¹ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 12

⁶² V anglickém originále „assertion“

SHABO, Magedah E. *Techniques of Propaganda and Persuasion*. B.m.: Prestwick House, Inc., 2008. ISBN 978-1-58049-874-6., s. 11-12

⁶³ *Tamtéž* s. 11-12

⁶⁴ KIM, So-jön. Pukhan pchosŭtchöüi sŭllögöngwa imidžiüi čöüng kwangje pangsik punsök. *Kiččochohjöhghkjöngu*. 2019, 20(1), 62–71. ISSN 1598-8635., s. 69

význam naráz, aniž jej analyzuje nebo rozptyluje. Tvrdí, že v momentě, kdy je obrazu přiřazen význam, stává se určitou formou písma.⁶⁵

Koen de Ceuster označuje severokorejské propagandistické plakáty za důležitý nástroj pro mobilizaci cílového publika. Poselství musí být jasné, přímé a informativní. Autoři severokorejských plakátů musí být seznámeni se stanovisky Korejské strany práce a musí být schopni zohledňovat současnou skutečnost.⁶⁶ V jiné publikaci se de Ceuster zabývá historií kultury plakátů v KLR a upozorňuje, že severokorejská kultura plakátů je starší než KLR sama. Dodává, že kořeny severokorejské plakátové kultury sahají k protijaponským partyzánským válkám pod vedením Kim Il-sönga.⁶⁷

2.1.6 Kontrapropaganda

V případě KLR lze jen těžko hovořit o demokracii a nezávislosti médií. Propaganda je řízena centralizovaně a je distribuována všemi médii. To v praxi znamená, že výskyt legální kontrapropagandy je v KLR nemyslitelný. Francis Grice navíc zmiňuje, že severokorejské obyvatelstvo si je vědomo trestů za rebelskou činnost i toho, že pouhá úvaha o ní by mohla vést k zatčení. Dodává, že nespokojení Severokorejci zároveň nemohou mít jistotu, že je jejich kritický postoj sdílený, protože nemají možnost svobodně vyjadřovat své názory.⁶⁸

Zajímavým jevem je šíření kontrapropagandy z jižní části poloostrova. Jde o letáky jihokorejské kontrapropagandy, které Korejská republika nechávala opakovaně shazovat na území KLR, a o rozhlasové vysílání z jihokorejské strany hranice. Záměrem vysílání bylo informovat obyvatelstvo KLR o kvalitě života v jižní části poloostrova a vznést kritiku severokorejského režimu.⁶⁹ Korejská republika se ale toto vysílání rozhodla ukončit v dubnu roku 2018 z důvodu nadcházejícího setkání severokorejského vůdce Kim Čöng-üna

---

⁶⁵ BARTHES, Roland a Josef FULKA. *Mytologie*. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 978-80-86569-73-4., s. 108-109

⁶⁶ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 11

⁶⁷ GINSBERG, Mary, ed. *Communist Posters*. London, UK: Reaktion Books, 2017. ISBN 978-1-78023-724-4., s. 229

⁶⁸ GRICE, Francis. The Improbability of Popular Rebellion in Kim Jong-un's North Korea and Policy Alternatives for the USA. *Journal of Asian Security and International Affairs* [online]. 2017, 4(3), 263-293. ISSN 2347-7970. Dostupné z: doi:10.1177/2347797017732227, s. 277

⁶⁹ Inter-Korean crisis: Propaganda fight [online]. 2010 [vid. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/10161184>

a jihokorejského prezidenta Mun Čä-ina.⁷⁰ Severokorejci se také stali cílovým publikem vysílání jihokorejské státní rozhlasové stanice KBS.⁷¹

Nejen Korejská republika se však zaměřila na severokorejské cílové publikum. V roce 2009 existovalo 5 rozhlasových stanic, které vysílaly do KLRD. Mezi nejvýraznější stanice patřilo Rádio svobodná Asie (Radio free Asia) a Hlas Ameriky (Voice of America).⁷² Tyto stanice mají reálný dopad – uprchlíci uvádějí, že Severokorejci žijící v pohraničí tyto dvě stanice pravidelně poslouchají.⁷³

Další formou kontrapropagandy byly psychologické operace⁷⁴ Spojených států amerických. Během korejské války USA vytvořily propagandu, která měla odporovat komunistické ideologii. Šlo o letáky s obrázky a texty, které byly v obrovském množství shazovány na severokorejské území s úmyslem demoralizovat nepřítele a přimět jej ke kapitulaci. Efektivita těchto letáků však byla omezená. Velká část severokorejských vojáků byla negramotná a USA zároveň nebyly schopny zvolit takové obrázky, které by efektivně předávaly poselství.⁷⁵ Další významná letáková operace USA pod názvem „Jilli“ probíhala mezi léty 1964 a 1966. Témata těchto letáků se týkala pokroku v Korejské republice (ekonomického, sociálního, politického a pokroku ve vzdělávání), rádiových frekvencí, zpráv a kritiky komunismu.⁷⁶

2.1.7 Efektivita a zhodnocení

Jowett a O'Donnell upozorňují, že otázka efektivity je vždy spojena se splněním primárního cíle propagandy.⁷⁷ Vzhledem k tomu, že primárním cílem oficiální

---

⁷⁰ S Korea turns off North-facing loudspeakers [online]. 2018 [vid. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-43861161>

⁷¹ LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8, s. 226

⁷² LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8, s. 226

⁷³ TUDOR, Daniel, Andrei LANKOV a N. K. NEWS. *Ask A North Korean: Defectors Talk About Their Lives Inside the World's Most Secretive Nation*. Translation edition. North Clarendon, VT: Tuttle Publishing, 2018. ISBN 978-0-8048-4933-3.

⁷⁴ *Psychological warfare (PSYOP)*

⁷⁵ COLLINS, Ross F. a Andrew D. PRITCHARD. Pictures From the Sky: Propaganda Leaflet Psyop During the Korean War. *Visual Communication Quarterly* [online]. 2016, 23(4), 210–222. ISSN 1555-1393, 1555-1407. Dostupné z: [doi:10.1080/15551393.2016.1223546](https://doi.org/10.1080/15551393.2016.1223546)

⁷⁶ Report on Operation [online]. [vid. 2019-06-25]. Dostupné z: <http://cgsc.contentdm.oclc.org/cdm/ref/collection/p4013coll11/id/2270>

⁷⁷ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 306

propagandy KLDR je udržitelnost severokorejského režimu, lze považovat propagandu KLDR za účinnou. Je vysoce nepravděpodobné, že by byl severokorejský režim schopen fungovat po tak dlouhou dobu, pokud by zde žádná propaganda nebyla. Je to totiž základní nástroj, který posiluje důvěryhodnost režimu. Lze však předpokládat, že se efektivita propagandy průběžně snižuje. Z výpovědi severokorejské uprchlice například vyplývá, že dokud země prosperovala (přibližně do roku 1994), byla propaganda velmi účinná. Mina Yoon uvádí, že lidé byli v té době loajální ke svým vůdcům a věřili v severokorejský režim. Současná situace je ale jiná. Yoon odhaduje, že pouze 20-30 % Severokorejců považuje státní propagandu za kompletně pravdivou.⁷⁸

Lze také usuzovat, že strategie propagandy byla zvolena adekvátně. Pokud by byla propaganda méně intenzivní, byla by její efektivita pravděpodobně výrazně nižší. Otázkou je, jak by se změnila reakce cílového publika, pokud by byla propaganda radikálně aktualizována. Andrei Laňkov k tomu uvádí, že právě neměnnost a intenzita severokorejské propagandy zajistila, že oficiální světonázor zůstal nezpochybnován.⁷⁹

Strategie propagandy byla také zvolena s ohledem na informační izolovanost KLDR. Proto se kvůli informacím, které se do KLDR v současné době dostávají, efektivita propagandy snižuje. Tuto skutečnost potvrzuje Felix Abt slovy: „*Zejména mladí Severokorejci jsou celkově lépe informovaní a vnímají oficiální propagandu se skepticismem. Méně respektují stát a méně se obávají represí.*“⁸⁰

Jowett a O'Donnel dále zmiňují, že v rámci hodnocení propagandy je stěžejní zaměřit se na způsob, jakým propaganda zmanipulovala historický kontext a sociopolitické prostředí.⁸¹ V KLDR je propaganda využívána i k tomu, aby ospravedlňovala politické aktivity, které jsou v rozporu se státní ideologií. Jako příklad je možno uvést přijímání dodávek potravin od USA, což bylo v rozporu

---

⁷⁸ TUDOR, Daniel, Andrei LANKOV a N. K. NEWS. *Ask A North Korean: Defectors Talk About Their Lives Inside the World's Most Secretive Nation*. Translation edition. North Clarendon, VT: Tuttle Publishing, 2018. ISBN 978-0-8048-4933-3.

⁷⁹ LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8., s. 59

⁸⁰ ABT, Felix. *A Capitalist in North Korea: My Seven Years in the Hermit Kingdom*. 1 edition. Tokyo: Tuttle Publishing, 2014. ISBN 978-0-8048-4439-0.

⁸¹ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 306

s antiamerickou ideologií. Severokorejčům byl tento dar prezentován jako americký tribut, a tak si severokorejský režim zachoval svoji důvěryhodnost.⁸²

Výrazná manipulace je také spojena s reflexí národní historie. Fakticky nesprávný výklad dějin je využíván jako jedna z technik propagandy. To potvrzují například slova z článku o reinterpretaci dějin v KLR, jenž uvádí, že severokorejský radikální nacionalismus, který byl následně posílen ideologií *čučche*, vedl severokorejské historiky k tomu, aby uspokojovali národní ego zdůrazňováním jedinečnosti korejské historie.⁸³

2.2 Zařazení

Z obecného hlediska není možné severokorejskou propagandu považovat za bílou propagandu. Ta totiž zpravidla pracuje s pravdivými informacemi. To v případě KLR rozhodně neplatí. KLR pomocí propagandy ve velké míře šíří dezinformace. Dezinformací je míněna informace, která je klamná, nekompletní či zavádějící. Je obvykle spojována s černou propagandou, ale může být prostředkem i pro šedou propagandu.⁸⁴ Avšak na rozdíl od šedé propagandy, která je umírněná, neboť se snaží neprovokovat nepřátelskou stranu, je ta severokorejská velmi agresivní. Severokorejský režim nemusí dbát na to, aby propagandou nedráždil okolní svět, protože výstup propagandy je do jisté míry regulovaný. Tuto teorii podporuje i Myers, který se k omezenému výstupu propagandy vyjadřuje slovy: „Čím méně dostupný je výstup propagandy pro vnější svět, tím otevřenější a krvelačnější je ve svém vyjadřování rasistické ortodoxie.“⁸⁵ Na základě uvedených informací lze oficiální propagandu KLR tedy označit za černou propagandu.

Tato klasifikace se zdá být správná i s ohledem na primární aspekty této typologie. Jak již bylo zmiňováno, černá propaganda hojně využívá techniky, které záměrně pracují se zveřejňováním zavádějícího či špatného zdroje.

---

⁸² TUDOR, Daniel, Andrei LANKOV a N. K. NEWS. *Ask A North Korean: Defectors Talk About Their Lives Inside the World's Most Secretive Nation*. Translation edition. North Clarendon, VT: Tuttle Publishing, 2018. ISBN 978-0-8048-4933-3.

⁸³ CH'OE, Yöng-ho. Reinterpreting Traditional History in North Korea. *The Journal of Asian Studies* [online]. 1981, 40(3), 503–523. ISSN 00219118, 17520401. Dostupné z: doi:10.2307/2054553, s. 522

⁸⁴ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 23-24

⁸⁵ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 8

KLDR tuto techniku využívá například tak, že prezentuje informace jako výroky USA, ačkoliv se o americký výrok nejedná. Tímto způsobem jsou cílovému publiku prezentovány například americké „ponížené“ omluvy. I přesto je ale třeba zmínit, že některé prostředky severokorejské propagandy mohou být podobné šedé nebo dokonce bílé propagandě. Záleží vždy na tom, co je pro severokorejský režim výhodné.

V KLDR existuje očerňující i oslavná propaganda. Obecně platí, že propaganda, která pracuje s tématem vůdců, severokorejského režimu, severokorejské armády či ekonomického růstu, je oslavná propaganda. Očerňující propaganda se snaží diskreditovat vnější svět. V takovém případě je zpravidla namířena proti USA a Japonsku.

Propaganda Korejské lidově demokratické republiky je komplexní systém. Vzhledem k tomu, že si klade za cíl udržování důvěryhodnosti režimu, musí se zaměřovat na veškeré sociální, ekonomické, bezpečnostní i politické otázky. Proto se v KLDR můžeme setkat se všemi uvedenými typy propagandy, tedy s ideologickou, ekonomickou, didaktickou, válečnou a politickou propagandou. Novým úkazem je vznik severokorejské mírové propagandy. Ta patrně vznikla během roku 2018 v souvislosti se summitu s Korejskou republikou a s USA.⁸⁶

---

⁸⁶ North Korean propaganda changes its tune - BBC News [online]. [vid. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-44557818>

3 Antiamerikanismus v KLDŘ

– vznik obrazu USA

3.1 Obecná definice antiamerikanismu

Oxfordský slovník definuje *antiamerikanismus* jednoduše jako „*odpor k zájmům Spojených států*“⁸⁷. Jiný slovník podává poněkud rozšířenější definici odvozeného adjektiva, a to že *antiamerický* je „*vzdorující nebo nepřátelský vůči USA, jejich občanům, principům nebo politice*“⁸⁸.

Vzhledem k tomu, že neexistuje žádná jednotná definice, která by pomohla oddělit antiamerikanismus od oprávněné kritiky Spojených států, bývá často tento pojem zkreslován.⁸⁹ Lze také říci, že pojem antiamerikanismus vznikl v obdobné době jako USA. Může být defensivní nebo reaktanční, racionální nebo iracionální, lidový nebo elitářský, politický či kulturní. Může se soustředit na ekonomické nebo náboženské otázky. V některých případech se vlastně ani nemusí soustředit na žádné konkrétní problémy.⁹⁰

Brendon O'Connor upozorňuje, že i řetězce kritiky a předsudků, které jsou zaměřeny vůči USA, jsou nahodile označovány za antiamerikanismus. Dodává, že podle jeho studií je antiamerikanismus spíše komplexní a koherentní systém hodnot a ideologie.⁹¹

Existují různé formy antiamerikanismu. Pokud se jedná pouze o kritiku některých amerických politických problémů nebo společenských charakteristik, můžeme mluvit o mírné formě antiamerikanismu. Ve své extremistické formě může ale vyjadřovat kompletní odmítání všeho

---

⁸⁷ anti-Americanism | Definition of anti-Americanism in English by Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries | English* [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/anti-americanism>

⁸⁸ the definition of anti-american. *www.dictionary.com* [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/browse/anti-american>

⁸⁹ O'CONNOR, Brendon a Martin GRIFFITHS, ed. *The Rise of Anti-Americanism*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2005. ISBN 978-0-415-36906-0., s. 12

⁹⁰ LACORNE, Denis a Tony JUDT. *With Us or Against Us: Studies in Global Anti-Americanism*. First edition. New York: Palgrave Macmillan, 2006. ISBN 978-1-4039-6951-4., s. 2

⁹¹ O'CONNOR, Brendon a Martin GRIFFITHS, ed. *The Rise of Anti-Americanism*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2005. ISBN 978-0-415-36906-0., s. 11

amerického, a to do takových extrémů, že dochází k popírání existence americké kultury a demokratických principů.⁹²

Felix Knappertsbusch, který se zabýval významem antiamerikanismu, předsudky zaměřené vůči Spojeným státům americkým shrnuje do pěti kategorií na základě jejich charakteru: stereotypizace (přisuzování charakteristik Američanům na základě všeobecných předsudků), očeňování a pomluvy (předsudky motivované především pocitem morální a kulturní podřazenosti vůči Americe), všemohoucnost (představa, že USA ovládají svět, a to například skrze média a ekonomiku a zahraniční politiku), konspirace (utkvělé představy o politickém spiknutí ovlivňující ostatní státy), posedlost (konstantní vnímání zla a moci USA).⁹³

Dříve byl termín *antiamerikanismus* spjat s evropskou kulturou. Šlo především o kritiku USA na základě přesvědčení, že Američanům chybí mravy. Mimo jiné byl v té době evropský antiamerikanismus motivován obecnou americkou vulgárností. Následně, když se ze Spojených států stala světová velmoc, byla kritika orientována především na otázky spjaté s ekonomii a americkou zahraniční politikou.⁹⁴ Antiamerikanismus se v různých prostředích zásadně liší. Nelze na něj nahlížet ze všeobecného hlediska. Vždy pramení z různých kontextů a má svou jedinečnou historii.⁹⁵

Je pravděpodobné, že se s fenoménem antiamerikanismu lze setkat v podstatě kdekoliv na světě včetně samotných Spojených států amerických. Na základě průzkumů veřejného mínění nicméně lze vyzdvihnout několik států, kde negativní vnímání Ameriky jako státu převládá. Příkladem takových států by mohlo být například Jordánsko, Rusko, Palestina, Pákistán, Turecko a Čína.⁹⁶

---

⁹² LACORNE, Denis a Tony JUDT. *With Us or Against Us: Studies in Global Anti-Americanism*. First edition. New York: Palgrave Macmillan, 2006. ISBN 978-1-4039-6951-4., s. 2

⁹³ KNAPPERTSBUSCH, Felix. *The Meaning of Anti-Americanism: A Performative Approach to Anti-American Prejudice*. 2013, 7, 16., s. 3

⁹⁴ O'CONNOR, Brendon a Martin GRIFFITHS, ed. *The Rise of Anti-Americanism*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2005. ISBN 978-0-415-36906-0., s. 11

⁹⁵ LACORNE, Denis a Tony JUDT. *With Us or Against Us: Studies in Global Anti-Americanism*. First edition. New York: Palgrave Macmillan, 2006. ISBN 978-1-4039-6951-4., s. 4

⁹⁶ NW, 1615 L. St, Suite 800 WASHINGTON a DC 20036 USA 202-419-4300 | Main 202-419-4349 | Fax 202-419-4372 | Media INQUIRIES. Global Indicators Database | Pew Research Center [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <http://www.pewglobal.org/database/>

V jiných průzkumech je patrné, že mezi státy, které negativně nahlíží na USA, lze zařadit i Mexiko a KLRD.⁹⁷

3.2 První americko-korejské interakce

První fáze historických událostí formujících antiamerikanismus v KLRD je společná pro obě Koreje, neboť se jedná o historické období před oficiálním vznikem dvou korejských států. Toto období vymezují od roku 1866, kdy se konala první expedice USA na území Koreje, do roku 1948, kdy došlo k oficiálnímu vzniku Korejské lidově demokratické republiky.

3.2.1 První americká expedice do Koreje

V druhé polovině 19. století se Korea stala středem zájmu mnoha velmocí, které měly zájem o navázání obchodních vztahů. Tyto ambice měly i USA, které se do Koreje, jež dosud vzdorovala západnímu vlivu, rozhodly v roce 1866 vyslat obchodní loď Generál Sherman. Americká posádka údajně ignorovala korejské varovné nápisy a vydala se po řece Tädong do Pchjöngjangu. Korejci na tento incident nahlíželi jako na troufalý vpád na korejské území, a tak byla loď Generál Sherman zapálena korejskými vojáky i civilními obyvateli. S lodí uhořela i část posádky a přeživší byli zabiti.⁹⁸

O mnoho let později, po vzniku KLRD, začal být tento incident spojován se začátkem amerických zásahů v Koreji. Kim Il-söng v jednom ze svých proslovů, v němž připomínal, že imperialisté z USA jsou úhlavními nepřáteli severokorejského lidu, incident s Generálem Shermanem označil za vpád, po kterém následovalo více než sto let poškozování Koreje. Nebyl ale jediným severokorejským vůdcem, který incident zmiňoval. Jeho syn Kim Čöng-il například zdůraznil, že na zapálení lodi se podíleli korejští patrioti.⁹⁹

---

⁹⁷ BBC - Sharp drop in world views of US, UK: Global poll for BBC World Service - Media Centre [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/mediacentre/latestnews/2017/globescan-poll-world-views-world-service>

⁹⁸ CUTLER, Lieutenant Commander Thomas J. The First American Clash with Korea. *U.S. Naval Institute Proceedings*. 2015, **141**(2), 93–93. ISSN 0041798X.

⁹⁹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, **19**(3), 92–101. ISSN 12258113, s. 94

Severokorejská reflexe této interakce se Spojenými státy je natolik významná, že ji někteří severokorejští historikové považují za začátek novověku.¹⁰⁰ Koen de Ceuster tvrdí, že propagandistický aparát navíc zdůrazňuje, že na zapálení lodi Generál Sherman se podílel i pradědeček samotného Kim Il-sönga.¹⁰¹ Hoare informuje, že Kim Il-söngovi životopisci jeho pradědečkovi dokonce připisují velení útoku na Generála Shermana. Dodává však, že pro toto tvrzení neexistuje žádný důkaz.¹⁰²

V reakci na korejské jednání došlo v roce 1871 k další výpravě USA na korejské území. Americká posádka žádala o otevření korejských přístavů a zdůrazňovala, že USA usilují pouze o navázání mírových vztahů s Koreou. Američané také vyžadovali osobní setkání s korejským králem. 1. června zahájili Korejci na americkou flotilu palbu, která byla opětována. Posádka americké lodi následně obdržela dopis od korejského krále, v němž referoval o Američanech jako o „agresorech“ v souvislosti s incidentem s americkou obchodní lodí Generál Sherman. Zároveň vyloučil jakýkoli dialog. Američanům se nedostalo ani omluvy za incident z 1. června a nakonec byli nuceni se stáhnout.¹⁰³ Tento vpád společně s vpádem francouzského námořnictva zapříčinil, že se po celé zemi objevila varování před takzvanými „západními barbary“.¹⁰⁴ Na toto varování společně s označením „agresori“ je možné pohlížet jako na jedna z prvních označení, které Američané v Koreji získali.

3.2.2 První americko-korejská smlouva

V 80. letech 19. století změnila Korea svou zahraniční politiku a byla již částečně ochotna přijmout západní instituce a technologie. USA se rozhodly této situace využít jako možnosti k navázání diplomatických vztahů. V roce 1882 byla podepsána historicky první americko-korejská smlouva. Smlouva vešla v platnost v 4. července 1883 poté, co byla ratifikována v USA i v Koreji.

---

¹⁰⁰ CH'OE, Yöng-ho. Reinterpreting Traditional History in North Korea. *The Journal of Asian Studies* [online]. 1981, 40(3), 503–523. ISSN 00219118, 17520401. Dostupné z: doi:10.2307/2054553, s. 517

¹⁰¹ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 94

¹⁰² HOARE, James E. *Historical Dictionary of Democratic People's Republic of Korea*. B.m.: Scarecrow Press, 2012. ISBN 978-0-8108-7987-4., s. 150

¹⁰³ PAULLIN, Charles Oscar. The Opening of Korea by Commodore Shufeldt. *Political Science Quarterly* [online]. 1910, 25(3), 470–499. ISSN 0032-3195. Dostupné z: doi:10.2307/2141171, s. 474-475

¹⁰⁴ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7106-411-4., s. 145

Její podepsání umožnilo především diplomatické jednání amerického komodora R. W. Shufeldta.¹⁰⁵ Tato smlouva je zároveň první smlouvu Koreje s jakoukoli západní mocností.¹⁰⁶

Formulaci obsahu jednotlivých článků předcházelo dlouhé jednání. Smlouva nakonec poskytovala Korejcům určité výhody, ale zároveň je možné ji označit za nerovnoprávnou smlouvu udělující Američanům v Koreji výsadní práva. Byla to smlouva typická pro období imperialismu. Ve 4. článku smlouvy se například Korejci zavazovali ochraňovat Američany na korejském území a bránit je proti veškerým urážkám.¹⁰⁷

Tato nerovnoprávná smlouva stavěla občany USA do privilegované pozice vůči korejskému obyvatelstvu. Došlo tak k první ukázce americké nadřazenosti v Koreji. Nicméně toto hledisko v té době právně nevzdělaná Korea pravděpodobně nebyla schopna posoudit a tento akt byl vnímán jako optimistický začátek otevření se světu. V následujících letech sice došlo z americké strany k jejímu porušování, ale v USA je tato smlouva vnímána jako pozitivní akt pro otevření Koreje. Americký prezident Ronald Reagan k příležitosti stého výročí této smlouvy například uvedl, že Američané jsou hrdí na roli, kterou sehráli v korejské historii.¹⁰⁸

3.2.3 Taft–Kacurovo memorandum

Na konci 19. století se Korea stala centrem zájmu okolních států. Čína si začala uvědomovat nebezpečí stoupajícího vlivu Japonska na Korejském poloostrově a byla připravena reagovat. Tento střet zájmů dvou sousedících mocností následně přerostl v sino-japonskou válku, která se odehrála mezi léty 1894 a 1895. Japonsko, které uštědřilo Číně drtivou porážku, začalo rozmisťovat své síly na korejském území. Následně bylo však Japonsko konfrontováno s novou hrozbou na Dálném východě. Imperiální Rusko mělo podobné ambice, a tak byl

---

¹⁰⁵ PAULLIN, Charles Oscar. The Opening of Korea by Commodore Shufeldt. *Political Science Quarterly* [online]. 1910, 25(3), 470–499. ISSN 0032-3195. Dostupné z: doi:10.2307/2141171, s. 486-498

¹⁰⁶ První korejská smlouva byla podepsána s Japonskem roku 1876. Tyler Dennett uvádí, že právě tyto dvě smlouvy následně umožnily Koreji získat status v mezinárodním společenství.

DENNETT, Tyler. In Due Course. *Far Eastern Survey* [online]. 1945, 14(1), 1–4. ISSN 0362-8949. Dostupné z: doi:10.2307/3021695, s. 2

¹⁰⁷ United States Treaties: 1776-1949 | Law Library of Congress [online]. září 2014 [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: http://www.loc.gov/law/help/us-treaties/bevans.php#skip_menu

¹⁰⁸ KRISHNAN, R. R. Early History of U.S. Imperialism in Korea. *Social Scientist* [online]. 1984, 12(11), 3–18. ISSN 0970-0293. Dostupné z: doi:10.2307/3516875, s. 3

střet nevyhnutelný. V únoru roku 1904 zahájilo Japonsko na Rusko překvapivý útok, který přerostl v takzvanou rusko-japonskou válku.¹⁰⁹ Po mnoha neočekávaných vítězstvích Japonska v rusko-japonské válce (1904-1905) se Spojené státy americké v čele s prezidentem Rooseveltem ujaly role zprostředkovatele mírové smlouvy, kterou se Rusko vzhledem k okolnostem rozhodlo podepsat.¹¹⁰

Prezident USA Theodore Roosevelt byl v tomto momentu přesvědčen, že pokud bude souhlasit s japonskou anexí Koreje, podpoří jej Japonsko v otázce americké kontroly Filipín. Dne 27. července 1905 se uskutečnil rozhovor mezi americkým ministrem války Williamem Howardem Taftem a japonským premiérem Taró Kacurou. Rozhovor byl zachycen v dokumentu, který se nazývá Taft-Kacurovo memorandum.¹¹¹

Taft, který navštěvoval Japonsko společně s americkými diplomaty¹¹², byl údajně požádán Kacurou o soukromý rozhovor, v němž by mohli projednat otázku zachování míru na Dálném východě. Tento rozhovor se měl dále týkat otázky Filipín a vztahů tří mocností – USA, Japonska a Velké Británie. O dialogu sice informovala některá média, ale konkrétní obsah zůstal po dlouhou dobu nezveřejněn. Prvním člověkem, který objevil kopii memoranda a rozhodl se ji zveřejnit, byl americký historik Tyler Dennett.¹¹³ Memorandum bylo nakonec publikováno roku 1924 se souhlasem Williama Howarda Tafta.¹¹⁴ Jeho zveřejnění vyvolalo mnohé diskuse o tom, zda šlo o tajný pakt, který obsahoval quid pro quo, nebo jestli se jednalo pouze o záznam rozhovoru amerického ministra války a japonského premiéra. Publikace Taft-Kacurova memoranda

---

¹⁰⁹ WILZ, John Edward. Did the United States Betray Korea in 1905? *Pacific Historical Review* [online]. 1985, 54(3), 243–270. ISSN 0030-8684. Dostupné z: doi:10.2307/3639632

¹¹⁰ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7106-411-4., s. 173

¹¹¹ ESTHUS, Raymond A. The Taft-Katsura Agreement--Reality or Myth? *The Journal of Modern History*. 1959, 31(1), 46–51. ISSN 0022-2801., s. 46

¹¹² Mezi americkými diplomaty a ostatními významnými osobnostmi, kteří Japonsko navštěvovali, byla i dcera amerického prezidenta Roosevelta, Alice.

LARSEN, Kirk W. a Joseph SEELEY. Simple Conversation or Secret Treaty? The Taft-Katsura Memorandum in Korean Historical Memory. *The Journal of Korean Studies* (1979-). 2014, 19(1), 59–92. ISSN 0731-1613. s., 61

¹¹³ *Tamtéž* s. 62

¹¹⁴ ESTHUS, Raymond A. The Taft-Katsura Agreement--Reality or Myth? *The Journal of Modern History*. 1959, 31(1), 46–51. ISSN 0022-2801., s. 46

následně umožnila i korejskou interpretaci tohoto dokumentu, jehož existence do té doby nebyla v Koreji známá.¹¹⁵

Taft o tomto dokumentu sám mluvil jako o memorandu, které přesně zachycuje dialog mezi ním a japonským premiérem Kacurou. Vyloučil, že by se mělo jednat o jakoukoli dohodu. Ministr Taft v memorandu předkládá, že by bylo s ohledem na původ rusko-japonské války logické vyžadovat, aby Korea neměla možnost uzavírat zahraniční úmluvy bez souhlasu japonské vlády. Dodal také, že by toto opatření přispělo k permanentnímu udržení míru na Dálném východě. Toto stanovisko ale prezentoval jako svůj názor.¹¹⁶ Kirk W. Larsen a Joseph Seeley zmiňují, že v memorandu je patrna Taftova zdrženlivost. Údajně se zdráhal prezentovat jakékoli stanovisko jinak než jako svůj osobní názor.¹¹⁷

Zásadní kontroverzi však vyvolaly především nezakryté ambice amerického prezidenta Theodora Roosevelta, které jsou patrné například z jeho telegramů. Roosevelt usiloval o kontrolu Filipín a zároveň zastával názor, že japonská anexe Koreje by byla vhodným prostředkem pro zachování míru na Dálném východě. Obvinění z uzavření tajného paktu, ve kterém v podstatě „zaprodal“ Koreu Japonsku výměnou za Filipíny, pro něj však bylo nepřijatelné. Popřel tedy, že se mělo jednat o quid pro quo, a zdůraznil, že šlo o upřímnou výměnu názorů amerického ministra války a japonského premiéra ohledně příčin a následků rusko-japonské války.¹¹⁸

R. R. Krishnan upozorňuje, že toto jednání amerického prezidenta Theodora Roosevelta lze označit za hrubé porušení americko-korejské smlouvy z roku 1882.¹¹⁹ V prvním článku smlouvy se totiž státy zavazují k tomu, že v případě neoprávněného či opresivního jednání ze strany jiné mocnosti zahájí druhá strana

---

¹¹⁵ LARSEN, Kirk W. a Joseph SEELEY. Simple Conversation or Secret Treaty? The Taft-Katsura Memorandum in Korean Historical Memory. *The Journal of Korean Studies* (1979-). 2014, **19**(1), 59–92. ISSN 0731-1613., s. 62, 66

¹¹⁶ ESTHUS, Raymond A. The Taft-Katsura Agreement--Reality or Myth? *The Journal of Modern History*. 1959, **31**(1), 46–51. ISSN 0022-2801., s. 47,48

¹¹⁷ LARSEN, Kirk W. a Joseph SEELEY. Simple Conversation or Secret Treaty? The Taft-Katsura Memorandum in Korean Historical Memory. *The Journal of Korean Studies* (1979-). 2014, **19**(1), 59–92. ISSN 0731-1613., s. 61

¹¹⁸ ESTHUS, Raymond A. The Taft-Katsura Agreement--Reality or Myth? *The Journal of Modern History*. 1959, **31**(1), 46–51. ISSN 0022-2801., s. 50

¹¹⁹ KRISHNAN, R. R. Early History of U.S. Imperialism in Korea. *Social Scientist* [online]. 1984, **12**(11), 3–18. ISSN 0970-0293. Dostupné z: doi:10.2307/3516875, s. 5

(pokud bude o takovém jednání informována) opatření a projeví tak přátelský postoj.¹²⁰

Názory na tento dokument se dodnes liší. Diverzita názorů je patrná i v Korejské republice.¹²¹ V KLCDR je však názor na memorandum jednostranný. Učebnice historie z roku 1955 například uváděly, že Američané využili tohoto dokumentu, aby vytvořili vhodné podmínky pro japonskou anexi. Oficiální historie Koreje *Čosŏn tchongsa* z roku 1958 o rozhovoru Tafta a Kacury referuje tak, že osud Korejců byl rozhodnut na „tajné konferenci dvou zlodějů“. Kirk W. Larsen a Joseph Seeley zmiňují, že Taft-Kacurovo memorandum je v KLCDR využíváno jako důvod severokorejského antiimperialistického postoje.¹²²

Reinterpretace této historické události však začala být pro severokorejský režim relevantní ještě dříve. To potvrzuje například incident z 20. srpna 1945, kdy Kim Il-sŏng vyjadřoval své obavy ohledně rozmístění amerických vojáků jižně od 38. rovnoběžky. Taft-Kacurovo memorandum zmínil jako důkaz, který potvrzuje, že USA mají tendenci neoprávněně zasahovat do dění na Korejském poloostrově a že je třeba se toho obávat.¹²³

3.2.4 Japonská okupace

Rusko-japonská válka byla nakonec formálně ukončena Portsmouthskou smlouvou z roku 1905, jejímuž podpisu předcházelo měsíc dlouhé vyjednávání. V roce 1906 byl Theodore Roosevelt oceněn Nobelovou cenou míru za to, že sehrál ve vyjednávání klíčovou roli, a umožnil tak ukončení války. Krishnan však toto ocenění vnímá skepticky. Tvrdí, že ačkoliv se Roosevelt mohl cítit poctěn, šlo ve skutečnosti o cenu za politiku appeasementu vůči agresivní expanzi Japonska, která ovlivnila nezávislost Koreje. Dodává také, že

---

¹²⁰ United States Treaties: 1776-1949 | Law Library of Congress [online]. září 2014 [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: http://www.loc.gov/law/help/us-treaties/bevans.php#skip_menu

¹²¹ Roku 2005 probíhala v Korejské republice debata mezi konzervativním zákonodárcem, jenž usuzoval, že o memorandu nelze hovořit jako o smlouvě jakéhokoli charakteru, a progresivním zákonodárcem, který memorandum nazýval tajným pakt s Japonskem, za který by se USA měly oficiálně omluvit. V 70. a 80. letech 20. století bylo však v učebnicích historie memorandum prezentováno jako tajný pakt.

LARSEN, Kirk W. a JOSEPH SEELEY. Simple Conversation or Secret Treaty? The Taft-Katsura Memorandum in Korean Historical Memory. *The Journal of Korean Studies* (1979-). 2014, **19**(1), 59–92. ISSN 0731-1613., s. 59-60, 70

¹²² *Tamtéž* s. 69-70

¹²³ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, **19**(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 93

ač to byly právě USA, kdo přiměl Koreu k otevření se Západu, v tomto historickém momentu se k ní otočily zády.¹²⁴

Období japonské okupace není výrazně spjato s americko-korejskými interakcemi, ale její pozdější reflexe se projevuje v severokorejském antiamerikanismu. Jak již bylo zmiňováno, USA jsou v očích severokorejského režimu zodpovědné za souhlas s anexí Koreje v souvislosti s Taft-Kacurovým memorandem. Krishan navíc zdůrazňuje, že po anexi Koreje Japonskem 22. srpna 1910¹²⁵ USA přestaly projevovat jakýkoli zájem o dění na Korejském poloostrově. Tvrdí, že během japonské okupace Spojené státy neprojevily ani jakoukoli sympatii či podporu korejskému boji za nezávislost.¹²⁶ Tento nezájem ze strany USA je opět možno považovat za porušení americko-korejské smlouvy z roku 1882, specificky prvního článku *přátelství*.¹²⁷ Nicméně to je pouze jeden aspekt, který formuje dnešní severokorejský antiamerikanismus.

Historické období japonské okupace je pro Korejce ze zřejmých důvodů velmi emotivní téma. V souvislosti s japonskou okupací začali Korejci věřit, že právě jejich čistota či ctnost je učinila zranitelnými. Symbolicky se začali identifikovat jako děti v krutém světě, což zároveň implikovalo zlou náturu Japonců.¹²⁸ Kim Il-sŏng se po rozdělení Koreje rozhodl tyto silné emoce využít i jako prostředek propagandy zaměřené vůči USA. Přirovnal americký imperialismus k tomu japonskému, a tak dokázal nenávisť vůči Japonsku

---

¹²⁴ KRISHNAN, R. R. Early History of U.S. Imperialism in Korea. *Social Scientist* [online]. 1984, 12(11), 3–18. ISSN 0970-0293. Dostupné z: doi:10.2307/3516875, s. 6

¹²⁵ Smlouvě o anexi předcházela protektorátní smlouva z 17. listopadu 1905, která opravňovala japonské ministerstvo zahraničí kontrolovat veškeré korejské i zahraniční záležitosti. Po stvrzení smlouvy o japonské anexi byl korejský císař donucen k tomu, aby se vzdal trůnu, a tedy i země. Tímto způsobem se Korea oficiálně stala kolonií Japonska.

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7106-411-4., s. 173-175

¹²⁶ KRISHNAN, R. R. Early History of U.S. Imperialism in Korea. *Social Scientist* [online]. 1984, 12(11), 3–18. ISSN 0970-0293. Dostupné z: doi:10.2307/3516875, s. 7

¹²⁷ V anglickém jazyce *amity*

United States Treaties: 1776-1949 | Law Library of Congress [online]. září 2014 [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: http://www.loc.gov/law/help/us-treaties/bevans.php#skip_menu

¹²⁸ HORN, Anna. Sŏngnyangŭ at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangŭ_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 4

nasměrovat i vůči Spojeným státům.¹²⁹ V podstatě to znamená, že křivda z japonské okupace nyní zároveň posiluje i negativní postoj k Američanům.¹³⁰

3.2.5 Rozdělení Koreje

Již během druhé světové války začaly mocnosti jednat o budoucí nezávislosti Koreje. Bylo rozhodnuto, že korejská otázka bude předmětem jednání na Káhirské konferenci roku 1943. Na této konferenci byla však Koreji věnována jen malá pozornost. USA, Sovětský svaz a Velká Británie pouze oznámily, že nezávislost Koreje bude obnovena „v pravý čas“ po definitivní porážce Japonska. Zároveň se mocnosti shodly, že by vláda neměla být okamžitě předána do rukou Korejců.¹³¹

Doposud nedořešená otázka Koreje byla následně projednávána na Teheránské konferenci v listopadu roku 1944. Tehdejší americký prezident Franklin D. Roosevelt, který se Stalinem projednával budoucnost Korejského poloostrova, uvedl, že než dojde k obnově nezávislosti, bude Korea potřebovat dohled – například 40 let. Krishnan dále zdůrazňuje, že stanovisko USA k tomuto problému se definitivně ukázalo na Jaltské konferenci v roce 1945. Uvádí, že prezident Franklin D. Roosevelt byl přesvědčen, že Korea není záležitostí Korejců, nýbrž ostatních mocností, v největší míře však Spojených států.¹³² V srpnu roku 1945 se USA a SSSR, který vyhlásil válku Japonsku 8. srpna 1945, shodly na kolektivní okupaci Koreje – tedy na vzniku dvou okupačních zón, které byly rozděleny podle 38. rovnoběžky.¹³³

Krátce po kapitulaci Japonska v roce 1945 Kim Il-söng, který již během japonské okupace tvrdě vystupoval proti imperialismu, veřejně vyjádřil obavy ze zapojení USA, jejichž vojáci byli přítomni v jižní části Korejského

---

¹²⁹Praktické využití této techniky je patrné například na severokorejském antiimperialistickém plakátu, na kterém je zobrazen americký a japonský voják. Každý voják stojí na jednom ramenu váhy, mezi nim je sepsán výčet jejich negativních povahových rysů. Váha se nachází v rovnovážné poloze. Případnou nejednoznačnost výjevu doplňuje popisek: „Úplně stejní chlápci!“

HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 118

¹³⁰ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, **19**(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 93

¹³¹ BUZO, Adrian. *The Making of Modern Korea*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2002. ISBN 978-0-415-23749-9., s. 50

¹³² KRISHNAN, R. R. Early History of U.S. Imperialism in Korea. *Social Scientist* [online]. 1984, **12**(11), 3–18. ISSN 0970-0293. Dostupné z: doi:10.2307/3516875, s. 9

¹³³ BUZO, Adrian. *The Making of Modern Korea*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2002. ISBN 978-0-415-23749-9., s. 50

poloostrova. Tvrdil, že USA jsou přirozeně imperialistickým státem, který narušoval nezávislost mnoha ostatních států. Kim Il-söng byl v tomto okamžiku přesvědčen, že antiamerikanismus je ve své podstatě ideologie, která má mnoho společného s antiimperialismem.¹³⁴

Silná kritika USA ze strany severokorejského vedení se objevila poté, co Washington podpořil I Süng-mana jako vůdce budoucí Korejské republiky. I Süng-man byl velmi radikální a pravicový politik, který potlačoval levicová hnutí v jižní části poloostrova. Jeho podpora byla pro levicově naladěné severokorejské vedení nepřijatelná, takže se v reakci na tento krok jeho stanovisko k USA definitivně změnilo. Namísto spojence, který pomohl porazit Japonsko v druhé světové válce, se USA staly „imperialistickým agresorem“.¹³⁵

Jednání spojené americko-sovětské komise bylo postupně zkomplikováno ideologickým rozporem těchto dvou zemí. Po vydání Trumanovy doktríny v březnu roku 1947, která se mimo jiné týkala i politiky o zadržování komunismu, byla ochota USA a SSSR k společnému dialogu o spojení dvou okupačních zón minimální. Komise se následně rozpadla v dubnu roku 1947 po zavraždění korejského politika Jö Un-hjönga. Buzo uvádí, že Jö Un-hjöng byl v podstatě posledním člověkem, který stále aktivně usiloval o možnost dialogu korejské levice a pravice.¹³⁶ Severokorejská publikace z *Foreign Languages Publishing House* k tomu uvádí, že američtí imperialisté usilovali o to, aby 38. rovnoběžka zůstala permanentní dělící linií, a mohli tak vytvořit z jižní části poloostrova svou kolonii a strategickou vojenskou základnu.¹³⁷

Po definitivním rozpadu americko-sovětské komise byl v červenci 1948 zvolen I Süng-man prvním jihokorejským prezidentem a následně byl 15. srpna 1948 vyhlášen vznik Korejské republiky. SSSR se v tomto momentu rozhodl předat

---

¹³⁴ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 93

¹³⁵ *Tamtéž* s. 93

¹³⁶ BUZO, Adrian. *The Making of Modern Korea*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2002. ISBN 978-0-415-23749-9., s. 65

¹³⁷ HO, Jong Ho. *The US imperialists started the Korean war*. Second Edition edition. B.m.: Foreign Languages Pub, 1993., s. 17

moc do rukou Kim Il-sönga, a tak byl dne 9. září 1948 vyhlášen vznik KLDŘ – Korejské lidově demokratické republiky.¹³⁸

3.3 Interakce USA a KLDŘ

Druhou fází událostí, jež formují severokorejský antiamerikanismus, vymezují od oficiálního vzniku Korejské lidově demokratické republiky v roce 1948 až do současnosti. Jde o historické období interakcí USA a KLDŘ.

3.3.1 Korejská válka

Po vyhlášení KLDŘ se sovětské jednotky postupně stáhly z Korejského poloostrova. V tomto okamžiku již Kim Il-söng začal usilovat o sjednocení země a žádal o podporu SSSR. Sovětský svaz přislíbil podporu v nadcházejícím konfliktu, a tak severokorejská propaganda začala lid připravovat na válku. Silná vlna antiamerikanismu se začala promítat i do oficiální propagandy. Zároveň byla antiamerická ideologie prostředkem, který ospravedlňoval napadení Korejské republiky. Vznikaly i propagandistické básně, které volaly po odplatě vůči USA.¹³⁹

Začátek korejské války je poměrně diskutované téma a je pravděpodobné, že i Korejská republika měla ambice zaútočit na KLDŘ. Nicméně fakt, že KLDŘ 25. června 1950 překročila 38. rovnoběžku a zaútočila na svého jižního souseda, je nesporný. Severokorejské jednotky, které byly lépe vycvičené a disponovaly sovětskými tanky, měly výraznou převahu. Armáda KLDŘ během prvních tří dnů obsadila Söul a postupovala dále na jih. Změnu přineslo až září 1950, kdy v Inčchönu došlo k úspěšnému vylodění jednotek OSN¹⁴⁰, které zatlačily severokorejskou armádu zpět za 38. rovnoběžku. KLDŘ tak poprvé stála proti Američanům v otevřeném válečném konfliktu.

---

¹³⁸ BUZO, Adrian. *The Making of Modern Korea*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2002. ISBN 978-0-415-23749-9., s. 67

¹³⁹ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 36

¹⁴⁰ Jednotky OSN zapojené do korejské války čítaly celkem 932 964 vojáků. Vedle Korejské republiky, jež disponovala 590 911 vojáky, činili vojáci USA (302 483 vojáků) většinu jednotek OSN. USFK United Nations Command [online]. [vid. 2019-06-02]. Dostupné z: <https://www.usfk.mil/About/United-Nations-Command/>

Korejská válka v očích KĽDR byla bojem proti vnějšímu nepříteli za účelem sjednocení korejského národa. Vnějším nepřitelem byly míněny především Spojené státy, které měly bránit sjednocení národa. Z hlediska KĽDR měla tedy válka vlastenecký charakter. Tento způsob vnímání korejské války dal severokorejskému antiamerikanismu novou formu. Stal se totiž kulturním fenoménem, který se skládal z antiimperialistické ideologie, nacionalismu a reflexe rozdělení Koreje a korejské války.¹⁴¹ Korejská válka je v KĽDR dosud známa jako „válka za osvobození vlasti“.¹⁴²

Příměří bylo podepsáno 27. července 1953 a to mezi USA na jedné straně a KĽDR s Čínou na druhé. V KĽDR je tento den prezentován jako den americké kapitulace. Pro podpoření tohoto dojmu byly zveřejněny fotografie amerických vyjednávačů, na nichž vypadají vyčerpaně nebo rozčileně.¹⁴³ Severokorejská publikace *The US Imperialists Started The Korean War* uvádí, že 27. července 1953 padli američtí imperialisté před korejským lidem na kolena a podepsali dohodu o příměří.¹⁴⁴

3.3.1.1 Ukázkové dílo *Vlci*

V období korejské války se v KĽDR mísil nacionalismus, který pramenil z dob koloniálního období, a xenofobie, kterou s sebou přinesla válka. Válečné období bylo pro vzrůst antiamerikanismu ideální. V dubnu roku 1951 bylo vydáno dílo *Vlci*¹⁴⁵, jehož autorem byl Han Sör-ja.¹⁴⁶ Tento autor sehrál klíčovou roli ve vývoji severokorejské literatury jako nástroje pro režim. Mezi léty 1948-1962 byl předsedou Svazu literatury a umění v KĽDR.¹⁴⁷ Ačkoliv

¹⁴¹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 93-94

¹⁴² LEE, Jean H. For North Koreans, the War Never Ended. *Wilson Quarterly*. 2017, 1–1. ISSN 03633276.

¹⁴³ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 37

¹⁴⁴ HO, Jong Ho. *The US imperialists started the Korean war*. Second Edition edition. B.m.: Foreign Languages Pub, 1993., s. 230

¹⁴⁵ Původní korejský název díla *Süngnyangi* překládá B. R. Myers jako *Šakali (Jackals)*. David-West konstatuje, že název *Vlci (Wolves)* je přesnější, neboť šakali nepochází z Korejského poloostrova.

HORN, Anna. *Süngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda* [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné

z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 12

Myersův překlad je nepřesný, ale obsahuje emoční zabarvení, které je pochopitelnější pro západní cílové publikum.

¹⁴⁶ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 37

¹⁴⁷ HORN, Anna. *Süngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda* [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné

z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 10-11

bylo dílo *Vlci* vydáno za korejské války, příběh se odehrává za japonské okupace. Tematika amerických misionářů namísto tématu amerických vojáků se s ohledem na vydání díla během války může zdát překvapivá. Horn však tvrdí, že právě křesťanská víra je v díle spojována s kořeny americké zkaženosti.¹⁴⁸ Kab Woo Koo konstatuje, že antiamerikanismus v tomto díle je formován distinktivním označením *my*, které odkazuje na korejský lid, a *oni*, které odkazuje k rodině amerických misionářů.¹⁴⁹ Horn doplňuje, že dílo je založené na kontrastu čistoty a dětskosti korejské rasy a vrozené démonické a nehumánní podstaty Američanů.¹⁵⁰

Zápletka díla není příliš komplexní. Korejský chlapec Sug-il nalezne míč, který patří synovi amerických misionářů – Simonovi. Han Sör-ja v tomto momentu zdůrazňuje čistou dětskou radost z nalezení míče, která je vzápětí konfrontována s krutostí Simona, jenž Sug-ila označí za zloděje a zbije ho do bezvědomí. Sug-ilův zdravotní stav je kritický a jeho matka je nucena jej svěřit do misijní nemocnice. Misionáři si následně uvědomují, že pokud se Sug-il probudí, bude odhaleno násilné chování jejich syna. Američané nakonec vpraví do Sug-ilova těla bakterie, a tím ho usmrtí. V momentě, kdy se Sug-ilova matka dozví pravdu o osudu svého syna, začne Američany vnímat jako vlky.¹⁵¹

Očerňování Američanů v tomto díle není založeno pouze na zápletce a jejich přímé deskripci. Han Sör-ja popisuje americkou povahu zejména v rámci soukromých rozhovorů mezi americkými misionáři. Na základě rozhovorů je zdůrazňován především nadřazený postoj Američanů a jejich opovržlivost ke Korejcům. To se projevuje například v pasáži, kdy starý misionář varuje Simona, že by měl míč zahodit, protože se ho dotýkalo korejské dítě a mohl by být infikovaný. Starý misionář dále říká: „*My Američané se nesmíme dotýkat*

---

¹⁴⁸ HORN, Anna. *Süngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda* [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 15

¹⁴⁹ KOO, Kab Woo. The Discursive Origins of Anti-Americanism in the Two Koreas. *Asian Perspective*. 2017, 41(2), 291–307. ISSN 02589184., s. 298

¹⁵⁰ HORN, Anna. *Süngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda* [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 12

¹⁵¹ MYERS, Brian. *Han Sörya and North Korean Literature: The Failure of Socialist Realism in DPRK*. B.m.: East Asia Program, Cornell University, 1994. ISBN 978-0-939657-84-1., s. 158-188

špinavých lidí svými posvátnými rukama, je to jasné?“¹⁵² Nadřazený postoj Američanů, je také popisován v pasáži, kde Simon ospravedlňuje své násilné jednání. Říká: „Ale otče, my Američané máme právo ubíjet černochoy k smrti, že? Bůh nám to odpouští.“¹⁵³ Po tomto výroku následuje diskuze, zda Korejci - stejně jako černí - jsou vůbec syny Boha. Kab Woo Koo k tomu uvádí, že se jedná o scénu, v níž je skrze křesťanství rozpor bílých a černých ztotožňován s rozporem Američanů a Korejců.¹⁵⁴

Knihy získala status ukázkového díla a stala se základem pro severokorejskou a antiamerickou ideologii. Kab Woo Koo je dokonce přesvědčen, že antiamerikanismus produkováný severokorejským režimem byl se zrodil právě na základě díla *Vlci*.¹⁵⁵ Horn dodává, že mnoho Severokorejců předpokládá, že zápletky tohoto díla je založená na reálných faktech.¹⁵⁶ Nam Wõn-džin konstatuje, že nynější představa o amerických imperialistech jako o vlčích, je kombinací fikce a teorie imperialismu vyplývající z osvobození a válečných masakrů za korejské války.¹⁵⁷

3.3.1.2 Americké válečné zločiny

Účast USA v korejské válce je nepochybně základem pro severokorejskou antiamerickou ideologii. Nicméně silnějším faktorem než samotná účast USA ve válce jsou válečné zločiny spáchané americkými jednotlivci za korejské války. Kim Il-sõng údajně uvedl, že Američané svým barbarstvím za korejské války výrazně překonali Adolfa Hitlera.¹⁵⁸

Jedním z nejvýraznějších zdrojů, které informují o válečných zločinech amerických vojáků, je hlášení Mezinárodní asociace demokratických právníků¹⁵⁹ z 31. března 1952. Tato levicová nevládní organizace funguje jako

---

¹⁵² MYERS, Brian. *Han Sõrya and North Korean Literature: The Failure of Socialist Realism in DPRK*. B.m.: East Asia Program, Cornell University, 1994. ISBN 978-0-939657-84-1., s. 164

¹⁵³ *Tamtéž* s. 165

¹⁵⁴ KOO, Kab Woo. The Discursive Origins of Anti-Americanism in the Two Koreas. *Asian Perspective*. 2017, **41**(2), 291–307. ISSN 02589184., s. 299

¹⁵⁵ *Tamtéž* s. 297, 304

¹⁵⁶ HORN, Anna. Sõngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné

z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 15

¹⁵⁷ NAM, Wõn-džin. Munhak, munhwa: midžewa sõngnyangi - „čogukhãbangčõndžãng"giũ panmingwane tãhan jõngu. *Pigjomunhwajõngu*. 2011, **25**, 213–236. ISSN 1598-0685., s. 235

¹⁵⁸ HO, Jong Ho. *The US imperialists started the Korean war*. Second Edition edition. B.m.: Foreign Languages Pub, 1993., s. 198-199

¹⁵⁹ *International Association of Democratic Lawyers (IADL)*

sdužení právníků, kteří zkoumají právní otázky týkající se osob, vlád a ekonomiky. Zároveň tato asociace funguje jako uznávaný poradní orgán OSN. Severokorejská vláda během války opakovaně žádala OSN, aby zakročila proti zločinům, které byly páčány na korejském území, ale žádosti byly dle severokorejských zdrojů ignorovány. Obrovské množství stížností na porušování lidských práv přimělo Mezinárodní asociaci demokratických právníků vytvořit komisi, která by působila v Koreji a vyšetřovala všechna obvinění. Komise se skládala z právníků z několika různých států.¹⁶⁰ Většina obvinění se v podstatě shoduje s informacemi v severokorejské publikaci *The US Imperialists Started The Korean War*, kde jsou však podány výrazněji zabarvenou formou.¹⁶¹

Zmiňované hlášení podává důkazy o biologické válce založenými na údajných nálezech velkého počtu různých druhů hmyzu (některé z nich dokonce v Koreji nebyly doposud známé).¹⁶² Poblíž nalezišť se vykytovaly kontejnery s nápisy v angličtině. Komise došla k závěru, že na severokorejské území byl americkými letadly shazován infikovaný hmyz.¹⁶³ B. R. Myers soudí, že formální obvinění USA z biologické války souvisí s úspěchem novely *Vlci*. Tvrdí, že pasáž, ve které američtí misionáři vpraví do korejského chlapce bakterie, a tím ho zabijí, možná inspirovala KLDK k podání oné dosud nepodložené žaloby.¹⁶⁴ Jde o Myersův osobní názor, pro který nemá žádné důkazy. Nicméně vzhledem k významu díla v KLDK může být toto tvrzení opodstatněné.

V hlášení je dále sepsáno obvinění z využívání chemických zbraní. Podle důkazů předaných komisi americká letadla používala dusivé plyny i jiné chemické zbraně. Jedním z případů předložených komisi bylo bombardování Nampcha 6. května 1951. Podobných případů bylo údajně nahlášeno mnoho. Svědci různých incidentů popisovali různé symptomy u zasažených, a tak

---

¹⁶⁰ IADL Report: U.S. Crimes in Korea (1952). *International Association of Democratic Lawyers* [online]. 16. říjen 1952 [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://iadllaw.org/1952/10/iadl-report-u-s-crimes-in-korea-1952/>

¹⁶¹ HO, Jong Ho. *The US imperialists started the Korean war*. Second Edition edition. B.m.: Foreign Languages Pub, 1993., s. 197-228

¹⁶² Nálezy hmyzu byly zaznamenány i v zimě (tedy v teplotách okolo 0 °C). Výzkum údajně odhalil, že značná část nalezeného hmyzu byla infikována. Podle experta takový hmyz mohl být namnožen uměle. Hmyz, který byl nalezen během války, údajně přenášel různé druhy onemocnění jako například cholera a mor.

¹⁶³ IADL Report: U.S. Crimes in Korea (1952). *International Association of Democratic Lawyers* [online]. 16. říjen 1952 [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://iadllaw.org/1952/10/iadl-report-u-s-crimes-in-korea-1952/>

¹⁶⁴ *Tamtéž*

¹⁶⁴ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 37

komise došla k závěru, že USA vlastní chemické zbraně, které američtí vojáci mnohokrát použili proti civilnímu obyvatelstvu.¹⁶⁵

Hlášení dále informuje o amerických masakrech. Velká část hlášení je vymezena masakru v Sinčchönu. Mělo se jednat o incident, kdy americké ozbrojené síly mezi 17. říjnem a 7. prosincem 1950 masově vraždily obyvatelstvo kolem severokorejského města Sinčchön v provincii Jižní Hwanghä. Hlášení Mezinárodní asociace demokratických právníků udává počet zavražděných 35 383 (z toho 19 149 mužů a 16 234 žen). Další velké masakry byly vyšetřovány také v Anaku, Sariwonu, Pchjŏngjangu a Andžu.¹⁶⁶

Ke konci 50. let se severokorejská vláda rozhodla vystavět muzeum na památku všech, kteří byli zavražděni americkými vojáky. Toto muzeum se nazývá Sinčchönské muzeum americké krutosti¹⁶⁷ a bylo renovováno v roce 2016.¹⁶⁸ Uvnitř je možno vidět fotografie zachycující Sinčchön poté, co ho opustili američtí vojáci, a různé předměty nalezené v Sinčchönu. Muzeum je navíc plné realistických obrazů amerických vojáků mučících korejské obyvatele.¹⁶⁹ Jean H. Lee dodává, že v muzeu je vystaveno i mnoho obrazů zobrazujících americké misionáře.¹⁷⁰ Jihokorejský učenec, který měl možnost navštívit toto muzeum, poznamenal: „*Muzeum v Sinčchönu odhalilo, že antiamerikanismus v KLDK není obyčejný fenomén ideologické výzbroje. Ukázalo fundamentální hněv Severokorejců vůči těm, které nazývají vrahy.*“¹⁷¹. Dodal také, že jej překvapilo neuvěřitelné množství Severokorejců, kteří muzeum navštěvují.¹⁷²

Masakr v Sinčchönu je jedním z nejvíce diskutovaných amerických zločinů za korejské války. Dodnes není naprosto jasné, co se přesně v Sinčchönu stalo, protože se jednotlivé zdroje liší. Jean H. Lee uvedla, že ani v Sinčchönském muzeu americké krutosti není vystaven jediný podložený důkaz o zapojení

---

¹⁶⁵ IADL Report: U.S. Crimes in Korea (1952). *International Association of Democratic Lawyers* [online]. 16. říjen 1952 [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://iadllaw.org/1952/10/iadl-report-u-s-crimes-in-korea-1952/>

¹⁶⁶ *Tamtéž*

¹⁶⁷ *sinčchönbakmulgwan*

¹⁶⁸ LEE, Jean H. For North Koreans, the War Never Ended. *Wilson Quarterly*. 2017, 1–1. ISSN 03633276.

¹⁶⁹ Sinchon Museum of American War Atrocities (Massacre) North Korea | Flickr [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.flickr.com/photos/zaruka/albums/72157622514076596/with/3980247545/>

¹⁷⁰ LEE, Jean H. For North Koreans, the War Never Ended. *Wilson Quarterly*. 2017, 1–1. ISSN 03633276.

¹⁷¹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 94

¹⁷² *Tamtéž* s. 94

amerických vojáků do tohoto masakru.¹⁷³ Dong Choon Kim uvádí, že ačkoliv byl tento masakr podle KLR spáchán vojáky USA, nové dokumenty odhalily, že ve skutečnosti byly za masakr zodpovědné pravicové skupiny civilních bezpečnostních složek společně se skupinami mladistvých.¹⁷⁴

3.3.2 Období po korejské válce

Po konci korejské války v roce 1953 byl pro antiamerickou propagandu využíván omezený počet témat. Prvním tématem byla samotná reflexe korejské války. Korejská válka je v KLR spojována s úspěchem severokorejské armády. Ačkoliv válka skončila příměřím, je konec války označován za „den vítězství“.¹⁷⁵ V publikaci *The US Imperialists Started The Korean War* je zdůrazněno, že USA spoléhaly na svou technickou i početní převahu, ale utrpěly první „drtivou“ porážku ve své historii.¹⁷⁶

Téma korejské války také souviselo s reflexí jednání armády USA. Horn k tomu uvádí, že severokorejská antiamerická propaganda v podstatě omezila téma korejské války na vesnické masakry a izolované násilí. Rozsáhlé vojenské operace armády USA (například bombardování) byly terčem antiamerické propagandy pouze výjimečně. Horn doplňuje, že by bylo téměř nemožné poukazovat na úspěšné vojenské operace USA a zároveň zachovat mýtus o „ochranitelskému vůdci“.¹⁷⁷

Dalším tématem pro antiamerickou ideologii byl údajný fakt, že Spojené státy stojí proti mírovému sjednocení korejského poloostrova. Je třeba poznamenat, že toto téma je v KLR aktuální v podstatě dodnes. Podle Chung Young-chula KLR zdůrazňuje, že USA brání spojení korejských států, a tedy že „hříchy“ Američanů ze severokorejského pohledu přetrvávají dodnes. Dodává,

---

¹⁷³ LEE, Jean H. For North Koreans, the War Never Ended. *Wilson Quarterly*. 2017, 1–1. ISSN 03633276.

¹⁷⁴ KIM, Dong-Choon. Forgotten war, forgotten massacres--the Korean War (1950-1953) as licensed mass killings. *Journal of Genocide Research* [online]. 2004, 6, 523–544. Dostupné z: doi:10.1080/1462352042000320592, s. 536

¹⁷⁵ LEE, Jean H. For North Koreans, the War Never Ended. *Wilson Quarterly*. 2017, 1–1. ISSN 03633276.

¹⁷⁶ HO, Jong Ho. *The US imperialists started the Korean war*. Second Edition edition. B.m.: Foreign Languages Pub, 1993., s. 230-231

¹⁷⁷ HORN, Anna. Sŭngnyangŭ at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné

z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangŭ_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda, s. 15

že dokud bude rozdělení států přetrvávat, tak se severokorejský postoj k USA jako k „úhlavnímu nepříteli“ může jen těžko změnit.¹⁷⁸

3.3.3 Incident s americkou lodí Pueblo

23. ledna 1968 KLRD zajala americkou průzkumnou loď Pueblo, která se podle tvrzení posádky nacházela stále v mezinárodních vodách v Japonském moři.¹⁷⁹ Severokorejská vláda však trvá na tom, že se loď pohybovala v jejích vodách.¹⁸⁰ Během incidentu byl jeden americký námořník zabit a zbylých 82 bylo uvězněno a tvrdě vyslýcháno. Po jedenácti měsících byli všichni členové námořnictva propuštěni.¹⁸¹

KLRD loď Pueblo dodnes nevrátila. Ponechala si ji jako trofej ze studené války a nyní slouží jako turistická atrakce, která má evokovat vítězství KLRD nad USA. Zrenovovaná loď je součástí severokorejského Vítězného muzea války¹⁸². Uvnitř lodi si návštěvníci mohou prohlédnout ručně psaná přiznání americké posádky lodi.¹⁸³

3.3.4 „Sekerkový incident“

Tento incident se odehrál 18. dubna 1976. Američtí vojáci v demilitarizovaném pásmu měli údajně sekerami odstraňovat strom, který jim bránil ve výhledu. Došlo ale ke konfliktu se severokorejskými vojáky, což vyústilo v to, že dva američtí vojáci byli sekerami zabití.¹⁸⁴ Nicméně KLRD na svou obranu udává, že 14 Američanů ozbrojených sekerami a smrtícími zbraněmi se pokusilo svévolně porazit strom. Údajně začali zprvu verbálně a později fyzicky napadat severokorejskou stráž, která jim při kácení oponovala. Zabití dvou Američanů proto KLRD označuje pouze za nutnou

---

¹⁷⁸ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 94

¹⁷⁹ SCHUMACHER, Lieutenant F. Carl. HELL AND BACK: One officer's first-person account of the Pueblo incident-the attack, capture, and hostage crisis. *Naval History*. 2018, 32(1), 42–47. ISSN 10421920.

¹⁸⁰ Remembering the Pueblo and North Korea. *San Diego Union-Tribune* [online]. 20. prosinec 2011 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.sandiegouniontribune.com/sdut-remembering-the-pueblo-and-north-korea-2011dec19-story.html>

¹⁸¹ POST, Special to The Denver. North Korea's hottest tourist attraction: 60-year-old USS Pueblo. *The Denver Post* [online]. 27. červenec 2013 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.denverpost.com/2013/07/27/north-korea-hotest-tourist-attraction-60-year-old-uss-pueblo/>

¹⁸² *čogukhābangčōndžāngsūngnikinjōmgwan*

¹⁸³ *Tamtěž*

¹⁸⁴ Armistice and axe murders: Korea's DMZ summit site full of... *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-southkorea-summit-dmz-idUSKBN1HX0YI>

sebeobranu.¹⁸⁵ Konflikt vyvolal mezi USA a KLDK napětí. Den po incidentu se v severokorejských novinách *Rodong sinmun* objevilo oznámení, že pokud USA rozpoutají válku, nevyhnou se drtivé porážce.¹⁸⁶ Myers shrnuje severokorejskou reflexi tohoto incidentu těmito slovy: „V roce 1976 vojáky lidové armády v demilitarizované zóně napadli Američané ozbrojení sekerami. Korejci nástroje vyrvali z rukou útočníků a dva z nich zabili. I tentokrát se ukázalo, že Washington sice štěká, ale nekouše.“¹⁸⁷

3.3.5 Hladomor

Hladomor, který způsobila ekonomická situace po smrti Kim Il-sönga v roce 1994, postavil severokorejskou antiamerickou propagandu do obtížné pozice. Na jednu stranu si byl nový severokorejský vůdce Kim Čöng-il vědom toho, že bez pomoci Washingtonu situaci nelze vyřešit. Na druhé straně to však bylo v rozporu s antiamerickou ideologií. Bylo tedy nutné, aby byl výstup severokorejské propagandy regulován. Propaganda v anglickém jazyce, která je určená pro okolní svět, musela být zdrženlivější, co se antiamerických výroků týče.¹⁸⁸

Domácí propaganda se ale musela zaměřit na udržitelnost severokorejského režimu a jako prostředek byla zvolena antiamerická ideologie. Kim Čöng-il sdělil severokorejskému obyvatelstvu, že „američtí imperialističtí agresori“ způsobili veškeré problémy, které jsou spojené s nedostatkem jídla.¹⁸⁹ Na základě výpovědí severokorejských uprchlíků lze předpokládat, že tento krok byl velmi účinný. Mnozí totiž uvádějí, že během hladomoru se značná část obyvatel dožadovala války s USA.¹⁹⁰

---

¹⁸⁵ KOH, B. C. North Korea 1976: Under Stress. *Asian Survey* [online]. 1977, 17(1), 61–70. ISSN 0004-4687. Dostupné z: doi:10.2307/2643441, s. 62

¹⁸⁶ *Tamtéž* s. 61

¹⁸⁷ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 137-138

¹⁸⁸ *Tamtéž* s. 50

¹⁸⁹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 95

¹⁹⁰ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 52

3.3.6 Nová vlna antiamerikanismu

Během období hladomoru se navzdory tomu, co hlásala domácí propaganda, vztah s Washingtonem výrazně zlepšil. Roku 1997 například Kim Čöng-il údajně oznámil, že KLDŘ již nepovažuje USA za úhlavní nepřátele.¹⁹¹ Nicméně od roku 2002 započala další vlna silné protiamerické propagandy. Vyvolalo ji především vyjádření prezidenta George W. Bushe (v úřadu 2001-2009) o KLDŘ jako součásti osy zla. Toto obvinění vyvolalo v KLDŘ silnou odezvu především proto, že slovo *zlo* se v severokorejské propagandě využívalo jako synonymum pro USA.¹⁹² Možná právě v reakci na tuto událost vznikl antiamerický plakát, na kterém je napsáno: „USA jsou skutečně osa zla.“¹⁹³ Další vlnu antiamerikanismu přinesla politika jihokorejského prezidenta I Mjöng-baka (v úřadu 2003-2008). Bylo mu vyčítáno, že usiluje o posílení spolupráce s USA a zároveň o ukončení ekonomické pomoci KLDŘ.¹⁹⁴

17. března 2009 zajali severokorejsí vojáci dvě americké reportérky, které se pohybovaly na hranicích KLDŘ a ČLR. Euna Lee a Laura Ling byly zadrženy, protože údajně ilegálně překročily severokorejskou hranici. Byly odsouzeny na 12 let v pracovním táboře. Obě byly nakonec propuštěny poté, co americký prezident Bill Clinton navštívil KLDŘ. Reflexe tohoto incidentu je mnohem důležitější než samotná fakta. Severokorejská televizní stanice vysílala speciální program, který měl oslavovat dva vojáky, kteří americké reportérky zajali. Tito vojáci byli prezentováni jako hrdinové a získali oficiální čestné vyznamenání.¹⁹⁵ Nešlo ale o první ani poslední americké občany, kteří byli v KLDŘ uvězněni. Mezi občany USA, kteří byli drženi v KLDŘ déle než rok lze uvést tato jména: Kenneth Bae (uvězněn v listopadu 2012, propuštěn po 735 dnech)¹⁹⁶, Kim Dong-chul (uvězněn v říjnu 2015, propuštěn po 952 dnech),

---

¹⁹¹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113, s. 92

¹⁹² MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 53

¹⁹³ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 130

¹⁹⁴ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 58

¹⁹⁵ JU, Čchöng-mo. N. Korean soldiers treated like heroes for arresting U.S. journalists. *Yonhap News Agency* [online]. 24. prosinec 2009 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://en.yna.co.kr/view/AEN20091224007600315>

¹⁹⁶ GLADSTONE, Rick. Kenneth Bae, Longest-Held U.S. Prisoner of North Korea, Reveals Details of Ordeal. *The New York Times* [online]. 2016 [vid. 2019-06-27]. ISSN 0362-4331. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2016/05/03/world/asia/kenneth-bae-longest-held-us-prisoner-of-north-korea-reveals-details-of-ordeal.html>

Otto Warmbier (uvězněn v lednu 2016, propuštěn v kritickém stavu po 529 dnech, následně zemřel – podle úsudku rodičů byla jeho smrt důsledkem mučení)¹⁹⁷, Kim Sang-duk (uvězněn v dubnu 2017, propuštěn po 384 dnech)¹⁹⁸, Kim Hak-song (uvězněn v květnu 2017, propuštěn po 368 dnech společně s Kim Sang-dukem a Kim Dong-chulem)¹⁹⁹. Mezi důvody pro zatčení amerických občanů KLDR uvádí především nepřátelskou činnost, špionáž či ilegální překročení hranic. Lze těžko odhadovat, zda je zadržování občanů USA ze strany KLDR strategickým krokem umožňujícím vyjednávání. Je ale faktem, že mezi všemi zadrženými cizinci v KLDR bylo nejvíce právě amerických občanů.

3.3.7 Singapurský summit

Výrazný obrat v severokorejském antiamerikanismu nastal v souvislosti se Singapurským summitem v létě roku 2018. Šlo o setkání Kim Čong-una a amerického prezidenta Donalda Trumpa, které se konalo 12. června v Singapuru. Krátce po tomto summitu se z KLDR začala antiamerická propaganda vytrácet. Rowan Beard, jenž v KLDR pracuje přes pět let, v rozhovoru pro Reuters uvedl, že většina antiamerických plakátů, které běžně vídal, zmizela. Simon Cockerell, který pořádá zájezdy do Korejské lidové demokratické republiky, dodal, že i většina běžně dostupných suvenýrů s antiamerickou tematikou byla odstraněna.²⁰⁰ Kim Ok-dža k tomu uvádí, že již na konci května 2018 bylo patrné, že antiamerické slogany byly z KLDR odstraněny. V období summitu byla antiamerická propaganda pozastavena. Podle Kim šlo o strategický krok v souvislosti s vyjednáváním.²⁰¹

---

¹⁹⁷ Trump denies paying for student's release [online]. 2019 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-48059680>

¹⁹⁸ Factbox: The three Americans imprisoned by North Korea. *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-missiles-detainees-factbox-idUSKCN1G0022>

¹⁹⁹ N Korea says it has detained US citizen [online]. 2017 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-39836231>

Three Americans freed by North Korea head home, thank Trump. *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-missiles-idUSKBN1IA08I>

²⁰⁰ North Korea scraps anti-American souvenirs after summit, tour... *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-usa-gifts-idUSKBN1JG0XB>

²⁰¹ KIM, Ok-dža. Pukhanüi panmisöndžön, söndonggwa sinčchönbakmulgwane dähajö. *Hanguk čöngčchi jönggu*. 2019, 28(1), 341–366. ISSN 1738-7477., s. 361

4 Vizualní specifika obrazu USA v propagandě KLCDR

4.1 Dělení vizuálního materiálu

Obrazový materiál, který jsem zvolila pro analýzu antiamerické vizuální propagandy, se odlišuje na základě účelu a charakteru emočního apelu (negativní či pozitivní apel) či sdělení, vizuálního stylu (umělecký styl, míra stylizace), kompozice (proporce jednotlivých prvků, rozložení ústředních a sekundárních motivů), výběru barev, způsobu ztvárnění vizuálních prvků a volby motivů. Vzhledem k těmto odlišnostem bylo nutné obrazový materiál pro účely analýzy kategorizovat. Předpoklad byl takový, že adekvátně zvolené kritérium pro rozdělení materiálu umožní studium výše uvedených aspektů a stanovení principů, které jsou obecně platné pro většinu obrazového materiálu v jednotlivých kategoriích.

Záměrně jsem se rozhodla nerozdělovat obrazový materiál na základě stylu vizuálního ztvárnění. Hlavním důvodem bylo, že kritérium pro rozdělení obrazového materiálu na základě uměleckého stylu by bylo obtížně vymezitelné. Vizuální styl navíc nereflektuje všechny zmiňované aspekty, které jsou cílem zkoumání.

Jako kritérium kategorizace vizuálních podkladů jsem nakonec zvolila účel propagandy. Je totiž patrné, že účel propagandy koresponduje s uvedenými vizuálními specifiky antiamerické vizuální propagandy v KLCDR, které lze považovat za záměrně zvolené techniky propagandy. Na základě účelu jsem následně vyčlenila dvě kategorie – oslavnou a očerňující propagandu. Jde o českou terminologii vycházející z obecné typologie propagandy. Ve své knize ji představuje například Jozef Ftorek²⁰² a její specifika jsem již popsala v první kapitole. Ačkoliv se část obrazových materiálů odlišuje i v rámci jednotlivých kategorií, zdá se být rozdělení podle účelu propagandy vhodné pro

---

²⁰² FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění - Jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat - 2., rozšířené vydání*. B.m.: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2678-6., s. 49

vypozorování základních principů, které se na obrazových materiálech opakují.

Obrazový materiál, jehož primárním účelem je podpoření propagované strany a vytváření pozitivního dojmu o KLDR, jsem zahrnula do kategorie *oslavná vizuální propaganda* (následně také pouze *oslavná propaganda*). Zbývajícím obrazový materiál jsem zahrnula do kategorie *očerňující vizuální propaganda* (také pouze *očerňující propaganda*) vzhledem k tomu, že jeho primárním účelem je diskreditace USA. Ačkoliv se očerňující a oslavná propaganda nemusí vždy bezpodmínečně vylučovat, je u všech obrazových materiálů evidentní, zda je jejich primárním účelem vytváření pozitivního dojmu o KLDR či očerňování USA.

Očerňování je definováno jako kritizování hanlivým či nečestným způsobem.²⁰³ V souvislosti s vizuálním projevem považuji očerňování za ztvárnění evokující negativní charakter postav. Charakteristickým příkladem může být zobrazování amerických vojáků, kteří se dopouštějí zločinů vůči civilnímu obyvatelstvu. Zobrazení postavy amerického vojáka, které slouží pouze k demonstraci nadřazenosti KLDR, nepovažuji za očerňování.

Obdobně lze vymezit i *oslavnou vizuální propagandu*, jejíž účelem je propagování KLDR. Za pozitivní propagaci KLDR považuji pouze ty motivy, které symbolizují severokorejské vítězství či převahu KLDR nad Spojenými státy. Zobrazení trpících severokorejských postav podle mého úsudku nemá oslavný charakter, ačkoliv tyto motivy do jisté míry implikují hrdinství severokorejského obyvatelstva.

4.1.1 Oslavná a očerňující vizuální propaganda

První kategorii vizuálního materiálu označuji za *oslavnou vizuální propagandu*. Jejím účelem je pozitivní propagace KLDR, již je dosahováno především vizuální prezentací severokorejské převahy nad Spojenými státy americkými. *Oslavná propaganda* používá pozitivní emoční apel. Na základě zvolených

---

²⁰³ Denigration | Definition of Denigration at Dictionary.com [online]. [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/browse/denigration>

denigrate | Definition of denigrate in English by Lexico Dictionaries. *Lexico Dictionaries | English* [online]. [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.lexico.com/en/definition/denigrate>

motivů lze usuzovat, že žádoucí odezvou cílového publika jsou pozitivní emoce jako naděje, pocit sebevědomí a pocit vítězství či nadřazenosti. Pro ztvárnění tohoto obrazového materiálu jsou využívány jednoduché náměty zpravidla doplněné stručnými texty. Ty jsou sice namířeny proti USA – útočí, vyhrožují a mobilizují – neobsahují však negativní popis Američanů. Jde například o nápisy: „Cíl našeho útoku!“²⁰⁴, „Američtí imperialisté! Nezapomeňte na lekce z historie!“²⁰⁵.

Druhou definovanou kategorií obrazového materiálu je *očerňující vizuální propaganda*. Jejím účelem je diskreditovat Spojené státy americké a prezentovat negativní rysy Američanů. Diskreditace USA a Američanů je dosahováno především pomocí motivů masakrů, devastace, mučení či špatného zacházení s civilními občany KLDK. *Očerňující propaganda* se snaží apelovat na odlišné emoce cílového publika než *oslavná propaganda* – využívá negativní emoční apel. Na základě zvolených motivů je možné odhadovat, že žádoucí odezvou cílového publika je pocit křivdy, nenávist či strach. Pokud je obrazový materiál doplněn nápisy, zpravidla připomínají nenávist či krutosti Američanů. Jde například o texty: „Nezapomeňte na americké imperialistické vlky!“²⁰⁶, „Nezapomeňme na naši krvavou nenávist!“²⁰⁷ či „Nezapomeňme na nenávist za Sinčchön!“²⁰⁸ Velká část obrazového materiálu je součástí expozice Sinčchönského muzea americké krutosti, což odpovídá jeho účelu připomínat krutosti Američanů za korejské války. Vzhledem k vysoké návštěvnosti muzea jsou tyto podklady významným prostředkem severokorejské vizuální propagandy. Mimo jiné se zdají být i mediálně atraktivním tématem pro vnější svět, jemuž zprostředkovávají vnímání USA a Američanů v KLDK.²⁰⁹

---

²⁰⁴ HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s.139

²⁰⁵ *Tamtéž* s. 123

²⁰⁶ *Tamtéž* s. 129

²⁰⁷ *Tamtéž* s. 126

²⁰⁸ *Tamtéž* s. 104

²⁰⁹North korea latest: gruesome anti-US propaganda pictures emerge | World | News | Express.co.uk [online]. [vid. 2019-01-28]. Dostupné z: <https://www.express.co.uk/news/world/859857/north-korea-latest-news-gruesome-anti-US-propaganda-pictures-emerge?fbclid=IwAR11xtdDRDmAUm6xD-35gFXz9BBGodojntyMiW5Ha01PU9GMllUhnOXPGI>

‘Cannibals & murderers’: Pyongyang’s shocking anti-US propaganda prints revealed (GRAPHIC IMAGES) — RT World News [online]. [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.rt.com/news/404958-north-korea-us-propaganda/>

Claims of cannibalism, torture and genocide: inside North Korea’s museum chronicling US ‘war atrocities’ | South China Morning Post [online]. [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/asia/east-asia/article/2149642/claims-cannibalism-torture-and-genocide-inside-north-koreas>

4.2 Styl

Oslavná propaganda je charakteristická výraznou stylizací. Nejčastěji užívaný je styl, který není specifický pouze pro antiamerické obrazové materiály, ale je využíván i pro většinu propagandistických plakátů v KLDŘ. Koen de Ceuster toto grafické ztvárnění označuje za unikátní korejskou variaci sovětských a čínských propagandistických plakátů.²¹⁰ Zdůrazňuje, že v případě KLDŘ se nejedná pouze o kopii sovětského socialistického realismu. Umělecký styl plakátů odráží i severokorejské historické pozadí a korejské kulturní tradice.²¹¹ Stylizace je patrná u veškerého materiálu v této kategorii, nicméně v některých případech je mnohem výraznější a postavy jsou téměř karikované. Styl tak připomíná komiksy a má pravděpodobně větší potenciál ovlivnit mladší část cílového publika (obr. 1, 14, 22, 18 a další).

obr. 1 – Severokorejci útočí na vojáka USA
„Hra na vojáky bijící Američany je senzační.“²¹²

Pro ztvárnění USA jsou v *oslavné propagandě* využívány především zástupné symboly (Kapitol USA, americká vlajka, rakety...), tedy velmi prvoplánové ikony, které přímo odkazují na Spojené státy. Jedním z hojně zobrazovaných symbolů je také postava amerického vojáka, která se vyznačuje stereotypizací (patrné je i karikování). Ztvárnění „univerzálního amerického vojáka“ není

Propaganda KLDŘ: Tohle nám ve válce provedou zlí a zákešní Američané. *Reflex.cz* [online]. [vid. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/fotogalerie/81821/propaganda-kldr-tohle-nam-ve-valce-provedou-zli-a-zakerni-americane.html>

²¹⁰ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 9

²¹¹ *Tamtéž* s. 11

²¹² Zdroj: North Korean Anti-US propaganda can be seen when traveling to North Korea [online]. [vid. 2019-06-08]. Dostupné z: <https://www.north-korea-travel.com/north-korean-anti-us-propaganda.html>

přesné ani detailní. Má na sobě jasné označení (například nápis „US“) odkazující k USA.

Velmi odlišný je umělecký styl využívaný v *očerňující propagandě*. Tento styl se charakteristickými rysy podobá realismu. Atmosféra těchto děl je celkově mnohem ponuřejší, barevná kompozice je tmavší, využívány jsou především studené barvy. Výjevy jsou komplexnější, obsahují více detailů. Na většině obrazového materiálu je zobrazováno více postav – ať už se jedná o americké vojáky nebo severokorejské obyvatelstvo (zpravidla se vyskytují v kombinaci). Je ilustrováno i pozadí. Výjevy jsou konkrétní, nikoli symbolické. Přesto je i zde patrná určitá míra stylizace. K té dochází především u obličejových rysů zobrazovaných postav, což opět platí pro ztvárnění amerických vojáků i severokorejského obyvatelstva. Spojené státy americké nejsou znázorňovány zástupnými symboly, jde o zobrazení amerických vojáků. To vychází i z tematiky těchto podkladů.

4.3 Kompozice

Kompozičními prvky obrazového materiálu v rámci analýzy míním skladbu obrazu, rozložení jednotlivých prvků (ústředních i sekundárních) a jejich vztah, proporce, symetrii a pohyb. Lze předpokládat, že kompozice obrazového materiálu je zvolena tak, aby co nejefektivněji předávala poselství. Tuto teorii podporuje fakt, že *oslavná a očerňující propaganda* mají výrazně odlišnou kompozici.

Jak jsem již zmiňovala, *očerňující propaganda* obsahuje prvky realistické malby. Obrazový materiál se stejně jako realistická díla vyznačuje proporčním zobrazením jednotlivých motivů. Objekty mají vůči sobě reálnou velikost a dodržují perspektivu. Na obrazovém materiálu je také patrný zlatý řez²¹³ zdůrazňující prvky násilí a utrpení. Zpravidla je ve zlatém řezu zobrazena ústřední postava daného výjevu. Může se jednat o týranou postavu (obr. 3, 12, 19, 37 a další), někdy se však ve zlatém řezu nachází postava amerického vojáka. Tento voják se odlišuje od ostatních zobrazovaných vojáků fyzickými

---

²¹³ Jde o specifický řez mezi větším a menším segmentem, který má do jisté míry iracionální estetickou funkci. LIDWELL, William, Kritina HOLDEN a Jill BUTLER. *Universal Principles of Design*. Gloucester, Mass: Rockport Publishers, 2003. ISBN 978-1-59253-007-6., s. 96

rysy a pro jeho ztvárnění jsou využity větší detaily (obr. 2, 30, 43). Otázkou je, zda tento kompoziční prvek autor využíval záměrně. Je možné, že zlatý řez byl u tohoto obrazového materiálu využíván na základě podvědomého estetického cítění.²¹⁴

obr. 2 – Americký voják míří zbraní na severokorejské dítě²¹⁵

obr. 3 – Američtí vojáci vytrhávají kleštěmi zuby severokorejské ženě²¹⁶

Část obrazového materiálu se kompozicí odlišuje – ústřední motiv je zvětšený a zabírá většinu kompozice. Sekundární motiv je naopak zmenšený, ale u jeho

²¹⁴ Ve svých malbách zlatý řez často využíval například Leonardo da Vinci. Byl však využíván i v ranném umění, kdy jeho teorie ještě nebyla známá. Lze tedy usuzovat, že vychází z podvědomých estetických preferencí.

LIDWELL, William, Kritina HOLDEN a Jill BUTLER. *Universal Principles of Design*. Gloucester, Mass: Rockport Publishers, 2003. ISBN 978-1-59253-007-6., s. 96

²¹⁵Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtiJikwo1XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

²¹⁶ Zdroj: *Tamtéž*

jednotlivých prvků jsou zachovány proporce (obr. 4, 8). Ve všech případech má tento obrazový materiál jinou kompozici než *oslavná propaganda*.

obr. 4 – Severokorejská žena, američtí vojáci střílejí Severokorejce
„Pomstěme se americkým imperialistickým vlkům tisíckrát!“²¹⁷

Oslavná propaganda využívá odlišné kompoziční prvky. Způsob zobrazení je disproporční, což znamená, že vítězné motivy, tedy symboly, které přímo odkazují ke KLDŘ (severokorejské zbraně a tanky, severokorejské občany a vojáky...), jsou velké a zabírají většinu kompozice (obr. 5, 9, 17, 29 a další). Tímto stylem je symbolicky ilustrována převaha KLDŘ. Americké symboly jsou naopak velmi malé. Zpravidla jsou situovány v rohu plakátu (zejména v levém dolním rohu). Toto disproporční zobrazení do značné míry vytváří oslavný charakter tohoto typu propagandy. Na základě disproporční kompozice je totiž cílovému publiku předávána zpráva o převaze KLDŘ nad USA, aniž by muselo jednotlivé symboly podrobně analyzovat.

²¹⁷ Zdroj: HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 127

obr. 5 – Severokorejský muž je připraven udeřit americké vojáky
„Zbavme se amerických imperialistických imperialistů a sjednotíme zemi!“²¹⁸

Dalším výrazným prvkem je, že obraz je dynamický, nikoli statický. Dynamický pohyb je naznačen u symbolů reprezentujících KLDŘ, zatímco symboly, které odkazují k USA, zůstávají statické. V takovém případě pohyb vždy směřuje od motivů KLDŘ k motivům USA. Tento způsob ztvárnění symbolicky reprezentuje myšlenku, že KLDŘ vzápětí zničí či „rozdrtí“ USA nebo je již v procesu jejich devastace. Akce je většinou naznačena bílými liniemi typickými například pro zobrazování dynamiky v komiksech (obr. 6, 15, 20, 40 a další). Dokud je obraz symbolicky v pohybu, působí aktuálně, což může částečně vyvažovat strnulý charakter severokorejské propagandy, o kterém mluví například Andrei Laňkov.²¹⁹

Tyto vypořádané kompoziční principy potvrzuje Koen de Ceuster, který tvrdí, že severokorejské antiamerické plakáty mají výrazně odlišnou atmosféru než plakáty s jinou tematikou. Jejich kompozici de Ceuster popisuje tak, že drtivý úder nadměrně zvětšeného motivu KLDŘ (konkrétně uvádí bajonet a pěst) směřuje z horního rohu a drtí „zakrslého“ nepřítele.²²⁰

²¹⁸ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 103

²¹⁹ LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8., s. 59

²²⁰ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 14

obr. 6 – Raketa KILDR míří na USA
„Nejednejte lehkomyšlně! USA budou vymazány z povrchu Země!“²²¹

4.4 Symbolika barev

V *očerňující propagandě* jsou barvy prvkem, který vytváří ponurou atmosféru – nemají tedy symbolický charakter, ale pouze zdůrazňují žádoucí objekty. *Oslavná vizuální propaganda* nezobrazuje barvy realisticky, většina využívaných barev má symbolický charakter.

4.4.1 Červená barva

V *očerňující propagandě* slouží k zvýraznění ústředních motivů v jinak temné kompozici a má zpravidla negativní konotaci. Červená barva ilustruje motivy utrpení. Studená barevná kompozice umožňuje kontrast s červenými objekty. Červená je využívána k ilustraci krve a zranění. V podstatě tedy zvýrazňuje motivy mučení a americké krutosti (obr. 3, 19, 37 a další). Je barvou, jež ilustruje oheň, který představuje mučící nástroj nebo doplňuje zdevastované pozadí výjevu (obr. 24, 34, 43, 44 a další). Červeně jsou také ztvárněny cihly na pozadí ústředních motivů (obr. 7, 25, 24 a další).

²²¹ Zdroj: HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 133

obr. 7 – Američtí vojáci zatloukají hřebík do hlavy severokorejské ženy²²²

Na některých obrazových podkladech v očerňující propagandě, je červená barva využívána pro ztvárnění pozadí výjevů. V takovém případě nereprezentuje severokorejskou ideologii, nýbrž utrpení a devastaci. Pozadí není ztvárněno homogenní červenou barvou. Jsou využívány odlišné odstíny červené v kombinaci s černou či oranžovou barvou. Pozadí pak připomíná plameny (obr. 4, 8).

obr. 8 – Severokorejská žena je svázána, americký voják směřuje k dětem „Nezapomeňme na nenávist za Sinčchön!“²²³

²²² Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtijikwo1XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

²²³ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 104

V *oslavné propagandě* má patrně červená barva svůj symbolický charakter. Zpravidla je využívána pro ztvárnění symbolů, které referují ke KLDŘ, ačkoliv se nejedná o jejich reálnou barvu (obr. 9, 14, 22, 35 a další). Na motivech USA se nevyskytuje. Jedinou výjimkou jsou červené pruhy na státní vlajce USA, kde je červená barva zachována, aby umožnila identifikaci vlajky (obr. 13, 15, 20, 42 a další).

V *oslavné propagandě* je červená barvou vítězství a ideologie.²²⁴ Zmiňované disproporční ztvárnění prvků způsobuje, že červené symboly často zabírají většinu kompozice (obr. 6, 9, 14, 17 a další). Na obrazovém materiálu je tedy možné pozorovat: červené zbraně KLDŘ, které propichují symboly USA; červené rakety KLDŘ, které míří na symboly USA; červeného vojáka KLDŘ, který fyzicky „drtí“ (pěští) symboly USA; červené vojáky KLDŘ, kteří míří na symboly USA; červené vítězné pozadí, které doplňuje výjev. Obvykle tedy platí, že červené symboly jsou znázorněny v procesu devastace symbolů USA. Kromě zobrazování vítězných symbolů je červená barva využívána jako barva doplňujících nápisů (obr. 5, 10, 18, 39 a další).

obr. 9 – Severokorejské rakety míří na vojáka USA
„Cíl našeho útoku!“²²⁵

²²⁴ Barva, která může mít v oslavné propagandě obdobnou funkci jako červená, je oranžová. V některých případech jsou oranžovou barvou ztvárněny symboly KLDŘ (Severokorejci, hlaveň zbraně KLDŘ...). V jiných případech může ilustrovat pozadí celého výjevu.

²²⁵Zdroj: HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 139

Není sporu o tom, že právě červená barva (rudá) reprezentuje severokorejský režim. Červená barva je obecně spojována s levicovou politikou, komunismem, socialismem a marxistickou ideologií. Je symbolem socialistických zemí a zároveň dominantním prvkem jejich státních vlajek. Totéž platí i pro KLRD a její vlajku.

Otázkou je, z jakého důvodu byla zvolena jako symbol severokorejské ideologie. Fyodor Tertitskiy, který prováděl výzkum týkající se historie oficiální severokorejské vlajky, tvrdí, že v dnešní KLRD se o původu státní vlajky nehovoří. Ačkoliv barvy současné vlajky KLRD korespondují s barvami korejské vlajky z roku 1910, byla jejich filosofická hodnota zpochybněna sovětskými autoritami. Autor dále zmiňuje, že existují důkazy o tom, že o definitivním návrhu této nové vlajky rozhodovali Sověti.²²⁶ Z toho důvodu se lze domnívat, že červená, jež na dnešní severokorejské vlajce převládá, vychází ze symboliky socialismu, nikoli z tradiční korejské symboliky. Koen de Ceuster dodává, že severokorejské plakáty, které nemají antiamerický podtext, využívají červenou barvu jako symbol socialismu. Zmiňuje však, že na antiamerických vizuálních podkladech červená barva reprezentuje spíše hněv, odhodlání a přesvědčení.²²⁷

4.4.2 Modrá barva

Další výraznou barvou je modrá, která se vyskytuje téměř výhradně v *oslavné propagandě*. V některých případech zastupuje červenou a ilustruje pozadí vítězných motivů KLRD (obr. 10, 39, 40). Modrá je také společně s červenou jednou z nejčastěji využívaných barev pro doplňující nápisy (obr. 11, 16, 23, 33 a další). Platí zde stejná výjimka jako u červené barvy. Zpravidla neilustruje symboly USA kromě zpodobení jejich státní vlajky. Koen de Ceuster, který se o modré vyjadřuje v souvislosti se severokorejskými plakáty obecně, tvrdí, že je barvou symbolizující ticho, mír a harmonii.²²⁸ Jeho tvrzení se však pro tento obrazový materiál zdá neplatné. Dynamický obraz a motivy „drcení“ jsou

---

²²⁶ TERTITSKIY, Fyodor. Star and Stripes: History of the North Korean Flag and its Place in State Ideology. *Journal of Contemporary Korean Studies*. 2016, 3(1), 265., s. 269

²²⁷ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 15

²²⁸ *Tamtéž* s. 15

s harmonickou či poklidnou atmosférou v rozporu. Lze se tedy domnívat, že má modrá pro účely antiamerické propagandy odlišný symbolický význam.

obr. 10 – Severokorejská pěst drtí symboly imperialismu
„Rozdrťme zahraniční síly a síly rozdělení velkým národním sjednocením!“²²⁹

Význam modré pravděpodobně souvisí se státní vlajkou KLDK, na níž je společně s červenou dominantní barvou. Státní vlajka KLDK dále obsahuje menší bílé segmenty. Je patrné, že *oslavná propaganda* tuto státní trikoloru využívá. Kombinace bílé, modré a červené často dominuje kompozici, ostatní barvy jsou redukovány na neutrální šedou barvu. Materiál využívající barvy trikolory symbolicky evokuje vlajku KLDK (obr. 11, 14, 18, 22 a další).

obr. 11 – Severokorejská zbraň propichuje americkou loď
„Američtí imperialisté, nezapomeňte na velké porážky 50. let a na osud lodi Pueblo!“²³⁰

²²⁹Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 96

²³⁰ Zdroj: *Tamtěž* s. 121

4.4.3 Bílá barva

Ve svém narativu o severokorejské dětské rase se na bílou barvu zaměřil například Myers. Tvrdí, že bílá je využívána v rámci celé severokorejské kultury. Je spojována s čistotou a existují podle něj i časté oficiální zmínky o popularitě bílého oblečení mezi Severokorejci. Význam této barvy je patrný i v Pchjŏngjangu – je to dominantní barva celého hlavního města.²³¹

V *očerňující propagandě* je bílá barva zpravidla využívána ke ztvárnění svrchní části oblečení severokorejského obyvatelstva (obr. 7, 12, 19, 36 a další). Tento jev může souviset s její obecnou popularitou, jak zmiňuje Myers. Bílá také zvýrazňuje červenou barvu krve. Vytváří nejen barevný kontrast, ale i symbolický – kontrast symbolické nevinnosti bílé barvy a agresivní červené. Bílé oděvy také mohou symbolizovat vzdor proti útlaku. Min-Jung Lee zmiňuje, že od konce 19. století, kdy se v Koreji objevily regulace týkající se oděvů, se bílé oblečení stalo symbolem rezistence. Nařízení o nošení černého oblečení se poprvé objevilo v souvislosti s reformami *Kabo* (1894) a setkalo se s velkým odporem Korejců nosících bílé *hanboky*²³². Bylo následně zrušeno po vyhlášení Korejského císařství roku 1897. Další podobná regulace, která nařizovala Korejcům nošení černých či tmavě modrých uniforem (později žlutých a zelených), se objevila se začátkem japonské okupace. Bílé oděvy se znovu objevily v souvislosti s hnutím za nezávislost roku 1919, po němž následoval vznik hnutí za odstranění bílých *hanboků* podporovaného japonskou vládou. Korejci později začali být označováni za „lid bílých oděvů“. Toto označení poprvé použil Čchö Nam-sŏn v novinovém článku z roku 1924. Poté, co byl pohřeb posledního korejského císaře (1926) doprovázen obrovským množstvím bíle oděných truchlících, začali lidé bílé *hanboky* považovat za národní symbol, který reprezentoval sdílený smutek za ztracenou zemi. Bílé oděvy se později staly symbolem oslav osvobození v srpnu roku 1945.²³³

---

²³¹ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 77-78

²³² Tradiční korejský oděv

²³³ LEE, Minjung E. Dress and Ideology during the late 19 th and early 20 th centuries Korea, 1876~1945 [online]. nedatováno [vid. 2019-06-21]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5854955/Dress_and_Ideology_during_the_late_19_th_and_early_20_th_centuries_Korea_1876_1945_, s. 23-30

obr. 12 – Američtí vojáci mučí korejského muže²³⁴

V *oslavné propagandě* může mít bílá symbolický nebo pragmatický význam. Zpravidla není využívána na symbolech USA. Pokud je zobrazován americký symbol, jehož reálná barva je bílá, je zpravidla ztmavována (obr. 11, 13, 22, 29 a další). Jedná se například o motiv Kapitulu Spojených států amerických, který je ilustrován odstíny šedé. Výjimkou je ztvárnění vlajky USA, na které u bílých segmentů nedochází ke ztmavování odstínu.

obr. 13 – Severokorejské jaderné zbraně směřují ke Kapitolu USA
„Pokud rozpoutáte válečnou agresi, rozdrtíme vás počínaje Američany!“²³⁵

²³⁴Zdroj: Ze soukromého archivu Jaromíra Chlady: *Fotografie ze Sinčchönského muzea americké krutosti*, 26. červen 2003

²³⁵ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 138

Bílá barva je pro účely *oslavné vizuální propagandy* také využívána jako univerzální barva pozadí (obr. 11, 17, 18, 22 a další). V takovém případě je jednou z barev, které symbolizují státní trikoloru, nebo nemá žádný symbolický charakter. Její využití může sloužit pouze k tomu, aby umožnila kontrast barevných motivů. Je také barvou, která ztvárňuje dynamické prvky (bílé čáry, které představují pohyb). Toto využití bílé barvy je pragmatické, nikoli symbolické. Na některých podkladech je použita pro doplňující nápisy nebo pro označení „US“ (obr. 1, 9, 13, 40 a další). Typicky jde o příklady, kdy barvy ostatních motivů neumožňují čitelnost jiného než bílého nápisu.

4.4.4 Šedá

Šedou barvou v tomto případě míním i její odstíny (modrošedá, zelenošedá) a studené či ponuré barvy obecně. Tyto barvy dominují kompozici *očerňující vizuální propagandy*. Jde o případy, kdy jsou u jednotlivých objektů zachovány realistické barvy, ale jsou zvoleny tmavé a nekонтрастní odstíny. Uniformy amerických vojáků mají šedozeleň odstín, pro ztvárnění pozadí jsou zvoleny studené barvy v kombinaci s šedou či hnědou. Tímto způsobem jsou zvýrazněny ústřední motivy, jejichž barvy jsou kontrastní.

V *oslavné propagandě* jsou tyto barvy (zejména šedá a modrošedá) využívány pro ztvárnění motivů USA. To platí především pro ztvárnění amerických vojáků, amerických raket či Kapitoly USA. Americké motivy jsou tímto způsobem upozaděny, výrazné jsou kontrastní motivy KLDŘ (obr. 11, 14, 17, 33 a další). Toto zredukování vzhledu amerických symbolů na nevýrazné šedé objekty může souviset i s účelem propagandy. Obrazový materiál staví na základě výběru barev USA do podřadné pozice. Výrazné kontrastní barvy pro ztvárnění symbolů USA mohou být zachovány na americké vlajce či u plavých vlasů vojáků USA (obr. 13, 23, 40, 42 a další).

obr. 14 – Severokorejský voják drtí symboly
„Staňme se železnou pěstí, která nemilosrdně zničí nepřátele revoluce!“²³⁶

4.5 Symboly USA

Americké státní symboly se v *očerňující propagandě* zpravidla neobjevují. K ztvárnění USA jsou využívány jiné prvky (téměř výhradně postavy amerických vojáků). Zobrazování symbolů USA je tedy typické pro *oslavnou propagandu*.

Prvním hojně zobrazovaným symbolem USA je americká státní vlajka. Na obrazových materiálech je využívána, pokud jsou ostatní americké motivy obtížně identifikovatelné (zobrazení amerického vojáka, který na sobě sice má nápis „US“, ale v malém měřítku). Tento princip je možno pozorovat například na ztvárnění Kapitoly USA, který je vlajkou zpravidla doplněn. Lze tedy usuzovat, že jde o symbol obtížně rozpoznatelný. Nejednoznačnost je kompenzována americkou vlajkou. Vzhledem k oslavnému charakteru tohoto typu propagandy je patrné, že symbol vlajky USA je ztvárněn tak, aby cílové publikum americkou státní vlajku nepovažovalo za „vítězný motiv“ Spojených států. Je proto téměř vždy znázorněn v poškozeném stavu (obr. 13, 15, 16, 42). Míra poškození se může lišit od poškozených okrajů až po roztržení na více částí.

²³⁶Zdroj: HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 98

obr. 15 – Severokorejská jaderná zbraň směřuje k Soše svobody
„Ten, kdo nás provokuje, bude potrestán!“²³⁷

Dalším americkým symbolem charakteristickým pro *oslavnou propagandu* je Kapitol Spojených států amerických²³⁸. Jak jsem již zmiňovala výše, může být obtížně identifikovatelný. Obtížná identifikace souvisí i se ztmavováním jeho originální barvy a jeho ztvárněním v již zdevastovaném stavu. Proto je vždy doplněn americkou vlajkou (v některých případech je vlajka v malém měřítku). Kapitol USA je prvek, který symbolizuje cíl útoku KLCDR (obr. 13, 16). Může být znázorněn ve fázi devastace severokorejským vojákem nebo jako cíl dopadu severokorejských raket.

obr. 16 – Občané KLCDR drtí Kapitol USA
„Pro ty, co nás provokují, je vhodná jen smrt!“²³⁹

²³⁷Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 116

²³⁸ Poměrně zvláštní je fakt, že byl jako symbol USA zvolen Kapitol Spojených států amerických namísto Bílého domu, který je z obecného hlediska více známým symbolem.

²³⁹Zdroj: *Tamtéž* s. 110

Jiným používaným symbolem v *oslavné propagandě* je ilustrace amerického území na světové mapě. Tato ikona, obdobně jako Kapitol USA, symbolizuje cíl útoku KLDK. Americké území může být označeno výřezem státní vlajky USA či nápisem *miguk* (korejský výraz pro USA). Pro ztvárnění území USA jsou zpravidla využívány šedé odstíny barev (obr. 6, 17, 33).

obr. 17 – Severokorejský voják drtí území USA
„Když řekneme, že to uděláme, tak to uděláme. Neříkáme prázdná slova!“²⁴⁰

4.6 Američané

Jedním z nejvýraznějších prostředků formující obraz USA a Američanů v severokorejské vizuální propagandě je přímé zobrazení Američanů. Téměř výhradně se jedná o zobrazování amerických vojáků²⁴¹ – nikoli o zobrazování civilního obyvatelstva Spojených států amerických. Chung Young-chul zdůrazňuje, že toto vynechávání civilních občanů USA v severokorejské propagandě souvisí se striktním oddělením takzvaného „amerického imperialismu“ od běžných Američanů. Tvrdí, že KLDK chce stále tyto dvě skupiny odlišovat.²⁴² Tuto záměrnou diferenciaci potvrzují i slova Kim Il-songa. V roce 1972 v rámci rozhovoru s americkým novinářem uvedl, že KLDK striktně odlišuje americké občany od amerických imperialistů. Dodal také, že

²⁴⁰ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s.

²⁴¹ Výjimkou mohou být postavy některých amerických prezidentů (Donald Trump, George W. Bush). Vizuální prvky takových podkladů jsou v podstatě srovnatelné s popisovanými a zároveň stále nejde o zobrazení civilních obyvatel USA.

²⁴² CHUNG, Young-Chul. *Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion*. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 96

severokorejské obyvatelstvo usiluje o přátelské vztahy s americkými civilními občany a bude o ně usilovat i v budoucnu.²⁴³

Lze předpokládat, že vizuální ztvárnění Američanů do jisté míry reflektuje či nově formuje severokorejské stereotypy o Američanech. Užívání stereotypů v rámci propagandy je velmi běžné. Jowett a O'Donnel potvrzují, že využívání kulturních stereotypů je velmi častou praktikou pro maximalizování efektu propagandy. Zdůrazňují, že pro cílové publikum je velmi obtížné rozpoznat, že se jedná o propagandistickou metodu.²⁴⁴ Colin Moore se o stereotypech vyjadřuje jako o „předpojatých a příliš zjednodušených představách“. Tvrdí, že pokud bude vhodně vyjádřený stereotyp distribuován médií po dostatečně dlouhou dobu, dojde nakonec k tomu, že překoná přirozenou diverzitu názorů. Ačkoliv se může stereotyp výrazně odchylovat od individuální reality cílového publika, nakonec ji nahradí. Moore totiž udává, že pro cílové publikum je mnohem jednodušší uplatňovat stereotypy než názory založené na relevantních faktech.²⁴⁵

4.6.1 Fyzické rysy

Prvním fyzickým rysem jsou americké tváře. Na obrazovém materiálu v obou kategoriích je patrná stylizace obličejových rysů zobrazovaných Američanů (míra stylizace se v rámci kategorií liší). Obecně platí, že mají ostré rysy (charakteristická je ostře ztvárněná brada). Tímto způsobem je symbolicky ilustrován kontrast amerických vojáků a Severokorejců, jejichž rysy jsou v rámci vizuální propagandy zjemněny.

Zajímavá je především ilustrace amerických nosů. Velký zahnutý nos je jedním z nejvýraznějších obličejových rysů zobrazovaných Američanů (obr. 5, 9, 18, 23 a další). Tento prvek je více patrný v *oslavné propagandě*, a to především proto, že postavy Američanů jsou karikované. Způsob ztvárnění amerických nosů v *očerňující propagandě* naznačuje, že vychází z obdobné představy o Američanech, ale stylizace byla výrazně zmírněna s ohledem na realistický

---

²⁴³ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113, s. 96-97

²⁴⁴ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 289

²⁴⁵ MOORE, Colin. *Propaganda Prints: A History of Art in the Service of Social and Political Change*. London: Herbert Press Ltd, 2010. ISBN 978-1-4081-0591-7., s. 10

charakter obrazových materiálů. Poměr nosu vzhledem k obličejí a jeho specifické zahnutí na první pohled připomíná ztvárnění Židů na nacistických antisemitských plakátech. V KLDŘ však tento charakteristický rys, který je Američanům přisuzován, může vycházet z deskriptivního popisu Američanů v díle *Vlci*. Han Sör-ja, autor díla *Vlci*, používá následující popis: „Orlí nos starého vlka²⁴⁶ ve tvaru rýče zlotřile visel nad jeho horním rtem...“²⁴⁷. Vzhledem k významu díla v severokorejské antiamerické propagandě se lze domnívat, že právě tato deskripce se mohla stát předlohou pro vizuální ztvárnění amerických nosů v KLDŘ. Definice „orlí nos ve tvaru rýče (zahnutý)“ totiž charakteristicky odpovídá ztvárnění nosu Američanů na obrazovém materiálu. Alzo David-West k tomu uvádí, že Han Sör-ja v rámci popisu tváří nepřátel záměrně využívá zvířecí a démonické připodobňování.²⁴⁸ I z výpovědi severokorejského uprchlíka vyplývá, že je tento fyzický rys běžně spojován s Američany. Uvádí, že Američané v KLDŘ bývají označováni jako „velké nosy“.²⁴⁹

obr. 18 – Severokorejské ruce „trhají“ amerického vojáka
 „Spojenou silou Severu a Jihu roztrhněme americký imperialismus, který je zdrojem zla!“²⁵⁰

S obličejovými prvky souvisí i ztvárnění výrazů amerických vojáků, které se zásadně liší na základě účelu propagandy. *Očerňující propaganda* apeluje na negativní emoční stránku cílového publika. Žádoucí odezvou mohou být

²⁴⁶ Starým vlkem je míněn starý Američan.

²⁴⁷ MYERS, Brian. *Han Sörja and North Korean Literature: The Failure of Socialist Realism in DPRK*. B.m.: East Asia Program, Cornell University, 1994. ISBN 978-0-939657-84-1., s. 184

²⁴⁸ DAVID-WEST, Alzo. Savage Nature and Noble Spirit in Han Sörja's Wolves: A North Korean Morality Tale. *Transnational Literature*. 2012, 4., s. 3

²⁴⁹ ASIAN BOSS. *What North Koreans Think of America [Full] | ASIAN BOSS* [online]. [vid. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?t=2m21s&v=YXo-Vov_98Y.

²⁵⁰ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 124

emoce negativního charakteru jako strach a křivda či nenávisti. Je možno sledovat několik motivů. Američtí vojáci, kteří se podílí na masakrech a celkově všech zločinech proti lidskosti, jsou ztvárněni s „nelítostným“ výrazem v obličeji. Jejich ústa se mračí a jejich obočí dokresluje celkově agresivní výraz. Na některých vizuálních podkladech je možné pozorovat vyceněné zuby (obr. 8, 24). Výrazná je i ilustrace „propadlých“ očí amerických vojáků podpořená ztvárněním stínu, který pokrývá horní třetinu tváří vojáků (obr. 7, 12, 19, 24 a další). I tento prvek by mohl souviset s popisem v díle *Vlci*. Oči trojice amerických misionářů jsou v díle popsány následujícími slovy: „*Jejich šestero propadlých očí se Sug-ilově matce jevílo jako otevřené hroby neustále čekající na mrtvá těla*“²⁵¹. „Propadlé oči“ tedy mohou být charakteristickým prvkem, který je Američanům přisuzován.

Opakujícím se motivem je také zobrazení amerických vojáků praktikujících mučící metody doprovázené jedním nebo více americkými vojáky, kteří mučení sledují. Tito pozorovatelé (v některých případech se přímo účastní krutostí) jsou ztvárněni s úsměvem na tváři (obr. 2, 19, 30, 37). Vzbuzují dojem, že si nehumánní jednání užívají. V této kategorii Američané nebývají ztvárněni s vyděšeným výrazem ve tváři.

obr. 19 – Američtí vojáci rozřezávají hlavu severokorejského muže²⁵²

²⁵¹ MYERS, Brian. *Han Sōrya and North Korean Literature: The Failure of Socialist Realism in DPRK*. B.m.: East Asia Program, Cornell University, 1994. ISBN 978-0-939657-84-1., s. 184

²⁵² Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtjIkw01XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

V *oslavné propagandě* mají vojáci USA zpravidla vyděšené výrazy, které implikují, že se Američané obávají KLR. Vojáci jsou znázorněni s široce otevřenými ústy, ztvárnění obličejových rysů včetně obočí symbolizuje strach (obr. 9, 20, 22, 29 a další). V této kategorii je patrná naprostá absence zastrašujících výrazů. De Ceuster konstatuje, že američtí vojáci jsou zpravidla ztvárněni „vystrašeně“. Dodává, že to vytváří kontrast mezi nimi a Severokorejci, kteří jsou ztvárněni „zuřivě“.²⁵³

obr. 20 – Zbraň KLR míří na amerického vojáka
„Smrt americkými imperialistům, kteří jsou sto let zapřísáhlými nepřáteli našeho lidu!“²⁵⁴

Dalším fyzickým rysem zobrazovaných Američanů, který se liší v rámci kategorií, je americká stavba těla, jež je více zřetelná v *očerňující propagandě*. U postav jsou zachovány proporce, nacházejí se v přirozených pozicích a jsou vyobrazeny v bezprostřední blízkosti severokorejských postav, což umožňuje porovnání jejich anatomie. Způsob ztvárnění naznačuje, že autor neusiloval o znázornění fyzické převahy severokorejských obyvatel nad Američany. Zobrazovaní vojáci USA jsou zřetelně vyšší a mají značně širší ramena než zobrazovaní Severokorejci (obr. 2, 30, 36, 37, 44 a další). Je možné, že toto zobrazení vychází ze základních anatomických rysů europoidní a mongoloidní rasy, které korespondují se severokorejským názorem, o němž mluví například Myers. Zmiňuje totiž, že severokorejská propaganda nehlásá

²⁵³ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 14

²⁵⁴ Zdroj: *Tamtěž* s. 94

fyzickou dominanci Severokorejců nad ostatními rasami. Fakt, že KLDK veřejně přiznává, že jsou Američané výrazně vyšší, je toho důkazem.²⁵⁵ Nicméně je také možné, že se jedná o ilustraci fyzické převahy amerických vojáků nad civilním severokorejským obyvatelstvem. Stavba těl většiny amerických vojáků je znázorněna s určitou mírou univerzality. Zpravidla mají podobně široká ramena. Žádný z vojáků není výrazně vyšší či mohutnější. Dále se zde nevyskytuje žádný voják USA, který by byl výrazně hubený či naopak korpulentní.

obr. 21 – Američtí vojáci pouštějí psy na Severokorejce²⁵⁶

V rámci *oslavné propagandy* jsou Američané výrazně karikováni, což se částečně týká i ilustrace jejich těl. V některých případech jsou těla Američanů zobrazována proporčně, jindy na první pohled neodpovídají základním fyziologickým předpokladům. Výrazná je především jejich hlava. Američané jsou totiž na některých podkladech vyobrazeni s malým tělem a velkou hlavou (obr. 1, 9, 23, 35 a další). Pokud jsou těla Američanů zřetelně ilustrována, jsou většinou hubení.

Neobvyklým fyzickým rysem Američanů v *oslavné propagandě*, který je patrný téměř na všech vizuálních podkladech, jsou dlouhé ostré drápy (obr. 22, 23, 39, 40 a další). Alzo David-West k tomu uvádí, že například v Sovětském svazu byli démoni s drápy běžnou metaforou pro nepřátele.²⁵⁷ Je ale možné, že symbol

²⁵⁵ MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0., s. 79

²⁵⁶ Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtiJikwo1XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPj6pJ4spaQdBrE

²⁵⁷ DAVID-WEST, Alzo. Savage Nature and Noble Spirit in Han Sorya's Wolves: A North Korean Morality Tale. *Transnational Literature*. 2012, 4., s. 4

drápů vychází z představy o Američanech jako o vlčích (na základě zmiňovaného díla *Vlci*).

obr. 22 – Americký voják visí na zbrani KLCDR
„Pohlédněte! Tvář amerického imperialismu!“²⁵⁸

4.6.2 Uniformy a označení

Zmiňované striktní vynechávání amerických civilních občanů znamená, že téměř všichni Američané na obrazových materiálech jsou znázorněni ve vojenské uniformě armády Spojených států. Většina zobrazovaných amerických vojáků je ztvárněna i ve vojenské helmě. Pokud jsou na obrazovém materiálu ilustrovány plavé vlasy, pak mají Američané v *očerňující propagandě* jinou pokrývku hlavy (obr. 2, 43) a v *oslavné propagandě* jim zpravidla helma z hlavy padá (obr. 23, 40)

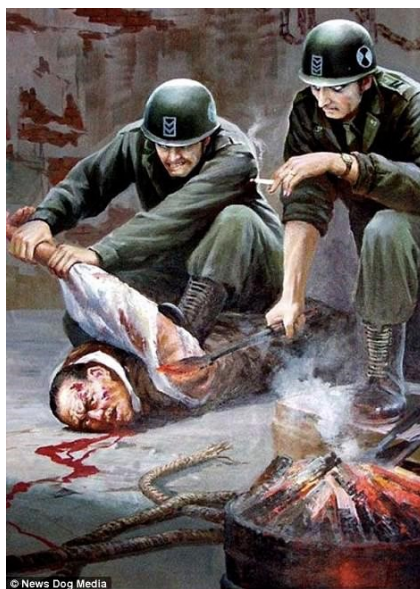
V *oslavné propagandě* jsou uniformy ilustrovány tak, aby jasně označovaly příslušnost vojáků k USA. Nejde o jejich autentické ztvárnění – specifické insignie a označení hodností jsou obvykle vynechány a nahrazeny nápisem „US“. Nápis je pak většinou situován na helmě či rukávu (obr. 18, 22, 23, 39 a další).

²⁵⁸ Zdroj: HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 131

obr. 23 – Severokorejští muži fyzicky napadají amerického vojáka
 „Národní spoluprací rozdrtíme nestoudné pikle amerických imperialistů!“²⁵⁹

U amerických uniforem v očerňující propagandě je patrná detailní ilustrace vytvářející dojem autenticity. Na uniformách i helmách jsou zobrazeny insignie, na klopách odznaky a u většiny vojáků je na přední části helmy i označení hodnosti (obr. 3, 7, 19, 24 a další).

obr. 24 – Američtí vojáci cejchují severokorejského muže²⁶⁰

Speciální pozornost si zaslouží symbol vyskytující se v očerňující propagandě. Je to insignie, kterou mají američtí vojáci na rukávu uniformy, často i na boku helmy²⁶¹. Jde o kruhový symbol, který je rovnoměrně rozdělen na čtyři

²⁵⁹ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 125

²⁶⁰ Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtijikwo1XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPj6pJ4spaQdBrE

²⁶¹ Insignie je zpravidla situována na levém rukávu či boku helmy, ale nejedná se o platný princip. Lze předpokládat, že symbol je umístěn nahodile.

kvadranty.²⁶² Horní a spodní kvadrant je černý a boční kvadranty jsou bílé (obr. 24, 25, 36, 37 a další). Podle polohy umístění lze usuzovat, že má reprezentovat příslušnost vojáka ke konkrétnímu útvaru.

obr. 25 – Američtí vojáci zajali severokorejskou ženu²⁶³

Otázkou je, proč byl v severokorejské vizuální propagandě zvolen právě tento symbol.²⁶⁴ Po prozkoumání všech insignií vojenských útvarů USA, které se zúčastnily korejské války lze najít podobnost u dvou symbolů.

První symbolem jsou černé přesýpací hodiny v červeném kruhovém poli se zeleným okrajem. Jde o znak 7. pěší divize armády USA.²⁶⁵ 7. pěší divize byla jednou z prvních amerických jednotek, která se zapojila do korejské války.²⁶⁶ Z tohoto důvodu by právě tato divize mohla být inspirací pro autora obrazových materiálů. Tento symbol se sice od zobrazovaného symbolu liší barvami a proporcemi, ale na černobílé fotografii příslušníka 7. pěší divize se zdá být jeho insignie na levém rukávu téměř totožná.

²⁶² V některých případech není kruhový symbol rozdělen na čtyři stejné kvadranty, ale je nerovnoměrný. V takovém případě insignie spíše připomíná černé přesýpací hodiny v bílém poli.

²⁶³ Jde o insignii, kterou má americký voják v tomto případě umístěnou na pravém boku vojenské helmy.

Zdroj: Ze soukromého archivu Jaromíra Chlady: *Fotografie ze Sinčchönského muzea americké krutosti*, 26. červen 2003

²⁶⁴ Není patrné, že by se původem tohoto symbolu někdo výrazně zabýval, ačkoli se vyskytuje na velké části vizuálních podkladů. Lze předpokládat, že v Sinčchönském muzeu americké krutosti by o této insignii mohla být nějaká informace, kterou však pro tuto analýzu nemám k dispozici. Vycházím tedy z předpokladu, že tento symbol vznikl z kreslením reálné insignie vojenského útvaru USA.

²⁶⁵ STANTON, Shelby. *U.S. Army Uniforms of the Korean War*. Mechanicsburg, PA.: Stackpole Books, 2002. ISBN 978-0-8117-2952-9., s. 216

²⁶⁶ *7th Infantry Division (United States)* [online]. 2019 [vid. 2019-03-30]. Dostupné

z: [https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=7th_Infantry_Division_\(United_States\)&oldid=889512579](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=7th_Infantry_Division_(United_States)&oldid=889512579)

obr. 26 – Příslušník 7. pěší divize armády USA²⁶⁷

Druhý symbol, který je do určité míry podobný, je symbol 8. armády Spojených států. Již samotný fakt, že jde o symbol reprezentující celou americkou armádu, jež bojovala v korejské válce, naznačuje, že mohl být pro tvůrce propagandy inspirací. Insignie 8. armády USA má tvar osmiúhelníku, ve kterém je bílý křížový útvar symbolizující větrný mlýn. Vnitřek osmiúhelníku má červenou barvu.²⁶⁸ Je očividné, že tento znak proporcionálně neodpovídá, ale jeho černobílé zobrazení (na historických fotografiích) působí podobně jako tato insignie. Nelze vyloučit, že právě tento znak byl inspirací pro vytvoření zmiňovaného symbolu a v rámci zjednodušení byl výrazně upraven. Tuto teorii podporuje i fakt, že na některých vizuálních podkladech v *oslavné propagandě* je zobrazen americký voják, který má na rukávu jasně identifikovatelnou insignii 8. armády USA, jež je velmi přesná a dochází u pouze k redukování barev na monochromatické (obr. 29, 35).

---

²⁶⁷ Zdroj: STANTON, Shelby. *U.S. Army Uniforms of the Korean War*. Mechanicsburg, PA.: Stackpole Books, 2002. ISBN 978-0-8117-2952-9., s. 216

²⁶⁸ *Tamtéž* s. 221

obr. 27 – Příslušník 8. armády USA²⁶⁹

Pokud hledal autor inspiraci i u amerických útvarů, které se korejské války neúčastnily, mohla být předlohou insignie 4. amerického sboru USA. Kruhový symbol, který je rovnoměrně rozdělený na čtyři kvadranty (dva modré a dva bílé), se zdá být zobrazovanému symbolu nejpodobnější, nicméně tento sbor byl aktivní během druhé světové války a následně až v roce 1958.²⁷⁰

Je zajímavé, že symbol, který s největší pravděpodobností vznikl chybou nebo přinejmenším zkreslením, se v KLDR do určité míry stal symbolem pro armádu Spojených států. Nedbale vytvořená insignie může být pro severokorejské obyvatelstvo rozlišovacím znakem pro identifikaci amerického vojáka.

obr. 28 – Severokorejské dítě míří na karikaturu amerického vojáka²⁷¹

²⁶⁹ Zdroj: STANTON, Shelby. *U.S. Army Uniforms of the Korean War*. Mechanicsburg, PA.: Stackpole Books, 2002. ISBN 978-0-8117-2952-9, s. 221

²⁷⁰ *IV Corps (United States)* [online]. 2018 [vid. 2019-03-30]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=IV_Corps_\(United_States\)&oldid=872579966](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=IV_Corps_(United_States)&oldid=872579966)

²⁷¹ Zdroj: How North Korean children are taught to hate the „American b*****” at kindergarten. *Mail Online* [online]. 24. červen 2012 [vid. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2163817/How-North-Korean-children-taught-hate-American-b----kindergarten.html>

4.6.3 Zbraně

Zbraně amerických vojáků se liší na základě účelu propagandy. V *oslavné propagandě* je vždy jasně naznačena převaha KLCD. Američtí vojáci jsou často neozbrojeni, ačkoliv na sobě mají vojenskou uniformu, a teoreticky by tedy měli disponovat zbraněmi (obr. 22, 23, 39, 40 a další). V jiných případech je zobrazovaný americký voják zřetelně ozbrojen zpravidla střelnými zbraněmi. Přesila KLCD je pak ilustrována tak, že zobrazovaný americký voják nemá zbraň připravenou k palbě nebo že na něj míří ničivější zbraň (obr. 5, 29).

obr. 29 – Severokorejský kanón míří na amerického vojáka
„Když se američtí imperialisté ohánějí zbraněmi tak my kanóny!“²⁷²

Ztvárnění Američanů v *očerňující propagandě* naopak zdůrazňuje zmiňovanou „barbarskou povahu“ Američanů. Jsou zobrazováni s primitivními zbraněmi, které používají jako nástroje k mučení (obr. 3, 7, 19, 24, 37 a další). Na obrazovém materiálu je pro účely mučení znázorněna například sekera a hřebík, kleště, pila, rozžhavený kov či oprátka. Kromě primitivních zbraní disponují někteří vojáci armádními zbraněmi, které jsou zobrazeny s historickou přesností (obr. 2, 8, 30, 38 a další). Z obrazových podkladů lze jasně identifikovat Colt 911, samopal M3 a samopal Thompson. Ve všech třech

²⁷² Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 108

případech se jedná o zbraně, které armáda USA za korejské války aktivně používala.²⁷³

obr. 30 – Americký voják vhazuje dítě do studny
„Nezapomeňte na americké imperialistické vlky!“²⁷⁴

4.7 Severokorejci

Výrazným prvkem na obrazovém materiálu jsou také občané KLDK. Ačkoliv zobrazení obyvatelstva KLDK přímo nevytváří obraz USA a Američanů v severokorejské propagandě, slouží jako kontext zdůrazňující některé rysy „americkosti“.

Ztvárnění Severokorejců v *oslavné propagandě* se vyznačuje určitou mírou stylizace. Severokorejci vždy představují ústřední postavu výjevu. Nejčastější je zobrazení jednoho vojáka KLDK. U severokorejských postav mohou být zachovány realistické barvy (obr. 5, 16, 23, 32) nebo mohou být ztvárněny barvami symbolizujícími KLDK (obr. 14, 17, 33, 35). Pokud je postava

²⁷³ Korean War Guns (1950-1953) [online]. [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.militaryfactory.com/smallarms/korean-war-guns.asp>

²⁷⁴ Jde o autentické a detailní zobrazení samopalu M3. Zajímavé je ztvárnění způsobu, jakým americký voják samopal drží. Na první pohled působí způsob uchopení zbraně neobvykle (voják drží zbraň obráceně, jeho levá ruka je v nepřírozené poloze). Způsob uchopení implikuje, že voják držel samopal původně v pravé ruce, ale byl nucen urychleně uchopit zbraň do levé ruky, aby pravou rukou mohl držet severokorejské dítě. Tento prvek naznačuje, že se autor ztvárněním zabýval a snažil se plakát vyhotovit co nejvíce realisticky.

Zdroj: HEATHER, David a KOEN DE CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 129

ilustrována realistickými barvami, je u jejíž obličejových rysů patrná výrazná stylizace.

obr. 31 – Voják KILDR šlape na raketu USA
„Američtí imperialisté, nepřepočítejte se!“²⁷⁵

Dalším, méně frekventovaným motivem, je zobrazení několika Severokorejců (dvou, tří či čtyř), kteří mají reprezentovat různé sociální skupiny severokorejského obyvatelstva (obr. 16, 32, 33, 35). De Ceuster konstatuje, že charakteristické je ztvárnění čtyř typů sociálních skupin. První je voják, který na sobě má uniformu a helmu a v ruce drží zbraň. Druhý je dělník, který má zpravidla pracovní helmu a v ruce náradí. Jde vždy o muže představujícího oceláře či dělníka. Třetí je intelektuál v obleku, který může mít v ruce knihu. Poslední je ženská postava rolníka s šátkem na hlavě. De Ceuster dodává, že se jedná o ikonickou reprezentaci severokorejské společnosti.²⁷⁶ Dlužno podotknout, že tento motiv není tolik příznačný pro antiamerická témata, na některých podkladech však vystupují alespoň některé postavy reprezentující sociální skupiny.

²⁷⁵ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 106

²⁷⁶ *Tamtéž* s. 15

obr. 32 – Severokorejci dlaní odsouvají americké symboly
 „Spojenými silami národa rozdrtíme válečné intriky amerických imperialistů!“²⁷⁷

obr. 33 – Severokorejci útočí na USA
 „Američtí imperialisté, nejednejte lehkomyšlně!“²⁷⁸

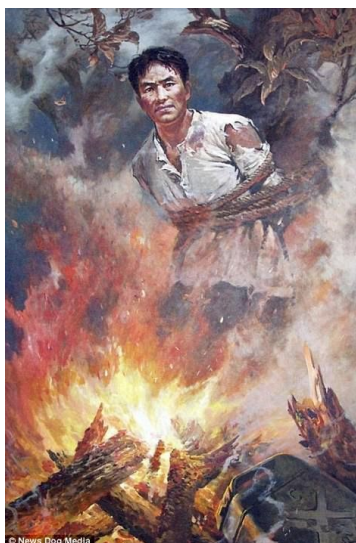
V očerňující propagandě je patrná obdobná stylizace obličejových rysů Severokorejců, ovšem ve výrazně menší míře. Trpící postavy se také vyznačují univerzalitou. Mají stejné oblečení, účesy a hlavně tváře. Působí, jako by šlo o stejné postavy v jednom příběhu (obr. 7, 8, 25, 37 a další).

Pokud se jedná o motivy krutosti, vystupuje na nich výhradně civilní obyvatelstvo. Ve velké míře pak jde o ženy a děti (obr. 2, 3, 8, 30, 36 a další). To opět podporuje atmosféru nerovného konfliktu mezi ozbrojenými americkými vojáky a bezbrannými severokorejskými obyvateli. V případech,

²⁷⁷ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 117

²⁷⁸ Zdroj: *Tamtéž* s. 111

kdy na obrazovém materiálu vystupují dospělí muži, jsou vždy neozbrojeni a jsou zpravidla zobrazeni jako bezmocní, v zajetí či v poutech (obr. 12, 19, 24, 34, 44).

obr. 34 – Severokorejský muž je připoután ke stromu²⁷⁹

4.8 Motiv „boje proti imperialismu“

Motiv, který nazývám „boj proti imperialismu“, je typickým motivem *oslavné propagandy*. Jde o zobrazení amerických vojáků společně s Japonci (obr. 9, 10, 35). Tyto dvě postavy jsou ztvárněny v malém měřítku a symbolizují cíl útoku KLDR. Výjev představuje severokorejský boj proti imperialismu, což například potvrzuje text: „Ukažme hrdinství naší armády a lidu v konfrontaci s imperialismem!“.²⁸⁰ Tento motiv vychází ze severokorejské propagandistické metody popisované v předchozí kapitole. Kim Il-sŏng řadí Američany a Japonce do stejného „imperialistického tábora“. Výsledkem je, že nenávisť k Japoncům posiluje nenávisť k Američanům a naopak.²⁸¹ Postava Japonce může být doplněna japonskou státní vlajkou, v některých případech je ilustrována pouze charakteristickými japonskými rysy.

²⁷⁹ Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtjIkw01XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

²⁸⁰ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 97

²⁸¹ CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, 19(3), 92–101. ISSN 12258113., s. 93

obr. 35 – Severokorejci míří na amerického vojáka
 „Ukažme hrdinství naší armády a lidu v konfrontaci s imperialismem!“²⁸²

4.9 Motiv krutosti

Motivy, které zobrazují americkou krutost, jsou pravděpodobně nejméně výraznějšími motivy v očerňující propagandě. Tento fenomén označují Jowett a O'Donnell za „propagandu krutosti“ či „nenávistnou propagandu“. Jde o propagandu, která dominovala období první světové války. Jejím primárním účelem je očernit protivníka, povzbudit cílové publikum k boji a také vytvářet atmosféru strachu. Již během první světové války byla témata krutosti rozdělena do těchto kategorií: *masakry, mrzačení, špatné zacházení s vojáky i civilními obyvateli a mučení*.²⁸³

Cílem propagandy krutosti je vždy silná emoční reakce cílového publika. Žádoucí odezvou jsou emoce, které mají zpravidla negativní charakter, konkrétní emoce pak závisí na kontextu. Shabo shrnuje apelování na negativní emoce tímto způsobem: „*Mnoho negativních emocí je úzce spjato. Strach může přerůst ve hněv a hněv se může vyvinout v nenávist a nedůvěru.*“²⁸⁴ Dodává také, že u cílového publika, které bylo vystaveno strachu, nenávisti, či hněvu, může být jednoduše vyvolána agresivita.²⁸⁵

Na obrazových podkladech se vyskytují všechna témata krutostí, které uvádějí Jowett a O'Donnell. Motiv masakru je však méně častý než motiv zločinů proti jednotlivcům. Slovo *masakr* definuje oxfordský slovník jako „*náhodné*

²⁸² Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 97

²⁸³ JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1., s. 225

²⁸⁴ SHABO, Magedah E. *Techniques of Propaganda and Persuasion*. B.m.: Prestwick House, Inc., 2008. ISBN 978-1-58049-874-6., s. 122

²⁸⁵ *Tamtéž* s. 127

a brutální zabíjení velkého počtu lidí“.²⁸⁶ Jako masakr je možno tematicky zařadit pouze vizuální podklady, na kterých není ústřední postavou jedinec, nýbrž masa. V takových případech jsou většinou američtí vojáci zobrazeni při masakru či před masakrem. Severokorejské obyvatelstvo je zpravidla zobrazováno jako vzdorující (obr. 21, 36, 44).

obr. 36 – Američtí vojáci masakrují severokorejské ženy²⁸⁷

Pouze na základě vizuálního materiálu je velmi obtížné oddělit kategorii *mrzačení* od *mučení*. Slovo *mučení* totiž z definice označuje násilí, které je vykonáváno za specifickým účelem.²⁸⁸ Vzhledem k tomu, že vizuální podklady postrádají kontext, není možné určit, zda se jedná o mučení v pravém slova smyslu. Vzhledem k uvedenému problému *mrzačení* a *mučení* nerozlišují.

obr. 37 – Američtí vojáci odřezávají ňadro severokorejské ženy²⁸⁹

²⁸⁶ massacre | Definition of massacre in English by Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries | English* [online]. [vid. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/massacre>

²⁸⁷ Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtiJikwo1XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

²⁸⁸ TORTURE | meaning in the Cambridge English Dictionary [online]. [vid. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/torture>

²⁸⁹ Zdroj: Ze soukromého archivu Jaromíra Chlady: *Fotografie ze Sinčchönského muzea americké krutosti*, 26. červen 2003

Zobrazování vojáci praktikují zcela primitivní (až téměř středověké) způsoby mučení jako vytrhávání zubů kleštěmi, cejchování, rozřezávání pilou, vhazování dětí do studny, zatloukání hřebíku do hlavy sekerou a podobně (obr. 12, 19, 37, 43 a další). To jsou prvky, které se velmi často opakují. Je také možné vidět motiv, kdy američtí vojáci pohřbívají severokorejské obyvatelstvo zaživa (obr. 38). Zobrazované mučící praktiky amerických vojáků působí brutálně a primitivně, což implikuje nelidský charakter Američanů. Zároveň se může jednat o techniku propagandy, kterou Shabo nazývá *dehumanizace*. Tvrdí, že válečné konflikty přirozeně v lidech vzbuzují tendenci striktně oddělovat skupiny *my* a *ti druzí*. Propaganda této tendence může využít tím, že jsou nepřátelé často prezentováni jako neinteligentní, násilní či primitivní.²⁹⁰

obr. 38 – Američtí vojáci pohřbívají severokorejské obyvatelstvo zaživa²⁹¹

Motiv, který se na vizuálních podkladech vůbec nevyskytuje, je špatné zacházení se severokorejskými vojáky. Obecně platí, že v rámci *očerňující propagandy* nejsou zobrazováni žádní vojáci KČMR. Tento motiv může sice vyplývat z historického zakotvení výjevů, ale především vytváří atmosféru „nerovného boje“, která může vyvolávat pocit křivdy.

4.9.1.1 Motiv krutosti jako technika dehumanizace

Nyní se zaměřím na základní principy fungování techniky dehumanizace, jež úzce souvisejí s motivy krutosti. Techniku *dehumanizace* lze pokládat za extrémní formu očerňující propagandy, která má ospravedlnit nehumánní

²⁹⁰ SHABO, Magedah E. *Techniques of Propaganda and Persuasion*. B.m.: Prestwick House, Inc., 2008. ISBN 978-1-58049-874-6., s. 134

²⁹¹ Zdroj: Ze soukromého archivu Jaromíra Chlady: *Fotografie ze Sinčchönského muzea americké krutosti*, 26. červen 2003

reakce cílového publika. Příkladem takové reakce může být nenávist vůči protivníkovi přerůstající v to, že si cílové publikum přeje jeho smrt. Shabo dodává, že v extrémních příkladech z historie šlo o ospravedlňování genocidy. Pokud je po cílovém publiku požadováno, aby toužilo po něčí smrti, ačkoliv není v bezprostředním nebezpečí, je třeba odstranit morální dilema. Základním principem této techniky je pak myšlenka, že životy některých lidí jsou méně cenné než životy ostatních. K tomuto účelu slouží dehumanizace protivníka.²⁹²

Aby tato technika byla úspěšná, je nutné stanovit jasné kritérium, které odděluje skupinu, která si nezaslouží lidská práva, od zbylé populace. Důležité je vždy zdůraznit, že tato skupina má nelidské charakteristiky.²⁹³ V případě propagandy KLDŘ je tato skupina již předem stanovena: jde o Američany, specificky „americké imperialisty“. V případě antiamerické vizuální propagandy KLDŘ může být jejich dehumanizace dosaženo právě pomocí popisovaných motivů krutosti. Prezentované nehumánní chování Američanů podněcuje myšlenku, že nejsou plnohodnotnými lidmi. Krutost přirozeně popírá lidskou stránku amerických vojáků.

Princip fungování této techniky lze sledovat na nápisu doplňujícím jeden antiamerický vizuální podklad, jenž hlásá: „*Pro ty, kteří nás provokují, je vhodná jen smrt!*“²⁹⁴. Ačkoliv text společně s vizuálními rysy podkladu obsahuje jasné kritérium skupiny, jež si nezaslouží právo na život, nemohla by tato technika být sama o sobě účinná. Tato rétorika mohla být zvolena především proto, že již došlo k dehumanizaci Američanů na základě ostatních propagandistických metod, mezi které je možno zařadit i severokorejskou propagandu krutosti.

4.10 Motiv „drcení“

Nejvýraznější motiv v *oslavné propagandě* nazývám „drcení“: KLDŘ je zpravidla reprezentována symbolem sevřené pěsti drtící americké symboly (obr. 10, 14, 39). Výjimečně jde o otevřenou dlaň (obr. 32, 40). Ztvárnění pěsti

---

²⁹² SHABO, Magedah E. *Techniques of Propaganda and Persuasion*. B.m.: Prestwick House, Inc., 2008. ISBN 978-1-58049-874-6., s.135, 137

²⁹³ *Tamtéž* s. 131, 135

²⁹⁴ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 110

je častější, neboť může působit agresivněji. Disproporční kompozice zajišťuje, že je ruka dominantním prvkem výjevu – zabírá většinu kompozice. U „drceného“ symbolu USA dochází ke zmenšení. V některých případech není zobrazen pouze symbol pěsti ale severokorejská postava drtící americké symboly.

Na obrazovém materiálu se nemusí vyskytovat pouze jedna ruka, v některých případech jsou ústředním motivem dvě či tři ruce (obr. 39, 40). Motiv „drcení“ je také jedním z motivů, které jsou vždy ztvárněny dynamicky. Pohyb je zpravidla naznačen bílými liniemi a směřuje shora dolů k symbolům USA. Ve většině případů je symbol ruky ztvárněn realistickými barvami a není označen žádným symbolem, který by odkazoval ke KLDR. Lze tedy předpokládat, že jde o motiv, který je obecně rozpoznatelný jako symbol KLDR.

obr. 39 – Severokorejské pěsti drtí amerického vojáka
„Národní spoluprací učiníme konec americkému imperialismu a sjednotíme zemi!“²⁹⁵

4.11 Motiv raket

Dalším charakteristickým motivem *oslavné propagandy* je motiv raket. Barevný výběr a způsob ztvárnění se liší podle toho, zda jde o rakety KLDR či USA. Rakety KLDR jsou zpravidla ztvárněny červenou barvou a směřují k symbolům USA (obr. 6, 9, 13, 15). Rakety USA jsou ilustrovány šedou barvou a jsou označeny nápisem „US“. Vzhledem k tomu, že je v *oslavné propagandě*

²⁹⁵ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 140

symbolicky znázorňována převaha KĽDR nad USA, americké rakety nikdy nemíří na motivy KĽDR. V některých případech jsou ničeny samostatně či společně s jinými symboly USA (obr. 16, 18, 31, 40 a další), v jiných případech umožňují přiřazení motivů ke Spojeným státům (obr. 20, 35). Na obrazových materiálech rakety KĽDR a USA nebývají zobrazovány společně.

Nápis „*Spojenými silami celého národa rozdrtíme americkou nukleární provokaci!*“²⁹⁶ sice odkazuje k americkým nukleárním zbraním, ale pouze na základě vizuálního ztvárnění nelze určit, zda se jedná o konvenční či nukleární hlavice.

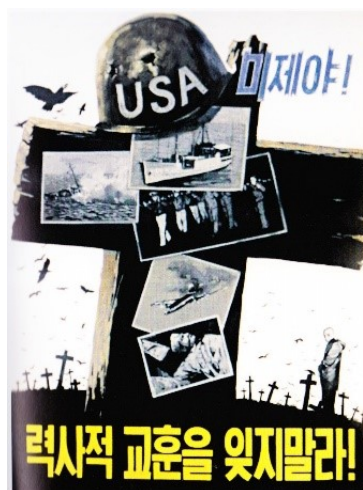
obr. 40 – Severokorejské dlaně drtí raketu a vojáka USA
„*Spojenými silami celého národa rozdrtíme americkou nukleární provokaci!*“²⁹⁷

4.12 Motiv porážky

Obrazový materiál, který obsahuje motivy americké porážky, označují vzhledem k jeho účelu za *oslavnou propagandu*. Jeho vizuální specifika jsou však odlišná. Liší se například kompozicí – nemusí docházet k disproporčnímu zobrazování převahy KĽDR. Výjevy jsou komplexnější, obsahují více motivů a výběr barev může být netypický. Předlohou pro ztvárnění historických událostí odkazujících k americkým porážkám jsou historické fotografie.

²⁹⁶ HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 113

²⁹⁷ Zdroj: *Tamtéž* s. 113

obr. 41 – Americká vojenská helma je zavěšena na kříži
 „Američtí imperialisté! Nezapomeňte na lekce z historie!“²⁹⁸

Severokorejské motivy americké porážky vycházejí především z incidentu, kdy byla v roce 1968 zajata americká loď Pueblo, a z podepsání smlouvy o příměří, které KLDR označuje za kapitulaci USA na konci korejské války. Proto jsou k ilustraci motivu porážky využívány vizuální prvky odkazující k těmto dvěma událostem. Jde především o poměrně realistické zobrazení lodi Pueblo společně s její zajatou posádkou a podpis „kapitulační“ smlouvy (obr. 11, 41, 42).

obr. 42 – Různé motivy amerických porážek
 „Naše bajonety neznají slitování. Američtí imperialisté, nezapomeňte na lekce z historie!“²⁹⁹

²⁹⁸ Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 123

²⁹⁹ Zdroj: *Tamtéž* s. 112

4.13 Motiv ohně

Motiv ohně je charakteristický pro *očerňující propagandu*, v *oslavné propagandě* se zpravidla nevyskytuje. V *očerňující propagandě* může motiv ohně sloužit jako mučící nástroj v rámci cejchování (obr. 24, 43), ale na některých vizuálních podkladech se vyskytuje i přesto, že prvky mučení nejsou spjaty s ohněm. Pak bývá na obrazovém materiálu umístěn doutnající kotlík s rozžhaveným uhlím (obr. 3, 7, 12). Detailní je i ilustrace kouře, kdy se jedná o jeho téměř symbolické ztvárnění. Motiv, který se příliš neopakuje, je motiv ohně kolem severokorejských dětí (obr. 8, 45). Plameny jsou pak do jisté míry metaforické. Dítě je zobrazeno předtím, než je mu způsobena újma na zdraví.

Motiv ohně se také vyskytuje na pozadí zobrazovaných výjevů jako plameny nebo pouhý kouř (obr. 4, 34, 38). Je to poměrně frekventovaný motiv, ale jen v některých případech je zřejmé, že je ohněm zasažen nějaký objekt (obr. 2, 25, 44). Tento motiv na pozadí může symbolizovat devastaci.

obr. 43 - Američtí vojáci cejchují severokorejskou ženu³⁰⁰

obr. 44 – Severokorejský muž je věšen americkými vojáky³⁰¹

³⁰⁰ Zdroj: Ze soukromého archivu Jaromíra Chlady: *Fotografie ze Sinčchönského muzea americké krutosti*, 26. červen 2003

³⁰¹ Zdroj: North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtjIkw01XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

obr. 45 – Severokorejské dítě v plamenech
„Nezapomeňme na naši krvavou nenávisť!“³⁰²

---

³⁰² Zdroj: HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2., s. 126

5 Závěr

Základy antiamerikanismu položila již interpretace zahraniční politiky Spojených států v Koreji mezi léty 1866 a 1948, ačkoliv v té době nebyla vnímána výhradně negativně. Další posílení antiamerikanismu v KLR souvisí především s účastí USA v korejské válce, s válečnými zločiny amerických jednotek a s interpretací zahraniční politiky USA, jež se podílela na rozpadu země na dva státy. Za jeden z dalších faktorů formujících antiamerikanismus v KLR lze považovat novelu *Vlci* z roku 1951. Úspěch tohoto díla souvisel se vzrůstající xenofobií v době jeho vydání a s nacionalismem založeným na čistotě a ctnosti korejské rasy, které jsou americkými postavami v díle zpochybňovány.

Část práce, týkající se vizuální antiamerické propagandy, na jednotlivých příkladech ukazuje, že KLR pracuje se dvěma různými typy zobrazení USA a Američanů lišící se podle toho, zda je jejich primárním účelem podpořit KLR nebo diskreditovat USA:

Pro účely pozitivní propagace KLR jsou využívány vizuální prvky symbolizující převahu KLR nad USA. Tato převaha je ilustrována zvětšováním motivů odkazujících ke KLR a zmenšováním motivů USA. Dalším prostředkem je výběr barev, jenž vytváří kontrast mezi výraznými severokorejskými motivy v barvách státní vlajky a nevýraznými barvami symbolů USA. Americké symboly – američtí vojáci, Kapitol, území USA, americké rakety – jsou ztvárněny jako ikony představující cíl útoku. Zobrazení Američanů – jejich fyzické rysy, výrazy ve tvářích i zbraně – působí poráženecky a zstrašeně. Pozitivní vnímání KLR je také posilováno zveličováním motivů, které připomínají americké neúspěchy na Korejském poloostrově.

Zobrazení USA a Američanů, jejichž primárním účelem je jejich diskreditace, se soustřeďují především na motivy americké krutosti. Jejich umělecký styl – realistické zobrazení, kompozice, volba barev i detailní ilustrace – navozuje pocit autenticity. K USA je odkazováno výhradně ztvárněním amerických vojáků. Americká krutost je vztažena zásadně k civilnímu obyvatelstvu KLR,

které působí bezbranným dojmem, a evokuje tak pocit křivdy. Vojenská síla KLDR zde není zpochybňována. Hlavním účelem tohoto zobrazení je dehumanizace amerických vojáků.

Tento kontrast možná nejvíce vypovídá o tom, jak je severokorejskému obyvatelstvu pomocí propagandy prezentován obraz samotné Korejské lidově demokratické republiky. Na jedné straně KLDR vystupuje jako oběť křivd vyplývajících z americké zahraniční politiky a válečných zločinů, na straně druhé jako soběstačný stát schopný odolávat a konkurovat USA. Tyto dvě role se navzájem nevylučují, ale naopak posilují: utrpěné křivdy ospravedlňují severokorejskou agresivní rétoriku vůči USA, zatímco to, že přes všechny americké zásahy na Korejském poloostrově zůstává KLDR neporažena a může být reálnou hrozbou pro USA, zase vypovídá o schopnostech režimu. Lze tedy konstatovat, že obraz Spojených států amerických je velmi efektivním nástrojem severokorejské propagandy, jenž posiluje režim KLDR a zajišťuje jeho udržitelnost.

6 Seznam zdrojů

Primární zdroje

Soukromý archiv Jaromíra Chlady: *Fotografie ze Sinčchönského muzea americké krutosti*, 26. červen 2003

Knižní publikace

ABT, Felix. *A Capitalist in North Korea: My Seven Years in the Hermit Kingdom*. 1 edition. Tokyo: Tuttle Publishing, 2014. ISBN 978-0-8048-4439-0.

BAEK, Jieun. *North Korea's Hidden Revolution: How the Information Underground Is Transforming a Closed Society*. B.m.: Yale University Press, 2016. ISBN 978-0-300-22447-4.

BARTHES, Roland a Josef FULKA. *Mytologie*. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 978-80-86569-73-4.

BARTLETT, F. C. *Political Propaganda*. First edition. Hardback. edition. B.m.: Cambridge University Press, 1942.

BUZO, Adrian. *The Making of Modern Korea*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2002. ISBN 978-0-415-23749-9.

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 978-80-7106-411-4.

FTOREK, Jozef. *Public relations jako ovlivňování mínění -Jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat – 2., rozšířené vydání*. B.m.: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2678-6.

GINSBERG, Mary, ed. *Communist Posters*. London, UK: Reaktion Books, 2017. ISBN 978-1-78023-724-4.

HEATHER, David a Koen De CEUSTER. *North Korean Posters: The David Heather Collection*. Munich ; London: Prestel, 2008. ISBN 978-3-7913-3967-2.

HO, Jong Ho. *The US imperialists started the Korean war*. Second Edition edition. B.m.: Foreign Languages Pub, 1993.

HOARE, James. *Historical Dictionary of Democratic People's Republic of Korea*. B.m.: Scarecrow Press, 2012. ISBN 978-0-8108-6151-0.

JOWETT, Garth S. a Victoria J. O'DONNELL. *Propaganda & Persuasion*. Fifth edition. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications, Inc, 2011. ISBN 978-1-4129-7782-1.

LACORNE, Denis a Tony JUDT. *With Us or Against Us: Studies in Global Anti-Americanism*. First edition. New York: Palgrave Macmillan, 2006. ISBN 978-1-4039-6951-4.

LANKOV, Andrei. *The Real North Korea: Life and Politics in the Failed Stalinist Utopia*. Updated, Revised edition. New York, NY: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-939003-8.

LIDWELL, William, Kritina HOLDEN a Jill BUTLER. *Universal Principles of Design*. Gloucester, Mass: Rockport Publishers, 2003. ISBN 978-1-59253-007-6.

MOORE, Colin. *Propaganda Prints: A History of Art in the Service of Social and Political Change*. London: Herbert Press Ltd, 2010. ISBN 978-1-4081-0591-7.

MYERS, B. R. *Nejčistší rasa: jak Severokorejci vidí sami sebe a proč je důležité to vědět*. Praha: Ideál, 2013. ISBN 978-80-86995-25-0.

MYERS, Brian. *Han Sorya and North Korean Literature: The Failure of Socialist Realism in DPRK*. B.m.: East Asia Program, Cornell University, 1994. ISBN 978-0-939657-84-1.

O'CONNOR, Brendon a Martin GRIFFITHS, ed. *The Rise of Anti-Americanism*. 1 edition. London ; New York: Routledge, 2005. ISBN 978-0-415-36906-0.

OH, Kongdan a Ralph C. HASSIG. *North Korea through the Looking Glass*. 3rd Printing edition. Washington, D.C: Brookings Institution Press, 2000. ISBN 978-0-8157-6435-9.

ROBINSON, Michael E. *Korea's Twentieth-Century Odyssey: A Short History*. Honolulu: University of Hawaii Press, 2007. ISBN 978-0-8248-3174-5.

SHABO, Magedah E. *Techniques of Propaganda and Persuasion*. B.m.: Prestwick House, Inc., 2008. ISBN 978-1-58049-874-6.

STANTON, Shelby. *U.S. Army Uniforms of the Korean War*. Mechanicsburg, PA.: Stackpole Books, 2002. ISBN 978-0-8117-2952-9.

TUDOR, Daniel, Andrei LANKOV a N. K. NEWS. *Ask A North Korean: Defectors Talk About Their Lives Inside the World's Most Secretive Nation*. Translation edition. North Clarendon, VT: Tuttle Publishing, 2018. ISBN 978-0-8048-4933-3.

Odborné články

COLLINS, Ross F. a Andrew D. PRITCHARD. Pictures From the Sky: Propaganda Leaflet Psyop During the Korean War. *Visual Communication Quarterly* [online]. 2016, **23**(4), 210–222. ISSN 1555-1393, 1555-1407. Dostupné z: doi:[10.1080/15551393.2016.1223546](https://doi.org/10.1080/15551393.2016.1223546)

CUTLER, Lieutenant Commander Thomas J. The First American Clash with Korea. *U.S. Naval Institute Proceedings*. 2015, **141**(2), 93–93. ISSN 0041798X.

DAVID-WEST, Alzo. Savage Nature and Noble Spirit in Han Sorya's Wolves: A North Korean Morality Tale. *Transnational Literature*. 2012, **4**.

DENNETT, Tyler. In Due Course. *Far Eastern Survey* [online]. 1945, **14**(1), 1–4. ISSN 0362-8949. Dostupné z: doi:[10.2307/3021695](https://doi.org/10.2307/3021695)

ESTHUS, Raymond A. The Taft-Katsura Agreement--Reality or Myth? *The Journal of Modern History*. 1959, **31**(1), 46–51. ISSN 0022-2801.

GRICE, Francis. The Improbability of Popular Rebellion in Kim Jong-un's North Korea and Policy Alternatives for the USA. *Journal of Asian Security and International Affairs* [online]. 2017, **4**(3), 263–293. ISSN 2347-7970. Dostupné z: [doi:10.1177/2347797017732227](https://doi.org/10.1177/2347797017732227)

HORN, Anna. Sŭngnyangi at the Gate: Racial Ideology in North Korean Propaganda [online]. nedatováno [vid. 2019-06-14]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5218561/S%C5%ADngnyangi_at_the_Gate_Racial_Ideology_in_North_Korean_Propaganda

CH'OE, Yŏng-ho. Reinterpreting Traditional History in North Korea. *The Journal of Asian Studies* [online]. 1981, **40**(3), 503–523. ISSN 00219118, 17520401. Dostupné z: [doi:10.2307/2054553](https://doi.org/10.2307/2054553)

CHUNG, Young-Chul. Anti-Americanism in North Korea: Ideology, Culture and Distortion. *Korea Focus*. 2011, **19**(3), 92–101. ISSN 12258113.

KIM, Dong-Choon. Forgotten war, forgotten massacres--the Korean War (1950-1953) as licensed mass killings. *Journal of Genocide Research* [online]. 2004, **6**, 523–544. Dostupné z: [doi:10.1080/1462352042000320592](https://doi.org/10.1080/1462352042000320592)

KIM, Ok-dža. Pukhanŭi panmisŏndžŏn, sŏndonggwa sinčchŏnbakmulgwane dāhajŏ. *Hanguk čŏngčchi jŏnggu*. 2019, **28**(1), 341–366. ISSN 1738-7477.

KIM, So-jŏn. Pukhan pchosŭtchŏŭi sŭllŏggwa imidžiŭi čŏung kwangje pangsik punsŏk. *Kičchočhjŏnghhkjŏngu*. 2019, **20**(1), 62–71. ISSN 1598-8635.

KNAPPERTSBUSCH, Felix. The Meaning of Anti-Americanism: A Performative Approach to Anti-American Prejudice. 2013, **7**, 16.

KOH, B. C. North Korea 1976: Under Stress. *Asian Survey* [online]. 1977, **17**(1), 61–70. ISSN 0004-4687. Dostupné z: [doi:10.2307/2643441](https://doi.org/10.2307/2643441)

KOO, Kab Woo. The Discursive Origins of Anti-Americanism in the Two Koreas. *Asian Perspective*. 2017, **41**(2), 291–307. ISSN 02589184.

KRISHNAN, R. R. Early History of U.S. Imperialism in Korea. *Social Scientist* [online]. 1984, **12**(11), 3–18. ISSN 0970-0293. Dostupné z: [doi:10.2307/3516875](https://doi.org/10.2307/3516875)

LARSEN, Kirk W. a Joseph SEELEY. Simple Conversation or Secret Treaty? The Taft-Katsura Memorandum in Korean Historical Memory. *The Journal of Korean Studies* (1979-). 2014, **19**(1), 59–92. ISSN 0731-1613.

LEE, Jean H. For North Koreans, the War Never Ended. *Wilson Quarterly*. 2017, 1–1. ISSN 03633276.

LEE, Minjung E. Dress and Ideology during the late 19 th and early 20 th centuries Korea, 1876~1945) [online]. nedatováno [vid. 2019-06-21]. Dostupné z: https://www.academia.edu/5854955/Dress_and_Ideology_during_the_late_19_th_and_early_20_th_centuries_Korea_1876_1945

NAM, Wŏn-džin. Munhak, munhwa: midžewa süngnjangi - „čogukhäbangčöndžäng" giüi panmingwane tähan jöngu. *Pigjomunhwajöngu*. 2011, **25**, 213–236. ISSN 1598-0685.

PAULLIN, Charles Oscar. The Opening of Korea by Commodore Shufeldt. *Political Science Quarterly* [online]. 1910, **25**(3), 470–499. ISSN 0032-3195. Dostupné z: doi:[10.2307/2141171](https://doi.org/10.2307/2141171)

SCHUMACHER, Lieutenant F. Carl. HELL AND BACK: One officer's first-person account of the Pueblo incident-the attack, capture, and hostage crisis. *Naval History*. 2018, **32**(1), 42–47. ISSN 10421920.

TERTITSKIY, Fyodor. Star and Stripes: History of the North Korean Flag and its Place in State Ideology. *Journal of Contemporary Korean Studies*. 2016, **3**(1), 265.

WILZ, John Edward. Did the United States Betray Korea in 1905? *Pacific Historical Review* [online]. 1985, **54**(3), 243–270. ISSN 0030-8684. Dostupné z: doi:[10.2307/3639632](https://doi.org/10.2307/3639632)

Internetové zdroje

'Cannibals & murderers': Pyongyang's shocking anti-US propaganda prints revealed (GRAPHIC IMAGES) — RT World News [online]. [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.rt.com/news/404958-north-korea-us-propaganda/>

7th Infantry Division (United States) [online]. 2019 [vid. 2019-03-30]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=7th_Infantry_Division_\(United_States\)&oldid=889512579](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=7th_Infantry_Division_(United_States)&oldid=889512579)

anti-Americanism | Definition of anti-Americanism in English by Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries | English* [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/anti-americanism>

Armistice and axe murders: Korea's DMZ summit site full of... *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-southkorea-summit-dmz-idUSKBN1HX0YI>

ASIAN BOSS. *What North Koreans Think of America [Full] | ASIAN BOSS* [online]. [vid. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?t=2m21s&v=YXo-Vov_98Y.

BBC - Sharp drop in world views of US, UK: Global poll for BBC World Service - Media Centre [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/mediacentre/latestnews/2017/globescan-poll-world-views-world-service>

BENEŠ, Mgr Kamil. Teorie propagandy: vybrané typologie. *e-Polis.cz* [online]. [vid. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz//clanek/teorie-propagandy-vybrane-typologie.html>

Claims of cannibalism, torture and genocide: inside North Korea's museum chronicling US 'war atrocities' | South China Morning Post [online]. [vid. 2019-06-17]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/asia/east-asia/article/2149642/claims-cannibalism-torture-and-genocide-inside-north-koreas>

denigrate | Definition of denigrate in English by Lexico Dictionaries. *Lexico Dictionaries / English* [online]. [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.lexico.com/en/definition/denigrate>

Denigration | Definition of Denigration at Dictionary.com [online]. [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/browse/denigration>

Factbox: The three Americans imprisoned by North Korea. *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-missiles-detainees-factbox-idUSKCN1G0022>

GLADSTONE, Rick. Kenneth Bae, Longest-Held U.S. Prisoner of North Korea, Reveals Details of Ordeal. *The New York Times* [online]. 2016 [vid. 2019-06-27]. ISSN 0362-4331. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2016/05/03/world/asia/kenneth-bae-longest-held-us-prisoner-of-north-korea-reveals-details-of-ordeal.html>

How North Korean children are taught to hate the „American b*****" at kindergarten. *Mail Online* [online]. 24. červen 2012 [vid. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2163817/How-North-Korean-children-taught-hate-American-b----kindergarten.html>

IADL Report: U.S. Crimes in Korea (1952). *International Association of Democratic Lawyers* [online]. 16. říjen 1952 [vid. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://iadllaw.org/1952/10/iadl-report-u-s-crimes-in-korea-1952/>

Inter-Korean crisis: Propaganda fight [online]. 2010 [vid. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/10161184>

IV Corps (United States) [online]. 2018 [vid. 2019-03-30]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=IV Corps \(United States\)&oldid=872579966](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=IV_Corps_(United_States)&oldid=872579966)

JU, Čchŏng-mo. N. Korean soldiers treated like heroes for arresting U.S. journalists. *Yonhap News Agency* [online]. 24. prosinec 2009 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://en.yna.co.kr/view/AEN20091224007600315>

Korean War Guns (1950-1953) [online]. [vid. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.militaryfactory.com/smallarms/korean-war-guns.asp>

massacre | Definition of massacre in English by Oxford Dictionaries. *Oxford Dictionaries / English* [online]. [vid. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/massacre>

N Korea says it has detained US citizen [online]. 2017 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-39836231>

North korea latest: gruesome anti-US propaganda pictures emerge | World | News | Express.co.uk [online]. [vid. 2019-01-28]. Dostupné

z: <https://www.express.co.uk/news/world/859857/north-korea-latest-news-gruesome-anti-US-propaganda-pictures-emerge?fbclid=IwAR11xtdDRDmAUm6xD-35gfXjz9BBGodojntyMiW5Ha01PU9GMlUhnOXPGI>

North Korea scraps anti-American souvenirs after summit, tour... *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-usa-gifts-idUSKBN1JGOXB>

North Korean propaganda changes its tune - BBC News [online]. [vid. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-44557818>

North Korean propaganda shows soldiers torturing women | Daily Mail Online [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: https://www.dailymail.co.uk/news/article-4928854/Horrific-North-Korean-propaganda-paintings.html?fbclid=IwAR1qkzDL8vtijikwo1XxncxdyJ2rcrXCu_XJKphUn14qPji6pJ4spaQdBrE

NW, 1615 L. St, Suite 800 WASHINGTON a DC 20036 USA202-419-4300 | Main202-419-4349 | Fax202-419-4372 | Media INQUIRIES. Global Indicators Database | Pew Research Center [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <http://www.pewglobal.org/database/>

POST, Special to The Denver. North Korea's hottest tourist attraction: 60-year-old USS Pueblo. *The Denver Post* [online]. 27. červenec 2013 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.denverpost.com/2013/07/27/north-koreas-hottest-tourist-attraction-60-year-old-uss-pueblo/>

propaganda | Definition, History, Techniques, Examples, & Facts. *Encyclopedia Britannica* [online]. [vid. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/propaganda>

Propaganda KLDŘ: Tohle nám ve válce provedou zlí a zákeřní Američané. *Reflex.cz* [online]. [vid. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/fotogalerie/81821/propaganda-kldr-tohle-nam-ve-valce-provedou-zli-a-zakerni-americane.html>

Remembering the Pueblo and North Korea. *San Diego Union-Tribune* [online]. 20. prosinec 2011 [vid. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.sandiegouniontribune.com/sdut-remembering-the-pueblo-and-north-korea-2011dec19-story.html>

Report on Operation [online]. [vid. 2019-06-25]. Dostupné z: <http://cgsc.contentdm.oclc.org/cdm/ref/collection/p4013coll11/id/2270>

S Korea turns off North-facing loudspeakers [online]. 2018 [vid. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-43861161>

Sinchon Museum of American War Atrocities (Massacre) North Korea | Flickr [online]. [vid. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.flickr.com/photos/zaruka/albums/72157622514076596/with/3980247545/>

SMRČKA, Walter. Propaganda a ideologie [online]. 4. červenec 2013 [vid. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/111531>

the definition of anti-american. *www.dictionary.com* [online]. [vid. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://www.dictionary.com/browse/anti-american>

Three Americans freed by North Korea head home, thank Trump. *Reuters* [online]. 2018 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-missiles-idUSKBN1IA08I>

TORTURE | meaning in the Cambridge English Dictionary [online]. [vid. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/torture>

Trump denies paying for student's release [online]. 2019 [vid. 2019-06-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-48059680>

United States Treaties: 1776-1949 | Law Library of Congress [online]. září 2014 [vid. 2019-06-19]. Dostupné z: http://www.loc.gov/law/help/us-treaties/bevans.php#skip_menu

USFK United Nations Command [online]. [vid. 2019-06-02]. Dostupné z: <https://www.usfk.mil/About/United-Nations-Command/>

7 Seznam obrázků

obr. 1 – Severokorejci útočí na vojáka USA.....	56
obr. 2 – Americký voják míří zbraní na severokorejské dítě	58
obr. 3 – Američtí vojáci vytrhávají kleštěmi zuby severokorejské ženě.....	58
obr. 4 – Severokorejská žena, američtí vojáci střílejí Severokorejce.....	59
obr. 5 – Severokorejský muž je připraven udeřit americké vojáky.....	60
obr. 6 – Raketa KLDLDR míří na USA.....	61
obr. 7 – Američtí vojáci zatloukají hřebík do hlavy severokorejské ženy.....	62
obr. 8 – Severokorejská žena je svázána, americký voják směřuje k dětem..	62
obr. 9 – Severokorejské rakety míří na vojáka USA.....	63
obr. 10 – Severokorejská pěst drtí symboly imperialismu	65
obr. 11 – Severokorejská zbraň propichuje americkou loď	65
obr. 12 – Američtí vojáci mučí korejského muže.....	67
obr. 13 – Severokorejské jaderné zbraně směřují ke Kapitolu USA.....	67
obr. 14 – Severokorejský voják drtí symboly.....	69
obr. 15 – Severokorejská jaderná zbraň směřuje k Soše svobody.....	70
obr. 16 – Občané KLDLDR drtí Kapitol USA.....	70
obr. 17 – Severokorejský voják drtí území USA	71
obr. 18 – Severokorejské ruce „trhají“ amerického vojáka.....	73
obr. 19 – Američtí vojáci rozřezávají hlavu severokorejského muže	74
obr. 20 – Zbraň KLDLDR míří na amerického vojáka	75
obr. 21 – Američtí vojáci pouštějí psy na Severokorejce	76
obr. 22 – Americký voják visí na zbrani KLDLDR.....	77
obr. 23 – Severokorejsší muži fyzicky napadají amerického vojáka	78
obr. 24 – Američtí vojáci cejchují severokorejského muže.....	78
obr. 25 – Američtí vojáci zajali severokorejskou ženu	79
obr. 26 – Příslušník 7. pěší divize armády USA	80
obr. 27 – Příslušník 8. armády USA.....	81
obr. 28 – Severokorejské dítě míří na karikaturu amerického vojáka	81
obr. 29 – Severokorejský kanón míří na amerického vojáka	82
obr. 30 – Americký voják vhazuje dítě do studny.....	83
obr. 31 – Voják KLDLDR šlape na raketu USA	84
obr. 32 – Severokorejci dlaní odsouvají americké symboly	85
obr. 33 – Severokorejci útočí na USA.....	85
obr. 34 – Severokorejský muž je připoután ke stromu	86
obr. 35 – Severokorejci míří na amerického vojáka	87
obr. 36 – Američtí vojáci masakrují severokorejské ženy.....	88
obr. 37 – Američtí vojáci odřezávají ňadro severokorejské ženy	88
obr. 38 – Američtí vojáci pohřbívají severokorejské obyvatelstvo zaživa.....	89
obr. 39 – Severokorejské pěsti drtí amerického vojáka.....	91
obr. 40 – Severokorejské dlaně drtí raketu a vojáka USA	92
obr. 41 – Americká vojenská helma je zavěšena na kříži	93

obr. 42 – Různé motivy amerických porážek.....	93
obr. 43 - Američtí vojáci cejchují severokorejskou ženu.....	94
obr. 44 – Severokorejský muž je věšen americkými vojáky.....	94
obr. 45 – Severokorejské dítě v plamenech.....	95